

ترجمه صحیفه کامله سجادیه

ترجمه صحیفه کامله سجاده، ص: 7

مقدمه در بیان اسناد صحیفه سجاده

استاد حسین انصاریان

حدیث کرد برای ما سید اجلّ نجم الدین بهاء الشرف، ابوالحسن، محمد بن الحسن فرزند احمد بن علی، فرزند محمد بن عمر بن یحیی العلوی الحسینی - رحمت خدا بر او باد که گفت: خبر داد ما را شیخ سعید ابوعبدالله محمد بن احمد بن شهریار، خزانه دار آستان ملک پاسبان مولایمان امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب علیه السلام در ماه ربیع الاول از سال 516، در حالی که صحیفه بر او خوانده می شد و من مستمع آن بودم، گفت: شنیدم آن را در حالی که خوانده می شد بر شیخ راستگو، ابی منصور محمد بن محمد بن احمد بن عبدالعزیز عکبری معدّل، - رحمت خدا بر او باد - از ابوالفضل: محمد بن عبدالله بن مطلب شیبانی، گفت: حدیث کرد ما را شریف ابوعبدالله: جعفر بن محمد بن جعفر بن حسن بن جعفر بن حسن بن حسن بن امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب علیهم السلام گفت: حدیث کرد ما را عبدالله بن عمر بن خطاب زینت در سال 265 گفت: حدیث کرد مرا دائیم: علی بن نعمان اعلم گفت: حدیث کرد مرا عمیر بن متوکل ثقفی بلخی، از پدرش متوکل بن هارون گفت: یحیی بن زید بن علی علیه السلام را پس از شهادت پدرش به وقتی که به سوی خراسان می رفت ملاقات

ترجمه صحیفه کامله سجاده، ص: 8

کردم و به حضرتش سلام نمودم، به من فرمود: از کجا می آیی؟ عرضه داشتم: از حج، پس مرا از حال اهلبش و عموزادگان خویش که در مدینه بودند پرسید و در پرسش از حال جعفر بن محمد علیه السلام مبالغه نمود، پس از حال آن حضرت و احوال ایشان و اندوهشان بر شهادت پدرش زید بن علی علیه السلام به او خبر دادم، یحیی فرمود: عمومیت حضرت باقر علیه السلام پدرم را به ترك خروج و شورش سفارش کرد و به او فهماند که در صورت خروج و جدا شدن از مدینه کارش به کجا خواهد کشید، آیا تو پسر عمومیت حضرت جعفر بن محمد علیه السلام را ملاقات نمودی؟ گفتم: آری. گفت: آیا

درباره من و وضع و کارم شنیدی چیزی بگوید؟ گفتم: آری، گفت: به چه صورت از من یاد فرمود؟ به من بگو، گفتم: فدایت گردم، علاقه ندارم آنچه را از آن حضرت شنیده‌ام در برابر تو بیان کنم، گفت: آیا مرا از مرگ می‌ترسانی؟ بگو آنچه شنیده‌ای، گفتم، از او شنیدم که: تو کشته می‌شوی و بدنت را به دار می‌آویزند، چنانکه پدرت کشته و به دار آویخته شد، پس چهره‌اش تغییر کرد و گفت: «خدایا هر سرنوشتی را خواهد محو می‌کند و یا ثبت می‌نماید و اُمّ‌الکتاب نزد اوست.» ای متوکل همانا که حضرت حق این دین را به وجود ما تأیید فرموده و دانش و اسلحه را به ما مرحمت کرده و هر دو برای ما فراهم گشته و عموزادگان ما به دانش تنها اختصاص یافته‌اند، گفتم: قربانت گردم، من مردم را مشاهده کردم که به پسر عمویت حضرت صادق مایل‌ترند تا به تو و پدرت، گفت: همانا عموم محمد بن علی و پسرش جعفر، مردم را به زندگی دعوت کرده‌اند و ما آنان را به مرگ خوانده‌ایم، گفتم: ای فرزند رسول حق! آیا ایشان داناترند یا شما، پس مدتی دیده به زمین دوخت سپس سر برداشت و گفت: هر يك از ما از دانش بهره‌ای داریم جز آنکه ایشان هر چه را ما

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 9

می‌دانیم می‌دانند، ولی ما هر چه ایشان می‌دانند نمی‌دانیم، آنگاه به من گفت: آیا از پسر عموم چیزی نوشته‌ای؟ گفت: آری، گفت: به من نشان بده، پس چند نوع دانش را که از آن حضرت ضبط کرده بودم به او عرضه داشتم و دعایی را به او نشان دادم که حضرت صادق بر من املا فرموده بود و حدیث کرده بود که پدرش محمد بن علی علیه السلام بر او املا فرموده بود و خیر داده بود که آن از دعای پدرش علی بن الحسین علیهما السلام از دعای صحیفه کامله است، پس یحیی تا پایان آن را نظر کرد و گفت: آیا اجازه می‌دهی که نسخه‌ای از روی آن برداریم؟ گفتم: ای پسر رسول خدا! آیا در آنچه که از خود شماست اجازت می‌خواهی؟ پس گفت: هم اکنون بر تو ارائه خواهم کرد صحیفه‌ای از دعای کامل را از آنچه پدرم از پدرش حفظ فرموده و مرا به نگاه داشتن و بازداشتن آن از نااهل سفارش فرموده. عمیر گوید: پدرم گفت: پس برخاستم و پیشانی او را بوسیدم و گفتم: به خدا قسم! ای پسر پیامبر خدا که من خدا را با محبت و طاعت شما پرستش می‌کنم و امیدوارم که مرا در حیات و ممات به دوستی شما سعادتمند کند. پس صحیفه‌ای را که به او داده بودم به جوانی که با او بود داد و گفت: این دعا را با خطی روشن و نیکو بنویس و به نظر من برسان که شاید آن را از حفظ نمایم؛ زیرا که من آن را از پسر عموم جعفر - که در حفظ خدا باد - می‌خواستم او آن را به من نمی‌داد. متوکل گفت: من از کرده خود نادم شدم و نمی‌دانستم چه کنم و حضرت صادق علیه السلام قبل از آن به من دستور نداده بود که آن را به کسی ندهم، پس از آن یحیی جامه دانی را طلبید و صحیفه قفل خورده مهر کرده‌ای را از آن خارج کرد و به مهر آن

نظر نمود و بوسید و گریه کرد، سپس مهر را شکست و قفل را باز کرد، آنگاه صحیفه را گشود و بر چشم خود گذاشت و بر روی خود

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 10

مالید و گفت: به خدا قسم! ای متوکل اگر نبود مطلبی که در رابطه با کشته شدن و به دار آویختنم از پسر عموم حدیث کردی، بدون شك این صحیفه را به تو نمی دادم و از تسلیمش خودداری می نمودم ولی برای من روشن است که گفتار حضرت صادق علیه السلام حق است و آن را از پدرانش گرفته و به زودی صحت آن روشن خواهد شد و من ترسیدم که چنین علمی به دست بنی امیه افتد و آن را از دیده‌ها بپوشانند و در خزانه خویش برای خود ذخیره نمایند، پس آن را بگیر و مرا از پریشانی فکر نسبت به آن آسوده کن و این امانت در نزد تو باشد و تو به انتظار بنشین تا چون خداوند در کار من و این قوم حکم خود را جاری سازد، این صحیفه را به دو پسر عموم محمد و ابراهیم، فرزندان عبدالله بن حسن بن حسن بن علی علیهما السلام برسان که آن دو نفر پس از من در مسئله قیام بر علیه بنی امیه قائم مقام منند. متوکل گفت: من صحیفه را گرفتم و چون یحیی بن زید به شهادت رسید به مدینه رفتم و امام صادق علیه السلام را زیارت کردم و قصه یحیی را برای آن جناب گفتم، آن حضرت گریست و فوق العاده بر یحیی اندوهگین شد و فرمود: خدا عموزاده‌ام را رحمت کند و به پدرانش ملحق سازد، به خدا قسم! ای متوکل مرا از دادن این دعا به او منع نکرد مگر همان سبب که یحیی بر صحیفه پدرش از آن می ترسید، اکنون آن صحیفه کجاست؟ گفتم: اینک این همان صحیفه است، پس آن را باز کرد و فرمود:

به خدا قسم! این خط عموم زید و دعای جدّم علی بن الحسین علیهما السلام است آنگاه به فرزندش فرمود: ای اسماعیل! برخیز و آن دعا را که به حفظ و نگهداریش تو را امر کردم بیاور، پس اسماعیل برخاست و صحیفه‌ای را که انگار همان صحیفه‌ای است که یحیی بن زید به من داده بود بیرون آورد، پس حضرت صادق علیه السلام آن را بوسید و بر چشم خود

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 11

نهاد و فرمود: این خط پدرم و املائی جدم علیهما السلام در حضور من است، عرض کردم: ای پسر رسول خدا! اگر اجازه دهی آن را با صحیفه زید و یحیی مقابله نمایم، پس اجازه داد و فرمود: تورا برای این عمل شایسته دیدم، پس من آن

دو را مقابله کردم و دیدم که هر دو یکی است و حتی در يك حرف هم با یکدیگر اختلاف ندارند، سپس از آن حضرت اجازه طلبیدم که صحیفه یحیی را بنا بر وصیتش به عموزادگانش پسران عبدالله بن حسن مستردّ دارم، فرمود: «خداوند شما را امر می کند که امانت‌ها را به صاحبانشان بازگردانید»، آری، آن را به ایشان بده، چون برای زیارت آن دو برخاستم فرمود: بنشین، سپس کسی را به احضار محمد و ابراهیم فرستاد، چون حاضر شدند، فرمود: این میراث پسرعمویتان یحیی است از پدرش که شما را به جای برادران خود به آن اختصاص داده و ما را در خصوص آن با شما شرطی است، گفتند: بگوی، خداوند تو را رحمت کند که سخن تو مقبول است، فرمود: این صحیفه را از مدینه خارج نکنید، گفتند: چرا؟ فرمود: پسر عموی شما درباره این صحیفه از برنامه‌ای ترس داشت که من راجع به شما به همان گونه ترس دارم، گفتند: او زمانی درباره این صحیفه ترسید که دانست کشته می شود، امام صادق علیه السلام فرمود: شما نیز از این واقعه ایمن نباشید؛ زیرا به خدا قسم من می دانم که شما به زودی خروج خواهید کرد چنانکه او خروج کرد و به زودی کشته خواهید شد چنانکه او کشته شد. پس از جای برخاستند در حالی که می گفتند: لاحول و لاقوة الا بالله العلیّ العظیم. چون از نزد حضرت صادق علیه السلام بیرون رفتند به من فرمود: ای متوکل! چگونه یحیی به تو گفت که عموم محمد بن علی و پسرش جعفر مردم را به زندگی دعوت کردند، و ما ایشان را به مرگ؟! گفت: آری - اَصْلَحَكَ اللَّهُ - عموزاده‌ات یحیی

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 12

چنین سخنی به من گفت، فرمود: خدا یحیی را رحمت کند، پدرم مرا از پدرش از جدش از علی علیه السلام حدیث کرد که رسول خدا صلی الله علیه و آله را در حالی که روی منبر بود، خواب سبکی ربود، پس در عالم خواب دید که مردانی چند همانند بوزینگان بر منبرش می جهند و مردم را به عقب (دوران جاهلیت) برمی گردانند. پس رسول خدا صلی الله علیه و آله به حال عادی بازگشت و نشست و اندوه و حزن در چهره‌اش آشکار بود، پس امین وحی این آیه را برای حضرت آورد: «و ما رؤیای را که در خواب به تو نمایاندم و شجره ملعونه در قرآن را قرار نداده‌ام مگر برای آزمایش مردم؛ و مردم را بیم می دهیم ولی جز بر سرکشی آنان نمی افزاید» و مراد از شجره ملعونه، بنی امیه هستند. پیامبر فرمود: ای جبرئیل! آیا ایشان در زمان من خواهند بود؟ گفت: نه، ولی آسیای اسلام از ابتدای هجرت به گردش می آید و تا ده سال می گردد، سپس بر سر سال سی و پنجم از هجرت به گردش می افتد و تا پنج سال به آن صورت می ماند، آنگاه به ناچار آسیای ضلالت بر محور خود قائم خواهد شد و پس از آن پادشاهی فراغنه است.

حضرت صادق علیه السلام فرمود: و خدای بزرگ در این باره وحی نازل کرد که: «به تحقیق ما آن را در شب قدر نازل کردیم و چه می دانی که شب قدر چیست؟ شب قدر بهتر از هزار ماه است» که بنی امیه در آن حکومت کنند و شب قدر در آن نباشد. سپس فرمود: پس خدای عزوجل پیامبر علیه السلام را آگاه فرمود که بنی امیه قدرت و حکومت این امت را به دست می گیرند و مدت سلطنتشان برابر همین زمان است، پس اگر کوهها با ایشان به سرکشی برخیزند ایشان بر کوهها بلندی گیرند تا وقتی که خدای بزرگ به نابودی حکومتشان حکم کند و بنی امیه در این مدت عداوت و کینه ما اهل بیت را شعار خود می نمایند، خداوند از آنچه در

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 13

مدت حکومت بنی امیه بر اهل بیت محمد و دوستان و شیعیانسان می رسد به رسولش خبر داد، آنگاه حضرت صادق علیه السلام فرمود: و خدا درباره بنی امیه وحی نازل فرمود که: «آیا ندیدی کسانی را که نعمت خدا را به کفر بدل کردند و قوم خود را به دار هلاکت افکندند دوزخ که در آن سرنگون شوند و بد قرارگاهی است.»! و نعمت خدا محمد و اهل بیت آن حضرتند که دوستی ایشان ایمانی است که باعث ورود به بهشت است و دشمنی ایشان کفر و نفاق است که به جهنم درمی آورد، پس رسول خدا این راز را پنهانی با علی و اهل بیتش در میان گذاشت. متوکل گفت: پس از آن حضرت صادق علیه السلام فرمود: احدی از ما اهل بیت تا روز قیامت قائم ما برای دفع ظلمی یا به پا داشتن حقّی (بدون اذن امام یا بدون نیروی لازم) خروج نکرده و نخواهد کرد مگر آنکه طوفان بلا او را از ریشه برکند و قیامت موجب افزایش غصّه ما و شیعیان ما گردد. متوکل گفت:

آنگاه حضرت صادق علیه السلام دعاهای صحیفه را بر من املا فرمود و آن هفتاد و پنج باب بود که من به حفظ یازده باب آن توفیق نیافتم و شصت و چند باب آن را حفظ نمودم. (عکبری گوید:) و حدیث کرد ما را ابوالفضل، گفت: و حدیث کرد مرا محمد بن حسن ابن روزبه ابوبکر مدائنی کاتب ساکن رجب در خانه خودش، گفت: حدیث کرد مرا محمد بن احمد بن مسلم مطهری، گفت: حدیث کرد مرا پدرم از عمیر بن متوکل بلخی از پدرش متوکل بن هارون گفت: یحیی بن زید بن علی علیه السلام را ملاقات نمودم - سپس حدیث را تا خواب پیامبر صلی الله علیه و آله که حضرت صادق از پدرانش - که درود خدا بر آنان باد - روایت کرد بیان کرد و فهرست ابواب دعا در روایت مطهری چنین است:

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 14

1. دعای آن حضرت در ستایش خدای عزوجل 2. دعای آن حضرت بر محمد و آل محمد 3. دعای آن حضرت بر حاملان عرش 4. دعای آن حضرت بر آنان که به پیامبران ایمان آورده‌اند 5. دعای آن حضرت برای خود و نزدیکانش 6. دعای آن حضرت به وقت صبح و شام 7. دعای آن حضرت به وقت مهمات و رنج 8. دعای آن حضرت در پناه بردن به خداوند 9. دعای آن حضرت در شوق به آموزش 10. دعای آن حضرت در پناه بردن به خداوند 11. دعای آن حضرت در عاقبت به خیری 12. دعای آن حضرت در اقرار به گناه 13. دعای آن حضرت در طلب حاجت‌ها 14. دعای آن حضرت در دادخواهی از ستمگران 15. دعای آن حضرت به وقت بیماری 16. دعای آن حضرت در طلب بخشش و آموزش ناهان 17. دعای آن حضرت چون نام شیطان برده می‌شد 18. دعای آن حضرت در دفع بلاها و سختی‌ها 19. دعای آن حضرت به وقت درخواست باران 20. دعای آن حضرت در مکارم اخلاق 21. دعای آن حضرت به وقت رویدادهای اندوه‌آور 22. دعای آن حضرت در سختی و گرفتاری 23. دعای آن حضرت برای تندرستی 24. دعای آن حضرت برای پدر و مادر 25. دعای آن حضرت برای فرزندان 26. دعای آن حضرت برای همسایگان و دوستان 27. دعای آن حضرت برای مرزداران 28. دعای آن حضرت در ترس از خدا 29. دعای آن حضرت به وقت تنگی رزق 30. دعای آن حضرت برای ادای وام 31. دعای آن حضرت در توبه و بازگشت 32. دعای آن حضرت در نماز شب 33. دعای آن حضرت در درخواست خیر و نیکی 34. دعای آن حضرت به هنگام گرفتاری 35. دعای آن حضرت در رضا به قضای حق 36. دعای آن حضرت به وقت شنیدن رعد 37. دعای آن حضرت در شکر 38. دعای آن حضرت در عذرخواهی از حق 39. دعای آن حضرت در طلب عفو 40. دعای آن حضرت به وقت یاد مرگ 41. دعای آن حضرت در درخواست پرده‌پوشی 42. دعای آن حضرت به وقت ختم قرآن 43. دعای آن حضرت به وقت دیدن ماه نو 44. دعای آن حضرت به وقت فرا رسیدن ماه رمضان 45. دعای آن حضرت به هنگام وداع ماه رمضان 46. دعای آن حضرت در روز عید فطر و جمعه

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 15

47. دعای آن حضرت در روز عرّفه 48. دعای آن حضرت در روز عید قربان و جمعه 49. دعای آن حضرت در دفع مکر دشمنان 50. دعای آن حضرت در ترس از حق 51. دعای آن حضرت در تضرّع و زاری به درگاه حق 52. دعای آن حضرت در اصرار در طلب 53. دعای آن حضرت در فروتنی 54. دعای آن حضرت در رفع اندوه‌ها

و باقی ابواب به لفظ ابو عبدالله حسنی رحمه الله است: حدیث کرد ما را ابو عبدالله جعفر بن محمد حسنی، گفت: حدیث کرد ما را عبدالله بن عمر بن خطاب زبّات، گفت: حدیث کرد مرا دائم علی بن نعمان اعلم، گفت:

حدیث کرد مرا عمیر بن متوکل ثقفی بلخی، از پدرش متوکل بن هارون گفت: املا فرمود بر من آقام امام صادق علیه السلام ابو عبدالله جعفر بن محمد، فرمودند: جدّم علی بن الحسین بر پدرم محمد بن علی - بر تمامشان درود - در حضور من املا فرمود.

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 16

دعای 1 در توحید و ستایش حق تعالی

سپاس مخصوص خداست. آن وجود مبارکی که اول است، بی آن که اوّلی پیش از او باشد و آخر است، بی آن که آخری پس از او باشد. دیده بینندگان از دیدنش ناتوان، و گمان وصف کنندگان از ستودنش عاجز است. موجودات را به قدرتش آفرید؛ آفریدنی خوش نما و مخلوقات را به اراده اش ساخت، ساختنی زیبا.

آن گاه، تمام آنها را در مسیر خواسته خود راهی نمود و در راه محبتش برانگیخت. قدرت پس رفتن، به جانب مرزهایی که آنان را از آنها پیش انداخت ندارند و توان پیش رفتن به سوی حدودی که آنان را از آنها پس انداخت ندارند.

از رزق و روزیش، برای هر يك از جان داران، خوراکی معلوم و قسمت شده قرار داد. سهم کسی را که فراوان داده، احدی نمی تواند بکاهد و نصیب کسی از آنان را که کاسته، هیچ کس نمی تواند بیفزاید.

الهی به وقت داشتن مال، از افتادن در چاه هولناک اسراف به تو پناه می برم و از نداشتن مال در حدی که زندگی و معیشت را اداره کند به حضرت تو التجا می کنم.

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 20

آنگاه زندگی او را زمانی معین، مقدر فرمود و پایانی محدود قرار داد که به سوی آن پایان، با ایّام عمرش قدم برمی دارد و با سال های زندگی، به آن نزدیک می شود، تا هنگامی که به دورترین باقی مانده پایان زندگیش برسد و پیمان حساب

عمرش را تمام و کامل دریافت کند. او را به سوی آنچه از پاداش بسیار، یا عذاب دردناک فرا خوانده ببرد، تا به خاطر عدالتش، بدکاران را به عتت کردار ناپسندشان و نیکوکاران را به سبب کار نیکشان جزا دهد. پاك و مبارك است نامهای حضرتش و پی در پی است نعمت‌هایش. از آنچه انجام می‌دهد، بازخواست نشود، ولی همگان در پیشگاهش بازخواست شوند.

تا هنگامی که به دورترین باقی مانده پایان زندگیش برسد و پیمان‌نامه حساب عمرش را تمام و کامل دریافت کند. او را به سوی آنچه از پاداش بسیار، یا عذاب دردناک فرا خوانده ببرد، تا به خاطر عدالتش، بدکاران را به عتت کردار ناپسندشان و نیکوکاران را به سبب کار نیکشان جزا دهد.

پاك و مبارك است نامهای حضرتش و پی در پی است نعمت‌هایش. از آنچه انجام می‌دهد، بازخواست نشود، ولی همگان در پیشگاهش بازخواست شوند.

سپاس مخصوص خداست که اگر بندگانش را از شناخت سپاس‌گزاری بر آنچه که از عطایای پیاپی که محض امتحان کردنشان به آنان عنایت فرمود و نعمت‌های پیوسته‌ای که بر آنان کامل کرد، به چاه محرومیت می‌انداخت، در عطایا و نعمت‌هایش، دخل و تصرف می‌کردند و او را سپاس نمی‌گزارند و روزیش را به فراوانی خرج می‌کردند و به شکر عنایاتش بر نمی‌خاستند. اگر چنین بودند، از حدود انسانیت بیرون می‌رفتند و به مرز حیوانیت می‌رسیدند.

در نتیجه به این صورت بودند که در کتاب محکم‌ش وصف کرده: «آنان جز مانند چهارپایان نیستند بلکه آنان گمراه‌ترند!».

و سپاس مخصوص خداست که وجودش را به ما شناساند و شکرش را به ما

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 21

الهام فرمود و درهای دانش را به پروردگاریش به روی ما گشود و ما را بر اخلاص ورزی در یکتائیش راهنمایی کرد و از انحراف در دین و تردید در دستورش، دور داشت.

خدا را سپاس می‌گزارم، سپاسی که با آن، در گروه سپاس‌گزاران از بندگانش زندگی کنم و با آن سپاس بر هر که به خشنودی و گناه بخشیش پیشی هسته، سبقت گیرم.

سپاسی که به سبب آن، تاریکی‌های برزخ را بر ما روشن کند و به وسیله آن، راه رستاخیز را بر ما آسان فرماید و به كمك آن، رتبه‌های ما را نزد گواهان روز قیامت بلند گرداند. روزی که هر وجودی، به خاطر آنچه مرتکب شده، پاداش داده شود و مورد ستم قرار نگیرد؛ روزی که هیچ دوستی، چیزی از عذاب را از دوستش دفع نکند و این گنهکاران حرفه‌ای از جانب کسی یاری نشوند؛ سپاسی که از جانب ما، در پرونده‌ای که کردار نیکان در آن رقم خورده و مقرّبان درگاهش گواهان آنند، به سوی اعلا علیین بالا رود، سپاسی که چون دیده‌ها در قیامت خیره شود، سبب روشنی دیده ما شود و هنگامی که چهره‌ها سیاه گردد، به نورانیت آن صورت‌های ما به سپیدی رسد. سپاسی که ما را از آتش دردناك خدا آزاد و در جوار کریمانه‌اش جای دهد.

خدایا! اکنون که مرا به پرده گذشت و عفت پوشاندی و در این جهان فانی، احسانت را در برابر مردم شامل حال من فرمودی، پس مرا از رسوایی‌های جهان ابدی، در برابر اهل محشر که عبارتند از فرشتگان مقرب و پیامبران بزرگوار و شهدا و شایستگان پناه ده.

سپاسی که به وسیله آن، همدوش فرشتگان شویم و در پیشگاه رحمتش جای را بر آنان تنگ کنیم و به سبب آن، در سرای جاودانی که از بین نمی‌رود و محل کرامتش که دگرگونی نمی‌پذیرد با پیامبران مرسل همراه شویم. و سپاس

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 22

مخصوص خداست که زیبایی‌های آفرینش را برای ما برگزید و روزی‌های پاکیزه را به سوی ما روان ساخت.

و ما را با تسلط بر همه موجودات برتری داد. در نتیجه، همه موجوداتش بر اساس قدرت حضرتش فرمانبردار ما هستند و در سایه عزّتش، در گردونه اطاعت از ما قرار دارند. و سپاس مخصوص خداست که در احتیاج و نیاز ما را از غیر خود بست؛ پس چگونه قدرت، سپاس‌گزاری او را داریم؟ یا چه زمانی می‌توانیم به ادای شکرش اقدام کنیم؟ هیچ‌گاه!

و سپاس مخصوص خداست که در پیکر ما ابزار گشودن اندام را سوار کرد و آلات بستن آنها را قرار داد و ما را با روان‌های زنده، از زندگی بهره‌مند ساخت و اعضای انجام دادن کار را در وجود ما استوار کرد و با روزی‌های پاکیزه خوراك داد و با احسانش ما را بی‌نیاز کرد و با عطایش به ما سرمایه بخشید، آنگاه دستورهایش را متوجّه ما فرمود تا فرمان بردن ما را بسنجد و از محرّمات بر حذرمان داشت تا شکر کردنمان را بیازماید، پس از این همه عنایت، از مسیر دستورش روی گردانیم و بر مرکب سخت و سنگین محرّماتش سوار شدیم. با این همه، به کیفرش نسبت به ما شتاب نورزید و بر انتقام گرفتن از ما عجله نکرد؛ بلکه به رحمت و کرمش از سر خشنودی و رضایت با ما معامله کرد و به مهربانی و بردباریش، بازگشت ما را از مسیر گناه انتظار کشید.

و سپاس مخصوص خداست که ما را به بازگشت و توبه از گناه، راهنمایی کرد؛ توبه‌ای که آن را جز از طریق احسانش به دست نیاوردیم و اگر از فضل و احسان بی شمارش، غیر این عنایت را که عبارت از بخشیدن نعمت توبه و بازگشت است، به حساب نیاوریم، محققاً آزمایشش درباره ما نیکو و احسانش در حق ما بزرگ و بخشش او بر ما عظیم است.

روش وجود مقدسش در برنامه توبه درباره کسانی که پیش از ما بودند،

ترجمه صحیفه کامله سجاده، ص: 23

چنین نبود؛ آنچه را در عرصه گاه توبه، در طاقت و توان ما نبوده، از دوش جان ما برداشته و جز به اندازه قدرت و وسعمان به ما تکلیف نفرموده، در میان آن همه تکالیف سخت، ما را جز به تکالیف آسان و انداشته و در این زمینه، برای هیچ يك از ما دلیل و بهانه‌ای باقی نگذاشته است؛ بنابراین هلاك شونده از ما، کسی است که در میدان مخالفت با او هلاك گردد و سعادتمند از ما کسی است که به سوی او میل و رغبت نماید.

و خدا را سپاس، به همه آن سپاسی که نزدیک‌ترین فرشتگان به او و بزرگوارترین مخلوقاتش نزد او و پسندیده‌ترین ستایش‌گران آستان او، حضرتش را ستوده‌اند؛ سپاسی که از دیگر سپاس‌ها، برتری جوید، مانند برتری پروردگار به همه مخلوقات. سپس او را سپاس، به جای تمام نعمت‌هایی که او بر ما و به تمام بندگان گذشته‌اش و همه آنانی که هستند و می‌آیند دارد، سپاسی به عدد تمام اشیایی که دانشش بر آنها احاطه دارد و سپاسی به جای هر يك از اشیا به چندین برابر؛ سپاسی ابدی و همیشگی تا روز قیامت، سپاسی که مرزش را پایانی و شماره آن را حسابی و پایانش را نهایتی و مدتش را سرآمدی نباشد.

سپاسی که رشته اتصال به طاعت و بخشش و عامل رضایت و خوشنودیش و وسیله آمرزشش و راهی به سوی بهشتش و حفاظت‌کننده از کيفرش و امان از خشمش و مددکاری بر طاعتش و مانع و سدّی از نافرمانیش و کمکی بر ادای حق و عهد و پیمانانش باشد.

سپاسی که به وسیله آن، در گروه سعادت‌مندان از دوستانش، به خوشبختی و سعادت برسیم، و به سبب آن با شمشیر دشمنانش در سلك شهیدان قرار گیریم. همانا او یار بندگان، و خدای ستوده خصال است.

ترجمه صحیفه کامله سجاده، ص: 24

دعای 2 در صلوات بر رسول خدا صلی الله علیه و آله و بیان اوصاف آن حضرت

سپاس مخصوص خداست، که نه بر امت‌های گذشته و زمان‌های سپری شده؛ بلکه بر ما به وجود محمد صلی الله علیه و آله منت نهاد؛ با قدرتش که از هیچ چیز هر چند بزرگ باشد، ناتوان نمی‌شود و هیچ چیز هر چند کوچک و ریز باشد، از دایره اختیار و عرصه ارادتش، بیرون نمی‌رود.

خدای توانا، ما را بر همه امت‌هایی که آفرید، خاتم قرار داد و بر همه منکران حق و حقیقت گواه گرفت و با نیکی و احسانش، ما را بر آنان که اندک بودند، فزونی بخشید.

خدایا بر محمد درود فرست، آن وجود مبارکی که امین بر وحیت و گزیده از مخلوقات و انتخاب شده از بندگان توست و او پیشوای رحمت و قافله سالار خوبی و کلید برکت است.

چنانکه جانش را برای فرمانت به زحمت انداخت و بدنش را در راه وجود مقدّست در معرض ناراحتی قرار داد و در دعوت به سوی تو، آشکارا با خویشان و نزدیکانش رو در رو قرار گرفت و در مسیر خشنودیت با اشخاص خانواده‌اش جنگید و در راه برقراری دینت، از خویشاوندانش برید و نزدیک‌ترین بستگانش را به سبب انکارشان، از خود دور کرد و دورترین را به

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 28

علت پذیرفتن دین تو، به خود نزدیک فرمود. با بیگانه‌ترین مردم، به خاطر تو دوستی ورزید و با نزدیک‌ترین خویشان، به هوای تو دشمنی کرد.

و جانش را در رساندن پیام تو به خستگی افکند و وجودش را به خاطر فراخواندن مردم به آیین تو، به زحمت افکند و خود را به جهت خیرخواهی، نسبت به پذیرندگان دعوت در عرصه کار و کوشش گذاشت و برای تبلیغ دینت، به سرزمین‌های غربت و جا و مکان دور از وطن و دور از خانه و منزلش و جدای از مرکز سکونت و محل تولد و آرامگاه جانش، هجرت کرد. این هجرت اراده و خواست او بود برای نیرومند شدن دینت و یاری جستن علیه کافران به حضرتت، تا جایی که راه آنچه، درباه دشمنانت با چاره‌جویی و دوراندیشی، در صدد به دست آوردنش بود، برای او هموار شد و آنچه در مورد دوستانت، سنجیده و نظام داده بود برایش کامل گشت. پس در حالی که از کمک دهیت، خواستار پیروزی بود و از یاریت به جبران ناتوانیش خواهان نیرو و قدرت بود، به سرعت به کارزار، با دشمنان برخاست؛ در نتیجه در وسط

سرزمینشان با آنان جنگید و در میان محلّ اقامتشان به آنان هجوم برد تا فرمانت آشکار شد و دینت برتری یافت؛ گرچه مشرکان را خوش نیاید.

خدایا! به خاطر مشقت و زحمتی که در راه تو کشید، مرتبه او را به بالاترین درجه بهشت بالا بر، تا جایی که هیچ فرشته مقرب و پیامبر مرسل، در پیشگاه حضرتت در قدر و منزلت و درجه و مرتبت با او یکسان و برابر و موازی نشود و از نیکی شفاعت و پذیرش میانجی گری او در مورد اهل بیت پاکیزه‌اش و امت مؤمنش، بیش‌تر از آنچه به او وعده داده‌ای، به حضرتش اعلام کن. ای که وعده‌ات تحقق می‌یابد و عهدت قرین وفاست! ای که بدی‌ها را، به چندین برابر به خوبی‌ها تبدیل می‌کنی! همانا تو صاحب احسان و بخشش عظیمی.

دعای 3 درود بر فرشتگان

خدایا! و حاملان عرشت؛ آن بزرگوارانی که از تسبیح گفتن برای تو سست و بی‌حال نمی‌شوند و از تقدیست به ستوه نمی‌آیند، و از بندگی خسته و وامانده نمی‌گردند، و کوتاهی در عمل را بر کوشش در اجرای دستورت ترجیح نمی‌دهند، و از شیفتگی و سرگشتگی نسبت به تو، غفلت نمی‌ورزند.

و اسرافیل که صاحب شیپور است؛ آن بلندمرتبه‌ای که چشم به راه اجازه و فرود آمدن دستور، از جانب توست. به محض رسیدن فرمانت با يك بار دمیدن در شیپور، افتادگان در زندان گور، از خواب مرگ بیدار می‌کند.

و میکائیل که نزد تو، صاحب مقام و مرتبه است، و در عرصه طاعتت دارای درجه‌ای بلند است. و جبرئیل که امین بر وحی توست، و در میان اهل آسمان‌هایت مورد اطاعت است؛ فرشته‌ای که در پیشگاهت ارجمند، و نزد حضرتت مقرب است. روحی است که بر فرشتگان حجاب‌ها گمارده‌ای، و جانی است که از مشرق فرمانت طلوع کرده؛ پس بر همه آنان درود فرست. و بر فرشتگانی که از نظر مرتبه و مقام پایین‌تر از آنانند؛ فرشتگانی که ساکنان آسمان‌هایت هستند، بر پیام‌هایت امینند.

و آنان که به خاطر کوشش پیوسته و دائم‌شان، ملامت بر آنها وارد نمی‌شود،

و از هیچ زحمتی، خستگی و سستی و ناتوانی به آنان راه پیدا نمی‌کند. امیال و شهوات، از تسبیح بازشان نمی‌دارد، و فراموشی ناشی از غفلت‌ها آنان را از تعظیم به تو جدا نمی‌کند، فروهشته دیدگانند؛ بنابراین، نظر کردن به جمال و جلال حضرت را درخواست نمی‌کنند. از حقارت و خواری، در برابر عظمت سر به زیر افتاده‌اند. شوقشان به آنچه نزد توست، طولانی شد. به یاد نعمت‌های شیفته‌اند و در برابر عظمت و بزرگی کبریاییت فروتنند.

و آن دسته از فرشتگانی که چون به جانب جهنم بنگرند، و آن را بر متخلفان از دستورهایت خروشان و عربده‌کنان ببینند، می‌گویند: خدایا! منزه و پاکی. ما تو را چنانکه سزاوار توست بندگی نکردیم؛ پس بر آنان درود فرست، و نیز درود فرست بر روحانیون از فرشتگان و اهل رتبه و منزلت در پیشگاهت و حاملان پیام غیب، به سوی رسولانت، و امینان بر وحیت و اصناف فرشتگانی که آنان را به خود اختصاص داده‌ای، در سایه تقدیست، از خوراک و آشامیدن بی‌نیاز کرده‌ای، و در اندرون طبقات آسمان‌هایت، ساکن فرموده‌ای.

و درود بر آنان که چون فرمانت به انجام وعده‌ات نازل شود، به اطراف آسمان‌ها گماشته شوند.

و درود بر خزانه‌داران باران و حرکت دهندگان ابر و فرشته‌ای که به صدای فریادش، غرّش رعد‌ها شنیده می‌شود، و هنگامی که ابر خروشان به وسیله او به حرکتی شتابانه درآید، شعله‌های برق درخشیدن گیرد.

و درود بر فرشتگانی که برف و تگرگ را بدرقه می‌کنند، و فرشتگانی که همراه قطره باران، چون بیارد، فرود آیند. و درود بر آنان که سرپرست خزینه‌های بادند، و آنان که بر کوه‌ها گماشته شده‌اند؛ بنابراین از جا در نمی‌روند، و درود بر آنان که وزن آب‌ها، و اندازه باران‌های سیل‌آسا، و رگبارهای مترکم را به آنها شناسانده‌ای.

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 33

و درود بر فرستادگان به سوی اهل زمین، از فرشتگانی که گرفتاری ناخوشایند و گشایش خوش آیند برای آنان می‌آورند، و درود بر سفیران بزرگوار نیکوکار، و نویسندگان ارجمندی که حافظان اعمال مردمند، و درود بر فرشته مرگ و یارانش و منکر و نکیر و رومان آزمایش‌کننده مردگان قبرها، و درود بر طواف‌کنندگان بیت معمور، و بر مالک و خازنان دوزخ و رضوان، و خدمتگزاران بهشت.

و درود بر فرشتگانی که، خدا را در آنچه دستورشان می‌دهد، مخالفت نمی‌کنند، و آنچه را فرمان داده می‌شوند، انجام می‌دهند.

و درود بر فرشتگانی که به اهل بهشت می‌گویند: بر شما به خاطر صبوری که بر عبادات و ترك محرمات کردید، سلام باد. بنابراین خانه آخرت برای شما نیکو خانه‌ای است، و درود بر نگاهبانان دوزخ؛ چون به آنها گفته شود: مجرم را بگیرید و او را زنجیر کنید و سپس به جهنم دراندازید، شتابان و سریع دستگیرش کنند و به او مهلت ندهند، و درود بر فرشته‌ای که یادش را از حساب انداختیم، و از رتبه و منزلتش آگاه نشدیم، و نمی‌دانیم او را به کاری گماشته‌ای.

و درود بر فرشتگانی که ساکن هوا، و زمین و آبد، و کسانی از آنان که گماشتگان بر مخلوقاتند؛ پس بر آنان درود فرست، روزی که هر شخصی به محشر می‌آید، در حالی که همراه او فرشته‌راننده، و فرشته گواه عمل است، و بر آنان درود فرست؛ درودی که، کرامت بر کرامتشان و پاکی بر پاکیشان بیفزاید، خدایا! زمانی که بر فرشتگان و رسولان درود می‌فرستی، و درود ما را به آنان می‌رسانی، به خاطر گفتار نیکی که در وصف آنان بر زبان ما جاری ساختی، بر ما هم درود فرست؛ همانا تو بخشنده ارجمندی.

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 34

دعای 4 درود بر پیروان انبیای الهی علیهم السلام

خدایا! پیروان رسولان و تصدیق‌کنندگانشان، که عبارتند از مردم روی زمین، آن مردمی که تصدیقشان، قلبی و درونی بود، آنهم زمانی که دشمنان با تکذیب رسالت رسولان، به مخالفت با آنان برخاستند، ولی پیروان و تصدیق‌کنندگان، به کمک حقایق ایمانی، مشتاقانه به طرف رسولان روی آوردند، در هر روزگار و زمانی که رسولی فرستادی، و برای مردم آن روزگار و زمان، چراغ راه و دلیل و برهان برپا کردی، از زمان آدم، تا دوران محمد صلی الله علیه و آله، از پیشوایان هدایت و فرماندهان اهل تقوا، بر همه آنان سلام باد! خدایا! آنان را از جانب خود، به آمرزش و خشنودی یاد کن.

خدایا! و به ویژه اصحاب محمد را، آنان که شرط همنشینی با او را، به خوبی پاس داشتند، و کسانی که در یاری دادن به حضرتش، امتحان دادند، امتحانی نیکو، و او را در تمام پیشامدها کمک کردند، و به زیارت و دیدارش شتافتند، و برای شنیدن دعوتش، بر یکدیگر پیشی جستند، و هنگامی که دلیل پیام‌هایش را، به گوش آنان رساند، او را اجابت کردند، و آیینش را پذیرفتند و در راه آشکار کردن دینش، از همسران و فرزندان جدا شدند، و برای پابرجا شدن نبوتش، با پدران و فرزندان خود جنگیدند، و به خاطر وجود او، در آن جنگ‌ها پیروز

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 38

شدند.

و کسانی که به رشته محبت او پیچیده شدند، در مسیر دوستی و عشقش، 7 تجارتی را امید دارند، که هرگز کسادی و زیان، در آن راه ندارد، و آنان که وقتی به دستگیره دین او آویختند، قبایل و عشایرشان از آنان دوری گزیدند، و زمانی که در سایه قرب به او آرمیدند، خویشاوندانشان از آنان کناره گرفتند.

خدایا! لطفت را برای اصحاب محمد به خاطر آنچه که محض تو، و در راه تو از دست دادند، از نظر دور مدار و آنان را از خشنودیت خشنود ساز!

و نیز به خاطر آن که مردم را پیرامون دینت گرد آوردند، و در حالی که خالصانه، ملت را به سوی تو دعوت می کردند، همراه فرستاده‌ات بودند، و برای این که در راه تو از شهر و دیار و قوم خود هجرت کردند و از فراخی معاش، به تنگی و سختی دچار شدند و افراد زیادی که برای بزرگداشت دینت ستم‌ها تحمل کردند، پاداش عنایت کن.

خدایا! به آنان که به خوبی و نیکی پیرو اصحاب پیامبرند؛ آن پروانی که می گویند: «پروردگار! ما و برادران ما را که به ایمان بر ما پیشی گرفتند بیامرز!» بهترین پاداشت را برسان؛ همانان که روش اصحاب را قصد کردند و سمت و سو و جهت آنان را برگزیدند، و شیوه آنان را دنبال کردند، در حالی که تردیدی در بینایشان خطور نکرد و شکی در پیروی آثارشان، و اقتدا به نشان هدایتشان، دل مشغولشان نساخت. کمک کاران و تقویت کنندگان اصحاب بودند؛ به دین آنان می گروند و به هدایت آنان راه می یابند و نسبت به اصحاب واقعی پیامبر اتفاق نظر دارند، و آنان را در برنامه‌هایی که از رسول اسلام به ایشان رساندند، متهم به دروغ و کذب نمی کنند.

خدایا! از امروز تا روز قیامت، بر تابعین و همسران و فرزندانیشان و بر هر که از آنان که تو را اطاعت کرده، درود فرست؛ درودی که به سبب آن از معصیت

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 39

بازشان داری، و به آنان در باغ بهشت، وسعت و گشایش دهی و از نیرنگ شیطان مانعشان گردی، و به هر کار نیکی که نسبت به آن از تو مدد جویند، یاریشان دهی، و از حوادث شب و روز حفظشان کنی، مگر حادثه‌ای که به خیر

می آید، و آنان را به سبب آن درود، بر اساس اعتقاد به امید نیک و نسبت به عنایات و لطف، و طمع به آنچه نزد توست و ترك بدگمانی درباره آنچه بندگان مالك و صاحب آند، برانگیزی.

و به جانب شوق و رغبت به سویت، و بیم از حضرتت برگردانی و به فراخی دنیای زودگذر و فانی شدنی بی رغبتشان سازی، و عمل برای جهان آخرت، و آمادگی برای آنچه پس از مرگ است، محبوب آنان فرمایی و هر سختی و مشقت و اندوه و حزنی که روز بیرون رفتن جانها از بدنها بر آنان وارد می شود، آسان کنی، و آنان را از اموری که به سبب آنها، فتنه واقع می شود؛ فتنههایی که از آن می پرهیزند، و از کانون و مرکز آتش و طول ماندگاری در آن، سلامت همه جانبه دهی، و به مقام امنی که جایگاه استراحت پرهیزکاران است، منتقل گردانی.

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 40

دعای 5 دعا درباره خود و دوستانش

ای آن که، شگفتی های عظمتش به پایان نمی رسد! بر محمد و آتش درود فرست، و ما را از سرکشی و ستیزگی در برابر بزرگیت، حایل و مانع باش. و ای آن که دوران فرمانرواییش به نهایت نمی رسد! بر محمد و آل محمد درود فرست، و ما را از مجازات رهایی بخش.

و ای آن که خزینه های رحمتش نابود نمی شود! بر محمد و آتش درود فرست، و از رحمت برای ما بهره و سهمی قرار ده.

و ای آن که دیده ها، از دیدنش قطع است! بر محمد و آتش درود فرست، و ما را به قرب خود نزدیک کن. و ای آن که نزد عرصه گاه مقامش، همه مقامها کوچک است! بر محمد و آتش درود فرست، و ما را در پیشگاهت ارجمند دار، و ای آن که خبیرهای پنهانی، نزدش آشکار می شود، بر محمد و آتش درود فرست.

و ما را نزد خود رسوا مکن.

خدایا! به عطا و احسانت، ما را از عطا و احسان دیگران بی‌نیاز ساز، و از ما غم و اندوه بریده شدن احسان دیگران را به احسان و جایزه‌ات کفایت فرما، تا با بذل و بخشش تو، به دنبال و بخشش احدی رغبت نکنیم، و با فضل و احسان تو از احدی نهراسیم. خدایا! بر محمد و آتش درود فرست و به سود ما چاره فرما و

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 44

به زبان ما چاره مساز، و به سود ما تدبیر کن و به زیان ما تدبیر مفرما، و ما را بر دیگران پیروزی ده، و دیگران را بر ما پیروز مگردان.

خدایا! بر محمد و آتش درود فرست و ما را از خشم خود نگاه دار و به عنایتت محافظت فرما و به سوی خود هدایت کن و از حضرتت دور مساز؛ همانا هر که را تو حفظ کنی سالم می‌ماند، و هر که را تو هدایت فرمایی دانا می‌شود، و هر که را تو به خود نزدیک کنی، به بهره‌مندی می‌رسد.

خدایا! بر محمد و آتش درود فرست، و ما را از شدت حوادث ناگوار زمان و شرّ دام‌های شیطان و قهر و خشم سلطان، کفایت فرما.

خدایا! جز این نیست که قناعت کنندگان، به فضل نیروی تو قناعت می‌کنند؛ پس بر محمد و آتش درود فرست و ما را از فضل نیروی خود کفایت فرما، و جز این نیست که بخشندگان از فضل جود تو می‌بخشند؛ پس بر محمد و آتش درود فرست، و از فضل جود خود بر ما ببخش، و جز این نیست که راه یافتگان، به نور وجه تو راه می‌یابند؛ پس بر محمد و آتش درود فرست، و ما را به نور وجه خود هدایت کن.

خدایا! هر که را تو یاری دهی، اقدام خوارکنندگان برای خوار کردنش زیانی به او نمی‌رساند، و هر که را تو عطا کنی، ممانعت کردن منع کنندگان از او نمی‌کاهد، و هر که را تو هدایت فرمایی، اقدام گمراه کنندگان برای گمراه کردنش او را به گمراهی دچار نسازد؛ پس بر محمد و آتش درود فرست، و به عزت ما را از شرّ بندگان باز دار و به عطایت از غیر خود بی‌نیاز کن، و به هدایتت ما را به راه حق ببر.

خدایا! بر محمد و آتش درود فرست، و سلامت دل‌های ما را در یاد بزرگیت، و آسایش بدن‌هایمان را در شکر نعمتت و گشوده شدن زبانمان را در وصف عطایت قرار ده.

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 45

خدایا! بر محمد و آتش درود فرست، و ما را از دعوت کنندگانی که به سوی تو دعوت می‌کنند، و راهنمایی که به جانب تو، به دلالت بندگان برمی‌خیزند، و از ویژه بندگانت که در پیشگاه حضرتت اختصاص به تو دارند قرار ده، ای مهربان‌ترین مهربانان.

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 46

دعای 6 نیایش در بامداد و شامگاه

سپاس مخصوص خداست، که شب و روز را به نیرویش آفرید و به قدرتش میان آن دو جدایی ایجاد کرد و برای هر يك از آنها مرزی مشخص و زمانی گسترده قرار داد. هر کدام را در درون دیگری وارد می‌کند، به سرنوشت و تقدیری که از جانب او، برای بندگان مقرر شده، تا آنان را به این وسیله روزی رساند و رشد و پرورششان دهد. پس شب را برای بندگان آفرید، تا در آن از حرکات خستگی‌آور و برپا ایستادن‌های رنج‌زا بیاسایند و آن را پوششی قرار داد تا از آسایش و خوابش بهره‌مند شوند و نهایتاً از برکت نعمت شب، پیمان‌ه وجودشان از نشاط و نیرو لبریز شود و به وسیله آن به لذت و کام دل رسند.

و روز را برای بندگان روشنی بخش آفرید، تا در آن به طلب فضل و احسانش برآیند، و آن را وسیله و ابزاری برای رسیدن به رزق و روزیش قرار دهند، و در زمین او از پی به دست آوردن آنچه در آن سود بدون تأخیر و سریع دنیای آنهاست، و نیز رسیدن به منفعت دائمی آخرتشان به راه افتند. به تمام این امور کارشان را اصلاح می‌کند، و کردارشان را می‌آزماید، و می‌نگرد که در اوقات طاعتش و جایگاه‌های واجباتش، و موارد احکامش چگونه‌اند. تا کسانی را که بد کردند، به خاطر کار زشتشان، جزا دهد و آنان را که خوبی کردند، با

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 50

بهشت پاداش بخشد.

خدایا! فقط تو را سپاس، بر این نعمت: که تاریکی شب را شکافتی، و روشنی صبح را آشکار کردی، و ما را به شکافتن تاریکی شب از روشنی روز بهره‌مند ساختی و در راه به دست آوردن خوردنی‌ها بینا فرمودی، و از پیشامدهای ناگوار بلاها

نگاه داشتی. شب را برای تو صبح کردم، و همه آفریده‌ها برای تو قدم در عرصه صبح گذاشتند. آسمان و زمینشان، و آنچه در هر کدام از آنها پراکنده‌ای، ساکن و جنبنده‌اش ایستاده و رونده‌اش، و آنچه در هوا بالا رفته و آنچه زیر خاک پنهان شده، در عرصه گاه ملکیت تو صبح کردم.

فرمانروایی و پادشاهیت ما را گرد آورده، و ارادت ما را جمع کرده. از برکت فرمانت، در کارها تصرف می‌کنیم، و در سایه تدبیرت دگرگون می‌شویم. جز آنچه فرمانت بر آن صادر شده، برای ما کار و مطلبی نیست، و جز آنچه را به ما بخشیدی، خیری وجود ندارد.

امروز روز آفریده شده جدیدی است، و او بر ما گواه آماده‌ای است. اگر خوبی کنیم، ما را با سپاس ترك می‌کند و اگر بدی کنیم، نکوهش‌کنان از ما جدا می‌شود!

خدایا! بر محمد و آلش درود فرست، و نیکو همنشینی با این روز را نصیب ما گردان، و از بد جدا شدن با او، همراه دست زدن به گناه، و ارتکاب معصیت کوچک یا بزرگ، ما را حفظ فرما، و در آن بهره ما را از خوبی‌ها سرشار و فراوان قرار ده و از زشتی‌ها تهی کن.

و از ابتدا تا پایانش را، برای ما از سپاس و شکر و پاداش و اندوخته آخرتی و فضل و احسان پُر فرما. خدایا! سختی و دشواری ما را به برکت تقوا و اعمال شایسته، بر کرام کاتبین که فرشتگان نویسنده اعمالند، آسان ساز، و صفحات پرونده ما را از خوبی‌ها پر کن، و ما را نزد فرشتگان نویسنده اعمال، به

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 51

کردارهای زشتان رسوا مساز.

خدایا! در هر ساعتی از ساعات روز بهره‌ای از بندگیت، و سهمی از شکرگزاریت، و شاهد راستی از فرشتگان برای ما قرار ده.

خدایا! بر محمد و آلش درود فرست، و ما را از پیش رو، و پشت سر و طرف راست و جانب چپ و از تمام سمت و سویمان، حفظ کن، حفظی که ما را از نافرمانیت باز دارد، و به فرمانبرداریت راهنمایی کند، و برای عشق و محبتت به کار گیرد.

خدایا! بر محمد و آلش درود فرست، و ما را در این روز و شبمان، و در تمام ایامان برای این امور موفق بدار: به کارگیری خیر، و دوری از شر، و شکر نعمت‌ها و پیروی از روش‌های نیک، و دوری از بدعت‌ها، و امر به معروف، و نهی از منکر، و پاسداری از اسلام و کم کردن و خوار ساختن باطل، و یاری و گرمی داشت حق، و راهنمایی گمراه، و کمک کردن به ناتوان، و پناه دادن به درمانده و گرفتار.

خدایا! بر محمد و آلش درود فرست، و امروز را فرخنده‌ترین روزی که تا کنون شناخته‌ایم، و برترین همنشینی که با او همراه بوده‌ایم و بهترین زمانی که در آن به سر برده‌ایم قرار ده، و ما را از میان تمام آفریده‌هایت، از خشنودترین کسانی که شب و روز بر آنها گذشته، و شاکرترین کسانی که نعمت‌هایت را به آنان داده‌ای، و مستقیم‌ترین آنان، در عرصه گاه آیین‌هایی که وضع کرده‌ای، و خویشتن‌دارترین مردمی که از نافرمانیت بیمشان داده‌ای، قرار ده.

خدایا! قاطعانه تو را گواه می‌گیرم، و تو از نظر گواه بودن کافی هستی و آسمان و زمین و فرشتگانی که میان آسمان و زمین ساکن کرده‌ای، و دیگر آفریده‌هایت را در امروزم و این ساعت و این شبم، و این جایگاهم گواه می‌گیرم، که من شهادت می‌دهم که همانا تویی خدا؛ که خدایی جز تو نیست، بر

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 52

پایه قسط، عادل در حکم، مهربان به بندگان، مالک هستی، رحیم به آفریده‌هایی.

و شهادت می‌دهم که محمد، بنده و فرستاده و برگزیده‌ات، از میان آفریده‌های توست. رسالت را برعهده‌اش گذاشتی و او حق آن رسالت را ادا کرد و حضرتش را به خیرخواهی برای امتش دستور دادی، و او برای امت خیرخواهی کرد.

خدایا! بر محمد و آلش درود فرست، بیش از آنچه بر احدی از آفریده‌هایت درود فرستاده‌ای، و از جانب ما بهترین چیزی که به یکی از بندگانت داده‌ای، به او عنایت کن، و از ناحیه ما برترین و کریمانه‌ترین پاداشی که به یکی از پیامبران از طرف امتش داده‌ای، به او بده؛ همانا تو بسیار احسان کننده‌ای؛ احسان کننده به نعمت‌های تنومند، و آمرزنده‌ای؛ آمرزنده گناه بزرگ، و تو از هر مهربانی مهربان‌تری، پس بر محمد و آل پاکیزه و پاکش که نیکوکاران برگزیده‌اند، درود فرست.

دعای 7 پیشامدهای سخت و اندوهناک

ای آن که گره‌های امور رنج‌آور، به وسیله او گشوده می‌شود، و ای آن که تندی و تیزی سختی‌ها، به عنایت او فرو می‌نشیند، و ای آن که بیرون آمدن از تنگی و فشار، و قرار گرفتن در راحتی گشایش، و رهایی از غم و اندوه، از او خواسته می‌شود.

دشواری‌ها در برابر قدرت آسان گردد. وسایل زندگی و اسباب حیات، به لطف فراهم آید، و فرمان و حکم به نیرویت جریان یابد. و همه چیز بر اساس و اراده‌ات می‌گذرد؛ پس همه موجودات به خواست تو بی آن که فرمان قوی دهی، فرمان برند، و به اراده‌ات، بی آن که باگفتار نھی کنی از کار باز ایستند.

تنها تو را در دشواری‌ها می‌خوانند، و در بلاهای سخت و دشوار، تنها تو پناهگاهی. بلاهای سخت و دشوار از انسان دور نمی‌شود، مگر آنچه را که تو دور کنی، و از گره‌های رنج آور، چیزی گشوده نمی‌شود، مگر آنچه را تو بگشایی.

پروردگارا! بلایی بر من نازل شده، که سنگینی‌اش مرا به زحمت و رنج انداخته، و سختی و مشکلی به دردم آورده، که تحملش مرا در فشار قرار داده.

و تو آن را به قدرت بر من وارد کرده‌ای، و به اقتدارت به سوی من فرستاده‌ای؛

ترجمه صحیفه کامله سجاده، ص: 56

دور کننده‌ای برای آن وجود ندارد، و چیزی را که تو بسته‌ای گشاینده‌ای برایش نمی‌باشد، و چیزی را که تو بگشایی، کسی قدرت بستنش را ندارد، و آنچه را که تو دشوار کرده‌ای، آسان کننده‌ای برایش نیست، و کسی را که تو بی یار و یاور گذاشته‌ای یآوری برای او وجود ندارد.

پس بر محمد و آلش درود فرست، ای پروردگارم! به توان و توانییت در گشایش و فرج را به روی من باز کن، و به چاره سازیت، تسلط غم و اندوه را از من بشکن و مرا در موردی که از آن شکایت دارم، به تأمل و تدبیر نیک برسان.

و در آنچه از تو درخواست می‌کنم، شیرینی اجابت را بچشان، و از جانب خودت، رحمت و گشایشی گوارا به من ببخش، و برای من از نزد خود، راه نجاتی سریع قرار ده. و مرا به خاطر غمگینی و حزن و اندوه از رعایت واجبات، و به کار گرفتن مستحباتت باز مدار.

پرورگارا! به سبب بلائی که بر من نازل شده، درمانده شده‌ام و از تحمل آنچه برای من پیش آمده، دلم از اندوه و غصه پر شده، و تو به برطرف کردن آنچه که به آن گرفتار شده‌ام، و دور کردن بلائی که در آن افتاده‌ام، توانایی؛ بنابراین قدرت و تواناییت را درباره من به کار گیر؛ اگر چه از جانب تو سزاوار آن نیستم. ای دارای عرش بزرگ!

دعای 8 پناه بردن به حق

خدایا! به تو پناه می‌آوریم، از توفان حرص و تندى و شدت خشم، و چیرگی حسد و ناتوانی صبر، و کمی قناعت و ناسازگاری اخلاق، و پافشاری و سماجت شهوت و صفت تعصب.

و پیروی از هوای نفس و عقب ماندن از هدایت، و خواب غفلت و انجام کار سخت و پرمشقت و ترجیح دادن باطل بر حق و پافشاری بر گناه، و کوچك شمردن معصیت و سنگین دانستن طاعت و فخر فروشی ثروتمندان و تحقیر تهی دستان و بدی سرپرستی نسبت به زبردستان، و ترك سپاس نسبت به کسی که به ما احسان و خوبی کرده.

خدایا! به تو پناه می‌آوریم از این که ستمگری را یاری کنیم، یا ستم دیده‌ای را تنها گذاریم، یا آنچه که برای ما حق نیست بخواهیم، یا بدون آگاهی در امور علمی سخن گوئیم.

و به تو پناه می‌آوریم از این که راه خیانت به کسی را به پیماییم، و نسبت به کردارمان خودپسندی کنیم، و آرزوهای خود را دور و دراز سازیم و به تو پناه می‌آوریم، از بدی باطن و ناچیز شمردن گناه کوچك، و این که شیطان بر ما چیره شود، یا روزگار ما را به عرصه بلا و نکبت اندازد، یا پادشاه بر ما جور و ستم

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 60

روا دارد.

و به تو پناه می‌آوریم، از رسیدن به اسراف، و از دست دادن آنچه که در زندگی به اندازه و کافی است و به تو پناه می‌آوریم از سرزنش دشمنان و از احتیاج به هم نوعان، و از معیشت در سختی، و از مرگ بدون توشه.

و به تو پناه می‌آوریم، از حسرت عظیم‌تر و بلائی بزرگ‌تر، و بدترین بدبختی و بدی بازگشت، و محرومیت از ثواب، و داخل شدن مجازات.

خدایا! بر محمد و آتش درود فرست و مرا و تمام مؤمنین و مؤمنات را به رحمت از همه این امور زشت پناه ده، ای مهربان‌ترین مهربانان!

دعای 9 درخواست بخشش

خدایا! بر محمد و آتش درود فرست، و راه ما را به جانب توبه که محبوب توست تغییر ده، و وجودمان را از پافشاری بر گناه که مورد نفرت توست، دور ساز.

خدایا! هرگاه در ارتباط با دین یا دنیا، میان دو کاهش قرار گرفتیم، کاهش را بر دنیا مان که زودتر از دست می‌رود، وارد کن، و توبه و انابه را در دینمان که با دوام‌تر است قرار ده.

و زمانی که دو برنامه را قصد کردیم که یکی از آنها تو را از ما خشنود می‌کند، و آن دیگری تو را بر ما خشمگین می‌سازد، ما را به جانب آن کاری که تو را از ما خشنود می‌کند، رغبت ده، و قدرت و توانمان را از عملی که تو را بر ما خشمگین می‌کند، سست کن و در این امور ما را میان نفوسمان و انتخابشان رها مکن که نفس انتخاب کننده باطل است، مگر آن که تو در انتخاب حق توفیقش دهی، و فراوان دستور دهنده به زشتی و بدی است، مگر آن که رحمتش آری.

خدایا! ما را از ناتوانی آفریدی، و بر سستی بنا کردی، و از آب ناچیز و بی‌مقدار به وجود آوردی؛ پس ما را جز به نیروی تو چاره و تدبیر نیست، و جز

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 64

به یاریت قوت و قدرت نمی‌باشد؛ پس ما را به توفیقت نیرو بخش و به هدایتت استوار دار، و دیده قلوبمان را از آنچه مخالف عشق توست کور کن، و برای هیچ یک از اعضای ما راه نفوذی به جانب معصیت قرار مده.

خدایا! بر محمد و آتش درود فرست، و رازهای دلمان و حرکات اعضامان، و نگاه‌های چشم‌هایمان، و گفتارهای زبانمان را در موجبات ثوابت قرار ده، تا جایی که کار نیکی که به خاطر آن مستحق پاداش تو می‌شویم، از دست ما نرود و کار بدی که به سبب آن سزاوار مجازات می‌شویم، برای ما نماند.

دعای 10 پناه بردن به خداوند

خدایا! اگر بخواهی ما را عفو کنی، به فضل و احسانت عفو می‌کنی، و اگر بخواهی عذابمان کنی، به عدالتت عذاب می‌کنی. عفو تو را از سر منتت بر ما آسان کن، و ما را به چشم پوشی و گذشتت، از عذابت پناه ده. مسلماً ما را نسبت به عدالتت تاب و توان نیست، و برای احدی از ما بدون عفو، نجاتی میسر نمی‌باشد.

ای بی‌نیازترین بی‌نیازان! اینک ما بندگان پیش روی توایم، و من تهیدست‌ترین تهیدستان در پیشگاه توام. تهیدستی و نداری ما را، به تواناییت جبران کن، و امید ما را به بازدارندگیت قطع مفرما! که اگر چنین کنی، به تحقیق کسی که خود را به تو خوشبخت خواسته، بدبخت کرده‌ای، و آن که فضل و احسانت را طلبیده، محروم ساخته‌ای.

در این وقت از پیشگاه تو، به سوی چه کسی بازگردیم و با محرومیت از در رحمتت، راه ما به کجا خواهد افتاد؟

پاک و منزهی. ما درماندگانی هستیم که پذیرش دعایشان را واجب کرده‌ای، و گرفتارانی هستیم که برطرف کردن گرفتاری آنان را وعده فرموده‌ای.

خدایا! شبیه‌ترین چیزها به خواسته‌ات و سزاوارترین امور به حضرتت، در

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 68

عرصه عظمت و بزرگیت، رحمت آوردن بر کسی است که از تو رحمت خواسته، و فریادرسی نسبت به کسی است که به تو فریاد خواهی کرده، پس زاری ما را به پیشگاهت رحمت آر و به فریاد ما رس؛ چون وجودمان را در برابرت انداخته‌ایم.

خدایا! شیطان ما را سرزنش کرد؛ چون او را در نافرمانیت همراهی کردیم.

پس بر محمد و آلش درود فرست، و پس از این که او را به خاطر تو رها کردیم و از او روی گردانده، به سوی تو آمدیم، وی را با دوباره گرفتار شدن به دست او، شیرین کام مکن.

دعای 11 عاقبت به خیری

ای آن که یادش، برای یادکنندگان مجد و بزرگواری است، و ای آن که سپاس گزاریش، برای سپاس گزاران پیروزی و رستگاری است، و ای آن که فرمان برداریش برای فرمانبرداران، نجات و رهایی است! بر محمد و آلش درود فرست، و

دل‌های ما را به یادت از هر یادی، و زیانمان را به سپاس‌گزاریت از هر سپاسی، و اعضامان را به طاعتت از هر طاعتی غافل کن.

و اگر در جنب کار و کوشش، فراغت و آسایشی برای ما مقدر فرموده‌ای، آن فراغت و آسایش را قرین سلامت قرار ده که در عرصه‌گاه آن، پی‌آمد بدی به ما نرسد، و ملالت و دل‌تنگی به ما نیوندد، تا فرشتگان نویسنده بدی‌ها، با پرونده‌ای پاک و خالی از ثبت بدی‌های ما برگردند، و فرشتگان نویسنده خوبی‌ها، به سبب خوبی‌هایی که از ما نوشته‌اند، خوشحال و شادان باز آیند.

و هنگامی که روزگار زندگیمان سپری شود، و مقدار عمرمان بگذرد و به پایان برسد و دعوتت به مرگ که چاره از آن و اجابتش نیست، ما را آماده افتادن به کام مردن کند. پس بر محمد و آلش درود فرست، و پایان آنچه نویسندگان اعمال ما در پرونده ما خواهند نوشت، توبه پذیرفته شده قرار بده، توبه‌ای که پس از آن ما را بر گناهی که کسب کرده‌ایم و معصیتی که مرتکب

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 72

شده‌ایم، نایستانی.

و پرده‌ای که بر ما پوشاندی، در برابر حاضران روز قیامت، از روی گناهان ما برندار، روزی که خبرهای بندگان را آشکار می‌کنی. مسلماً تو نسبت به کسی که می‌خواندت، مهربانی و نسبت به کسی که صدایت می‌زند، جواب دهنده‌ای.

دعای 12 اعتراف به گناه و توفیق توبه

خدایا! مسلماً سه خصلت، مرا از درخواست از حضرتت مانع می‌شود، و يك خصلت، مرا به جانب درخواست از تو پیش می‌برد. آن سه خصلتی که مانع درخواست من می‌باشد این است:

1. کار خوبی که مرا به آن فرمان دادی، و من در انجامش کندی کردم.

2. کار زشتی که مرا از آن بازداشتی، و من در ارتکابش شتاب ورزیدم.

3. نعمتی که به من دادی، و من در سپاس گزاریش کوتاهی کردم.

و آنچه مرا به جانب درخواست از تو پیش می‌برد، احسان توست به کسی که با نیت خالص به سوی تو آمد، و با خوش گمانیش به پیشگاه حضرتت وارد شد؛ زیرا تمام احسانت تفضل و همه نعمتت، آغاز و ابتدایی از جانب تو نسبت به آفریده‌هاست. ای معبود من! اینک منم که به پیشگاه عزتت ایستاده‌ام؛ ایستادن فرمان‌بردار خوار، و بر اساس حیا و شرمم از تو درخواست کننده‌ام، درخواست کننده بی‌نوی عیال‌وار.

اقرار دارم به این که هنگام احسانت، جز برکنار ماندن از نافرمانیت، فرمانی نبرده‌ام، و در تمام حالات از نیکی و احسانت، بی‌بهره نبودم.

ای معبود من! اقرارم نزد تو به زشتی اعمالی که مرتکب شده‌ام، آیا برایم

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 76

سودی خواهد داشت؟ و اعترافم به محضر حضرتت به بدی کرداری که از من صادر شده، آیا مرا از عذاب تو نجات خواهد داد؟ یا در این وضعی که هستم، خشم و غضبت را بر من حتم و واجب نمودی، یا در وقت درخواستم، دشمنیت ملازم من گشته؟!

پاك و منزهی، از تو ناامید نمی‌شوم و حال آن که در توبه به محضرت را به رویم گشوده‌ای؛ بلکه سخن می‌گویم، سخن بنده‌ای خوار؛ بنده‌ای ستم کننده به خویش؛ بنده‌ای که حرمت پروردگارش را سبک شمرده؛ بنده‌ای که گناهانش بزرگ شده و روی هم انباشته گشته و روزگارش از او روی گردان شده، و به او پشت کرده، تا جایی که چون نظر می‌کند، می‌بیند زمان عمل سپری شده، و نهایت عمر به پایان رسیده. یقین می‌کند که برای او گریزگاهی از عذابت، و پناهگاهی از کیفیت وجود ندارد. همراه انابه و ناله با حضرتت روبه‌رو می‌شود و بازگشت و توبه را برای تو خالص می‌کند، پس با دلی پاك و پاکیزه در پیشگاهت می‌ایستد. سپس با ناله‌ای سوزناك و آهسته تو را می‌خواند.

در جایی که در برابرت، سر تواضع و فروتنی پایین انداخته، تا جایی که از شدت فروتنی خمیده گشته و از خواری سر به زیر افکنده؛ به طوری که قامت راستش کج شده، بیم و ترسش از عظمت تو، قدم‌هایش را به لرزه انداخته، و اشک‌هایش صفحه رخسارش را فراگرفته. تو را با این جملات می‌خواند: ای مهربان‌ترین مهربانان! و ای رحیم‌ترین کسی که درخواست کنندگان رحمت به او توجه می‌کنند، و ای عطوف‌ترین کسی که آمرزش خواهان گرد او گردند، و ای آن که گذشتش از انتقامش بیشتر، و خشنودیش از خشمش افزون‌تر است.

و ای آن که باگذشت نیکویش ستوده بودنش را به مخلوقش می نمایاند، و بندگان را به پذیرفتن توبه عادت می دهد، و اصلاح شدن تباه کارشان را به توبه می خواهد، و ای آن که از عمل بندگان، به اندکش خشنود است، و عمل اندک

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 77

آنان را پاداش فراوان می دهد.

و ای آن که اجابت دعایشان را ضامن شده، و به احسانش، پاداش نیکو را به آنان وعده داده.

خدایا! من نه از گناهکارترین گناهکارانم که او را آمرزیده ای، و نه از نکوهیده ترین کسانی که از پیشگاهت عذر خواسته اند، و تو عذرشان را پذیرفته ای، و نه از ستم کارترین کسانی که به سویت بازگشته اند، و تو بازگشتشان را قبول کرده ای.

خدایا! در این مقام و وضعی که هستم، به درگاهت توبه می کنم؛ توبه پشیمانی که بی اختیار گناهی از او سرزده و از آنچه بر سرش آمده، در وحشت و ترس است، و از امور زشتی که در آن افتاده خالصانه شرمگین است. دانایم به این که گذشت از گناه بزرگ، در نظرت بزرگ نمی آید، و بخشیدن معصیت گران بر تو سخت نمی باشد.

و تحمل جنایات زشت و ناپسند که از مردم بدکار صادر می شود، تو را به مشقت و زحمت نمی اندازد.

و آگاهم به این که محبوب ترین بندگانت نزد تو کسی است که از سرکشی و تکبر نسبت به تو دست بردارد، و از پافشاری بر گناه اجتناب کند و استغفار را بر خود واجب بداند. من از این که در برابر تو سرکشی کنم بیزارم، و از این که بر گناه پافشاری ورزم، به تو پناه می آورم، و نسبت به آنچه کوتاهی کردم، از تو آمرزش می خواهم، و بر آنچه از انجاش عاجزم، از تو یاری می طلبم.

خدایا! بر محمد و آلش درود فرست، و حقوقی که بر عهده من داری بر من بیخش، و از عذابی که از جانب تو سزاروار آم، مرا به سلامت دار، و از اموری که بدکاران از آن می ترسند پناهم ده. مسلماً به گذشت از گنهکار قدرت داری و برای آمرزش، مورد امیدی، به بخشیدن معصیت معروفي، برای حاجتم

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 78

محلّ طلبی جز تو نیست، و برای گناهم آمرزنده‌ای غیر تو وجود ندارد. حاشا که چنین نباشی، من بر خود به غیر تو نمی‌ترسم. تو اهل تقوا و آمرزشی. بر محمد و آل محمد درود فرست.

و حاجتم را روا کن و خواسته‌ام را برآور و گناهم را بیامرز، و ترسم را یعنی ده. همانا تو بر هر چیز توانایی، و اموری که از تو خواستم، روا کردنش برای تو آسان است. دعایم را مستجاب کن ای پروردگار جهانیان!

دعای 13 درخواست نیازمندی‌ها

خدایا! ای نهایت خواستن حاجات، و ای آن که رسیدن به تمام خواسته‌ها به دست قدرت اوست، و ای آن که نعمت‌هایش را به بها و قیمت نمی‌فروشد، و ای آن که بخشش‌هایش را، به منت گذاشتن، تیره و ناصاف نمی‌کند، و ای آن که به او بی‌نیاز می‌شود، و از او بی‌نیاز نمی‌شوند، و ای آن که به او رغبت می‌کنند، و از او روی برتنبند، و ای آن که درخواست‌ها، گنج‌هایش را از بین نمی‌برد، و دست‌آویزها، حکمتش را تغییر نمی‌دهد، و رشته‌حوایج نیازمندان از او قطع نمی‌شود، و دعای دعاکنندگان او را خسته و درمانده نمی‌کند.

وجودت را به بی‌نیازی از همه آفریده‌ها ستوده‌ای، و حضرتت به بی‌نیازی از آنها شایسته است. آفریده‌ها را به نیازمندی نسبت داده‌ای، و آنان هم بی‌چون و چرا نیازمند به تو هستند. پس کسی که ترمیم خلأ و شکاف زندگیش را از تو بخواهد، و تغییر تهیدستی و فقرش را از تو درخواست کند، محققاً حاجتش را از جایگاه اصلی‌اش خواسته و به دنبالش، از راه صحیح و درستش آمده، و کسی که برای حاجتش به یکی از آفریده‌های تو رو کند، یا او را به جای تو وسیله رسیدن به نیازش قرار دهد، محققاً خود را در معرض محرومیت قرار داده، و سزاوار از دست رفتن احسان تو گشته است.

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 82

خدایا! برای من در پیشگاه حضرتت حاجتی است که دست طاقت و توانم، از دست یابی به آن کوتاه است، و رشته چاره‌ام، بدون لطف تو بریده است، و نفسم در نظرم چنین آراسته که رفع نیازم را از کسی بخواهم که رفع نیازهایش را از تو می‌خواهد، و در حاجاتش از تو بی‌نیاز نیست. این درخواست حاجت از غیر تو لغزشی است، از لغزش‌های خطاکاران، و افتادنی است، از افتادن‌های گناهکاران.

آن گاه به یادآوری تو، از خواب غفلت بیدار شدم و به توفیق تو از عرصه گاه لغزشم برخاستم و به راهنمایی تو از افتادنم به وادی خطر پس آمدم، و از علل در افتادن به گمراهی دست برداشتم، و گفتم: منزّه و پاک است پروردگارم، چگونه نیازمندی از نیازمند دیگر طلب حاجت کند، و از کجا تھی دستی به تھی دستی دیگر میل و رغبت نشان دهد؟!

روی این حساب، با اشتیاق و شوق آهنگ تو کردم، و از باب اطمینان به تو، امیدم را به جانب حضرتت آوردم، و دانستم آنچه را از تو می‌خواهم، هر چند زیاد باشد، در کنار داراییت اندک است، و چیزهای با ارزشی که بخشش را از تو درخواست می‌کنم، در جنب تواناییت کوچک و بی مقدار است، و دایره کرم و بزرگواریت با تقاضای هیچ کس تنگ نمی‌شود، و دست بخشندگیت از هر دستی برتر است.

خدایا! بر محمد و آلش درود فرست و مرا به کرم و بزرگواریت بر دست یافتن به احسانت کمک فرما، و از باب عدالتت بر کیفی که سزاوار آتم دچار مکن.

من اولین رغبت کننده‌ای نیستم که به حضرتت رو آورده، پس به او عطا کرده‌ای، و حال آن که سزاوار ممنوع شدن از عطایت بوده، و اولین خواهنده‌ای نیستم که از تو طلب حاجت کرده و تو بر او احسان کرده‌ای در حالی که مستحق

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 83

محرومیت از احسان توست.

خدایا! بر محمد و آلش درود فرست و مستجاب کننده دعایم باش و به ندایم توجه کن، و به زاریم رحمت آر، و صدایم را شنوا باش، و امیدم را از حضرتت قطع مکن، و دست آویز مرا از خود جدا مساز، و در این حاجتم و دیگر حوائجیم، مرا به سوی غیر خودت روانه مکن، و به برآورده شدن خواسته‌ام، و روا شدن حاجتم و رسیدن به مطلبم، پیش از برخاستن از جامم و با آسان ساختن مشکلم و با سرنوشت خوبی که در تمام امور برانم رقم می‌زنی، کار ساز من باشد.

و بر محمد و آلش درود فرست؛ درودی دائمی و فزاینده که برای مدتش انقطاعی، و برای زمانش پایانی نباشد. این درود را برانم مدد، و جهت برآورده شدن حاجتم سبب قرار ده؛ همانا تو واسع و کریمی و ای پروردگارم! از جمله درخواست‌هایم چنین و چنان است. (و نیاز به درخواستت را می‌گوئی، سپس به سجده می‌روی، و در سجدهات می‌گوئی:) عطاو بخششت به من آرامش می‌دهد، و احسانت راهنماییم می‌کند. به حق خودت و به حق محمد و آلش که درودت بر آنان باد، از تو می‌خواهم که مرا از پیشگاهت ناامید برنگردانی.

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 84

دعای 14 ستم و ستمدیده

ای آن که اخبار شاکیان از ستم بر او پنهان نیست! و ای آن که نسبت به ستمی که بر ستم دیدگان رفته، نیاز به شهادت شاهدان ندارد! و ای آن که یاری و نصرتش به ستم دیدگان نزدیک، و مددکاریش از ستمگران دور است! ای خدای من! محققاً می‌دانی، از فلائی فرزند فلائی ستمی به من رسیده که او را از آن ستم نهی کردی، و پرده حرمتم را دریده که دریدنش را بر او منع فرمودی. این ستم‌گری و پرده‌داری، از باب طغیان در نعمت توست که در اختیار اوست، و براساس غفلت و بی‌اعتنایی به خشم و غضب توست که گریبان او را خواهد گرفت.

خدایا! بر محمد و آتش درود فرست، و ستم‌کننده بر من و دشمنم را با نیرویت از ستم بر من بازدار، و با قدرتت تندی و تیزی ستمش را بر من بشکن، و برایش در آنچه که دوست دارد، مشغولیت و سرگرمی قرار ده، تا از ستم ورزی غافل گردد، و بر وجودش در برابر مظلومی که به دشمنی برمی‌خیزد، داغ عجز و ناتوانی زن.

خدایا! بر محمد و آتش درود فرست. و ستم‌کار را رخصت ستم بر من مده، و یاریت را نسبت به من، در برابر او نیکو قرار ده، و مرا از دست زدن به کارهایی

ترجمه صحیفه کامله سجاده، ص: 88

مانند کار او حفظ کن، و در حالتی مانند حال او قرار مده.

خدایا! بر محمد و آتش درود فرست و مرا بر دشمنم یاری ده؛ یاری دادن بی‌درنگی که خشمم را نسبت به او شفا، و کینه‌ام را در برابر او وفا باشد.

خدایا! بر محمد و آتش درود فرست و عفو و بخشش را، در برابر ستمی که دشمن به من روا می‌دارد عوض ده و به جای رفتار بدش نسبت به من، رحمت را قرار ده، پس هر شدتی ورای خشم تو ناچیز، و هر بلایی با وجود غضب تو معتدل است.

خدایا! همان طور که ستم کردن دیگران را بر من در نظرم ناخوشایند جلوه دادی، مرا از این که بر دیگران ستم ورزم حفظ فرما.

خدایا! به کسی غیر تو شکایت نمی‌کنم، و از هیچ حاکمی غیر تو یاری نمی‌خواهم؛ حاشا که چنین کنم. پس بر محمد و آلش درود فرست و دعایم را به اجابت برسان، و شکایتم را به تغییر وضع فعلی ام مقرون ساز.

خدایا! مرا به ناامیدی از عدل و انصاف آزمایش نکن، و دشمن را به یعنی از کیفیت امتحان مفرما تا بر ستمش نسبت به من پافشاری کند، و بر حقم چیره شود، و به زودی او را به عذابی که ستمکاران را به آن تهدید کردی آشنا کن، و مرا با اجابتی که نسبت به دعای بیچارگان وعده دادی آگاه فرما.

خدایا! بر محمد و آلش درود فرست، و مرا به پذیرفتن هر سود و زبانی که برام مقدور کرده‌ای موفق دار، و مرا به آنچه از دیگری برای من، و از من برای دیگری می‌ستایی، خوشنود ساز، و به راست‌ترین راه هدایتیم کن، و به سالم‌ترین برنامه به کارم گمار.

خدایا! اگر خیر من نزد تو در این است که در گرفتن حقم تأخیر افتد و انتقام از کسی که به من ستم روا داشته، تا روز جدا شدن حق از باطل و جایگاه گرد آمدن مدعیان متروک گذاشته شود، همان را در حق من عملی فرما. پس بر محمد و

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 89

آلش درود فرست، و مرا از جانب خود، به نیت صادقانه، و پایداری همیشگی یاری فرما، و از میل و رغبت بد و بی‌قراری اهل حرص پناه ده و نقشی از ثوابی که برای من ذخیره کرده‌ای، و کیفر و عقابی که برای دشمنم مهیا ساخته‌ای، در دلم به تصویر آر، و آن را وسیله‌ای برای خرسندی و رضایت من نسبت به آنچه که برام مقدور کرده‌ای، و اطمینان به آنچه که برام انتخاب فرموده‌ای قرار ده.

ای پروردگار جهانیان! دعایم را مستجاب کن؛ همانا تو داری احسان بزرگی و بر هر کاری توانایی.

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 90

دعای 15 بیماری یا اندوه و گرفتاری

خدایا! تو را سپاس بر تندرستی بدنم که پیوسته از آن برخوردار بودم، و تو را سپاس بر بیماری و مرضی که در جسمم پدید آوردی.

ای خدای من! کدام يك از این دو حال، برای سپاس گزاری به درگاهت سزاوارتر، و کدام يك از این دو وقت، برای سپاس و ثنا به پیشگاهت شایسته تر است؟ آیا زمان سلامت که روزی‌های پاکیزه‌ات را در آن برایم گوارا فرمودی، و به سبب آن برای به دست آوردن خشنودی و احسانت به من نشاط دادی، و مرا همراه آن، بر آنچه که از اطاعتت توفیق دادی، نیرو بخشیدی. یا هنگام بیماری که مرا به وسیله آن از ناخالصی‌ها خالص ساختی، و نعمت‌هایی که به من هدیه دادی، برای سبک کردن گناهانی که پشتم را گران و سنگین کرده، و پاک کردن زشتی‌هایی که در آن فرو رفته‌ام، و آگاهی دادن برای این که توبه را فراگیرم، و به یاد آوردن نعمت‌های قدیم، برای محو کردن گناهان بزرگ از پرونده‌ام؟

و در اثنای آن بیماری، از جمله تحفه‌هایی که به من عنایت کردی این است که فرشتگان نویسنده به حساب من اعمال پاکیزه‌ای نوشتند؛ اعمالی که نه دلی در آن فکر کرده، و نه زبانی به آن گویا شده، و نه عضوی در انجامش رنج برده،

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 94

بلکه بخششی از جانب تو بر من و احسانی از ساخته تو به سوی من بود.

خدایا! بر محمد و آلش درود فرست، و آنچه را برایم پسندیده‌ای محبوب من ساز، و آنچه را بر من وارد کرده‌ای آسان کن، و از آلودگی اعمال زشتی که در گذشته انجام داده‌ام پاکم فرما، و شرّ آنچه که پیش از این مرتکب شده‌ام، از صفحه وجودم محو کن، و از شیرینی عافیت کامیابم ساز، و گوارایی تندرستی را به من بچشان، و راه بیرون رفتن از بیماریم را به سوی بخشش و عفو و جابه‌جا شدنم را از بستر بیماری به جانب گذشتت، و نجاتم را از اندوهم به عرصه رحمتت، و تندرستیم را از این دشواری به دایره گشایشت قرار ده، همانا تو تفضل کننده به احسان و عطا کننده به نعمتی، بسیار بخشنده و بزرگواری؛ دارای جلال و اکرامی.

دعای 16 طلب عفو از گناهان و عیوب

خدایا! ای آن که گنهکاران از رحمتش یاری می‌طلبند، و ای آن که بیچارگان به جانب یاد احسانش پناه می‌برند، و ای آن که خطاکاران از بیم عذابش به شدت گریه می‌کنند!

ای آرامش هر ناآرام غریب! ای گشایش هر اندوهگین دل شکسته! ای کمک کننده هر خوار شده تنها! و ای یاری دهنده هر نیازمند رانده شده!

تویی که از جهت رحمت و دانش، همه چیز را فرا گرفته‌ای و تویی که برای هر آفریده‌ای، سهم و نصیبی از نعمت‌هایت قرار داده‌ای، و تویی که عفو و بخشش از عقابش برتر است، و تویی که رحمتش پیشاپیش غضبش حرکت می‌کند، و تویی که عطا و بخشش از منع کردنش بیشتر است، و تویی که همه آفریده‌ها را در سعه رحمتش فرا گرفته، و تویی که هر کسی را نعمت عطا کردی، از او انتظار پاداش نداری، و تویی که در کیفر کسی که از تو نافرمانی کرده، از اندازه نمی‌گذری.

و من ای خدای من! بنده توام؛ که او را به دعا دستور دادی؛ پس لبیک و سعدیک گفت. اینک منم ای پروردگارم! که انداخته شده در برابر توام؛ منم که خطاها پشتم را سنگین کرده؛ و منم که گناهان عمرم را نابود ساخته؛ و منم که به

ترجمه صحیفه کامله سجاده، ص: 98

نادانیم، تو را نافرمانی کردم، و تو شایسته این نبودی که من این گونه با تو معامله کنم.

ای خدای من! آیا حضرتت به کسی که تو را بخواند، رحم می‌کند، تا در خواندن تو اصرار ورزد، یا کسی که به درگاهت گریه و زاری کند می‌آمیزی تا در گریه شتاب کند، یا گذشت می‌کنی از کسی که از باب فروتنی، صورت به خاک درگاهت ساید؟ یا کسی که از باب توکل و اعتماد، از تھی دستی خودش به تو شکایت کند، بی نیاز می‌سازی؟

ای خدای من! کسی را که جز تو عطا کننده‌ای نمی‌یابد، ناامید مکن و کسی را که از تو به احدی غیر تو بی نیاز نمی‌شود، خوار و بی‌یار رها مکن.

خدای من! بر محمد و آلش درود فرست، در حالی که به تو روی آورده‌ام، از من روی مگردان و اکنون که به تو رغبت کرده‌ام، مرا از لطف و رحمت محروم مکن. اینک که در برابرت قرار گرفته‌ام، دست ردّ به سینهام مزن، و با من برخورد تلخ و بد نداشته باش؛ تویی که وجود مقدّست را به رحمت وصف کرده‌ای، بر محمد و آلش درود فرست، و به من رحم کن، و تویی که خود را خطابخش نامیده‌ای؛ بنابراین مرا ببخش ای خدای من! جریان اشکم را به خاطر ترسی که از تو دارم، و لرزیدن دلم را محض خشیتی که نسبت به عظمت تو دارم، و حرکت و تکان اعضايم را در برابر بیمی که از تو دارم مشاهده می‌کنی.

همه اینها محصول شرمساری من از حضرت توست؛ آهم به خاطر اعمال زشتی که از من سرزده؛ به همین سبب صدایم از این که به درگاهت به زاری بلند شود، خاموش شده و زبانم از راز و نیاز با تو باز مانده.

ای خدای من! تو را سپاس، چه بسیار عیوبی که بر من پوشاندی، و مرا رسوا نکردی، و چه بسیار گناهی که مستور داشتی، و به آدم مشهور نساختی، و چه بسیار خیانت و نیرنگ و امور هوسناکی که مرتکب شدم، ولی پرده آنها را به

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 99

خاطر حفظ آبرویم ندریدی، و حلقه عار و ننگ آنها را به گردنم نیاویختی، و زشتی هایم را نزد همسایگانی که به دنبال عیوب من هستند، و حسودانی که نعمت‌هایت را نزد من می‌بینند، آشکار نکردی. سپس این همه الطاف و عنایات نسبت به من، مرا از گرایش به بدی‌هایی که از من سراغ داری بازداشت مفرما.

ای خدای من! نادان‌تر از من به صلاح کار خود کیست؟ و غافل‌تر از من به نصیب و بهره‌اش کدام انسان است؟ و چه کسی از اصلاح وجودش، دور افتاده‌تر از من است، آنگاه که تمام نعمت‌هایی که به من می‌دهی، در گناهایی که مرا از آن نهی فرمودی صرف می‌کنم؟!

و چه کسی بیش از من در غرقاب باطل فرو رفته و سخت‌تر از من اقدام به زشتی کرده، زمانی که میان دعوت تو، و دعوت شیطان می‌ایستم، ولی از دعوت او پیروی می‌کنم، با این که او را، به صورتی که باید می‌شناسم، و نسبت به وضع او فراموشی ندارم، و من در این موقعیت، یقین دارم که نهایت دعوت تو به سوی بهشت، و عاقبت دعوت او به جانب جهنم است.

پاك و منزهی تو؛ چه شگفت است که به زیان خود شهادت می‌دهم، و امور پنهان خود را شماره می‌کنم، و شگفت‌تر از آن بردباریت نسبت به من، و درنگت از مؤاخذه سریع این بنده گنهگار است. سببش این نیست که من در آستان حضرتت انسانی گران قدرم؛ بلکه علّتش، مدارایت با من و تفضّل وجود مقدست بر من است، برای این که از نافرمانیت که موجب خشم توست باز ایستم، و وجودم را از عرصه گناهانی که فرسوده کننده هویت و شخصیت من است درآوردم؛ به خاطر این که گذشتت نسبت به من نزد تو، از مجازات کردن من محبوب‌تر است، وگرنه ای خدای من، گناهانم فراوان‌تر و آثارم زشت‌تر و کردام ناپسندتر و گستاخیم در باطل شدیدتر، و بیداریم نزد طاعتت ضعیف‌تر، و هشیارم و مراقبتم در برابر تهدیدت، ناچیزتر از آن است که بتوانم عیوبم را

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 100

برایت شماره کنم، یا توان ذکر کردن گناهانم را داشته باشم. جز این است که خود را به این صورت نکوهش می‌کنم، در حالی که به مهربانی بیش از اندازه‌ات که صلاح کار گنهکاران به آن است، چشم طمع دارم، و به رحمت که آزادی خطاکاران، در گروی آن است امیدوارم.

خدایا! این وجود من است که گناهان او را به بند بردگی کشیده؛ پس بر محمد و آلش درود فرست، و وجودم را به عفو از بند بردگی گناهان آزاد کن، و این پشت من است که خطاها آن را گران و سنگین کرده؛ پس بر محمد و آلش درود فرست، و به احسانت آن را سبک فرما ای خدای من!

اگر به درگاهت گریه کنم تا جایی که پلک‌های دو چشمم روی هم افتد، و چنان به شدت ناله زنم تا صدایم قطع شود، و چندان به پیشگاهت بایستم که پایم ورم کند، و آن مقدار برایت رکوع کنم که استخوان‌های پشتم از جا کنده شده و زدوده گردد، و به اندازه‌ای سجده کنم که چشم‌هایم از کاسه درآید، و در طول عمرم خاک زمین را بخورم، و تا پایان حیاتم آب آلوده به خاکستر بنوشم، و در اثنای این اوضاع و احوال، چندان ذکر تو گویم که زبانم از کار بماند، آنگاه از روی شرمساری از تو، چشم به آفاق آسمان باز نکنم، با این همه سزاوار محو یک گناه از تمام گناهانم نیستم.

و اگر زمانی که سزاوار آمرزش شوم، مرا بیامری، و هنگامی که مستحق عفو گردم، مرا عفو کنی؛ همانا این آمرزش و عفو، به خاطر استحقاق من نسبت به من واجب نیست، و من مستحق وجوب آمرزش و عفو نیستم؛ زیرا پاداش من از جانب تو، در اولین باری که مرتکب معصیت شدم آتش بود، بنابراین اگر مرا عذاب کنی، ستمکار بر من نیستی.

خدای من! اکنون که مرا به پرده پوشیت در پوشیده‌ای و رسوایم نکردی، و به کرمت با من مدارا کرده، و به کیفرم شتاب نورییدی و به احسانت از من

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 101

گذشتی و نعمت را نسبت به من تغییر ندادی و نزد من نیکی و خویت را تیره و تار نکردی، پس بر طول زاریم، و سختی بیچارگی‌م و بدی جایگاهم رحمت آر.

خدایا! بر محمد و آلش درود فرست، و مرا از گناهان حفظ کن، و به طاعت و فرمانبرداری از خود به کار گیر، و نیکو بازگشت را روزیم فرما، و به توبه پاکم کن، و به دوری از گناه، یاریم ده، و به سلامت همه جانبه، زندگی‌م را اصلاح کن و شیرینی آمرزش را به من بچشان، و مرا رها شده عفو و آزاد شده رحمت قرار ده و از خشم خود خط‌امامم بده، و هم اکنون نه در آینده، به مزده آن خوشحالم فرما، مزده ای که آن را بشناسم، و به نشانه‌ای که، آن را آشکارا بینم، آگاهم

کن که این کار در عرصه گاه سعه رحمت، بر تو دشوار نیست، و تو را در میدان قدرتت به مشقت نمی اندازد، و در حوزه بردباریت، تو را دچار سختی نمی کند، و در فضای بخشش های فراوانت که آیاتت بر آنها گواه است، تو را در فشار و تنگنا قرار نمی دهد. همانا هر چه بخواهی انجام می دهی و هر چه را اراده فرمایی حکم می کنی، مسلماً بر هر کاری توانایی.

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 102

دعای 17 پناه بردن به حق

خدایا! به تو پناه می برم از فتنه انگیزی های شیطان رانده شده، و از نیرنگ و مکرهایش، و از اطمینان به دروغها و وعدهها و فریب کاری و دامهایش، و این که خود را در گمراه کردن ما از راه بندگیت، و خوار کردنمان بر اثر معصیتت، به طمع اندازد یا نزد ما نیکو شود زشتی هایی که او در نظر ما نیکو جلوه می دهد، یا گران و سخت شود، خوبی هایی که او در نظر ما زشت نشان می دهد.

خدایا! به عبادت و بندگی ما، او را از عرصه گاه زندگیمان دور کن و به سبب جدیت و تلاشمان در راه محبتت، او را ذلیل و خوار گردان، و بین ما و او پرده ای قرار ده که آن را ندرد، و حجابی ضخیم برقرار کن که آن را نشکافد.

خدایا! بر محمد و آلش درود فرست، و شیطان را با سرگرم شدن به برخی دشمنانت از ما منصرف کن و ما را به رعایت نیکویت از او حفظ فرما، و از خیانت و نیرنگش کفایت کن و رویش را از ما برگردان، و ردّ پایش را از ما قطع کن. خدایا! بر محمد و آلش درود فرست، و ما را از هدایتی که در دوام و پابرجایی مانند گمراهی او باشد، بهره مند ساز، و ما را در برابر بی راهی او، توشه تقوا کرامت فرما، و خلاف راه هلاکت بار او، ما را به مسیر تقوا رهنمون باش.

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 106

خدایا! برای او در دل های ما راه وارد شدن قرار مده، و در شوون زندگی ما برای او جایگاه اقامت فراهم نکن. خدایا! ما را به آنچه که از باطل در نظرمان بیاراید، آگاه ساز، و چون آگاهمان کردی، از آن نگاهمان دار و ما را به زمینه های

چاره‌جویی در برابر او بیناگردان، و آنچه را که باید علیه او آماده کنیم، به ما الهام کن، و ما را از خواب غفلتی که سبب گرایش به اوست بیدار فرما، و یاری دادن ما را در جنگ با او، به توفیقت نیکوگردان.

خدایا! دل‌های ما را از ردّ کردن و انکار عملش سرشار ساز، و به ما برای درهم شکستن حیل‌هایش لطف فرما.

خدایا! بر محمد و آتش درود فرست، و سلطه و تسلط شیطان را از ما بگردان، و امیدش را از ما قطع کن، و او را از حرص ورزیدن به گمراهی ما دفع فرما.

خدایا! بر محمد و آتش درود فرست، و پدران و مادران و فرزندان و اهل ما و خویشان و نزدیکان و همسایگانمان اعمّ از مردان مؤمن، و زنان مؤمنه را از وجود خطرناکی چون شیطان در جایگاهی محکم، و دژی حفظ‌کننده و پناهگاهی بازدارنده قرار ده و آنان را برای دفع زیان او، زره‌های نگاه دارنده بپوشان، و اسلحه‌های برنده بر ضد او عطا کن.

خدایا! مشمول این دعا قرار ده کسی را که به پروردگارت گواهی می‌دهد، و به وحدانیت اخلاص می‌ورزد، و به حقیقت بندگیت با شیطان دشمنی می‌کند، و از تو برای شناخت علوم ربّانی، علیه او یاری جوید.

خدایا! آنچه را گره زده بگشای، و هر راهی که باز کرده ببند، و هر تدبیری که اندیشیده به هم زن، و از هر کاری که قصد کرده بازدار، و هر چه را محکم کرده سست کن.

خدایا! لشکرش را شکست ده، و نیرنگش را باطل ساز، و پناهگاهش را

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 107

ویران کن، و بینی‌اش را به خاک مال.

خدایا! ما را در سلك دشمنانش قرار ده، و از شمار دوستانش برکنار کن تا چون ما را بفرید از او پیروی نکنیم، و هر گاه ما را بخواند، جوابش ندهیم، و هر که را پیروی دستور ماست به دشمنی با او دستور دهیم و هر که را پیروی نمی‌ماست، برای بازداشتن از اطاعت او پند دهیم.

خدایا! بر محمد خاتم انبیا و سید رسولان، و بر اهل پاک و پاکیزه او درود فرست، و ما و اهل ما و برادران ما و تمام مؤمنان و مؤمنات را از آنچه از آن پناه می‌جوییم پناه ده، و از آنچه از بیم آن، از تو یعنی می‌خواهیم امان بخش، و دعای ما را نسبت به آنچه دعا می‌کنیم بشنو، و آنچه را از درخواستش غفلت می‌کنیم، به ما عطا فرما، و آنچه را

فراموش کردیم برای ما حفظ کن، و ما را به سبب آن به درجات شایستگان و رتبه‌های اهل ایمان انتقال ده. دعایمان را مستجاب کن. ای پروردگار جهانیان!

ترجمه صحیفه کامله سجاده، ص: 108

دعای 18 بلا و عافیت

خدایا! تو را سپاس بر سرنوشت خوبی که مقدر می‌کنی، و بر بلا و مصیبت که از من می‌گردانی؛ پس بهره‌ام را از رحمت، در این عافیتی که در زندگی دنیا به من عنایت کرده‌ای منحصر مکن؛ که در نتیجه به سبب آنچه که دوست دارم بدبخت شوم، و دیگری به خاطر آنچه که خوش ندارم، خوشبخت شود، و اگر عافیتی که روز را در آن به شب می‌رسانم، یا شب را در آن به روز می‌رسانم، مقدمه بلایی است که قطع نمی‌شود، و پیشاپیش بار سنگینی است که بر طرف نمی‌گردد، پس آنچه را برام به تأخیر انداخته‌ای، پیش انداز، و آنچه را پیش انداخته‌ای به تأخیر افکن؛ زیرا چیزی که پایانش فنا و نابودی است، بسیار فراوان به حساب نمی‌آید و آنچه عاقبتش بقا و همیشگی است، اندک و کم نمی‌باشد، و بر محمد و آلش درود فرست.

ترجمه صحیفه کامله سجاده، ص: 112

دعای 19 درخواست باران

خدایا! برای ما باران فرست، و رحمت را به باران پُر آب و فراوان بر ما بگستران؛ از ابری که برای گیاه زیبای زمینت، در تمام ناحیه‌ها و اطراف سوق داده شده.

و بر بندگانت با به بار آمدن و رسیدن میوه منت گذار، و سرزمین‌های مرده‌ات را با شکفتن شکوفه‌ها زنده کن، و فرشتگان بزرگوار نویسنده‌ات را با فرستادن بارانی سودمند و پیوسته، از جانب خودت گواه گیر؛ بارانی که فراوانی و انبوهش

وسیع، و باریدنش بسیار تند و آمدنش سریع و زود باشد تا به آن باران، هر چه از زمین و گیاه مرده است، زنده کنی، و به سبب آن از دست رفته‌ها را بازگردانی، و آنچه از دل زمین آمدنی است، بیرون آری، و از برکت آن باران، روزی‌ها را وسعت بخشی، از ابری انباشته، لذت بخش، گوارا، فراگیر و غزان که بارانش اندک نباشد، و برکش نفریید. خدایا! برای ما بارانی فریادرس و برطرف کننده قحطی فرست؛ بارانی رویاننده گیاه، و سرسبز کننده دشت و دمن، و بارانی وسیع و فراوان که به وسیله آن گیاه از رشد ایستاده را به عرصه رشد و نمو بازگردانی و در سایه آن، مردگی و خشکی زمینی که علف و گیاهش از بین رفته جبران کنی.

ترجمه صحیفه کامله سجاده، ص: 116

خدایا! ما را بارانی فرست که به وسیله آن از تپه‌ها آب سرازیر فرمایی، و چاه‌ها از آن پر کنی، و نهرها را روان سازی، و درختان را برویانی، و قیمت‌ها را در تمام شهرها ارزان کنی، و چهارپایان و مخلوقات را نشاط و قوت دهی، و روزی‌های پاکیزه را برای ما کامل کنی، و زراعت را برویانی، و پستان‌ها را پر شیر سازی، و نیرو به نیروی ما بیفزایی.

خدایا! سایه ابر را بر ما باد گرم و زهراگین مساز، و سردی آن را بر ما شوم و نحس مکن، و بارانش را بر ما عذاب قرار مده، و آتش را برای ما تلخ و شور مگردان.

خدایا! بر محمد و آتش درود فرست، و ما را از برکت آسمان‌ها و زمین روزی بخش؛ همانا تو بر هر کاری توانایی.

دعای 20 در مکارم اخلاق و اعمال پسندیده

خدایا! بر محمد و آتش درود فرست و ایمانم را به کامل‌ترین ایمان رسان و یقینم را برترین یقین قرار ده.

خداوندا! نیتم را به بهترین نیت‌ها و عملم را به بهترین اعمال برسان و نیتم را به بهترین نیت‌ها و عملم را به بهترین عمل‌ها منتهی ساز. خدایا! نیتم را به لطف کامل گردان و یقینم را به رحمت در گردونه صحت و سلامت قرار ده و فسادم را به قدرتت اصلاح کن.

خدایا بر محمد و آل محمد درود فرست، و مرا از آنچه توجه به آن دچار سرگرمی و مشغولیت می‌کند، کفایت کن، و در اموری به کارگیر که فردای قیامت در ارتباط با آن از من بازپرسی می‌کنی، و روزگرم را در اهدانی که مرا به خاطر آن به وجود آوردی مصروف دار.

و مرا توانگر کن و روزیت را بر من وسعت ده، و مرا به چشم داشت نسبت به آنچه در دست این و آن است مبتلا مکن، و ارجمندم ساز.

و مرا به سرکشی و گردن کشی، گرفتار مساز، و بر مدار بندگیت قرار ده، و عبادتم را به خودپسندی تباه مکن، و خیر و نیکی را به دست من برای تمام مردم جاری ساز و آن را با آلوده شدن به منت نابود مکن، و اخلاق شریفه و بلند مرتبه

ترجمه صحیفه کامله سجاده، ص: 120

به من ببخش و از فخرفروشی نگاهم دار.

خدایا! بر محمد و آلش درود فرست، و مرا درجه و مرتبه‌ای نزد مردم بلند مکن، مگر آن که به همان اندازه نزد خودم پست گردانی، و عزت آشکاری برایم ایجاد مکن، مگر آن که به همان اندازه، خواری باطنی برایم ایجاد کنی.

خدایا! بر محمد و آل محمد درود فرست، و مرا به هدایتی شایسته بهره‌مند ساز که آن را با روشی دیگر عوض نکنم، و راه حقی نصیبم کن که از آن منحرف نشوم، و نیت استواری به من عنایت کن که در آن شك نورزم.

و مرا زنده دار، مادامی که عمرم در طاعت تو به کار رود، و هنگامی که عمرم بخواهد چراگاه شیطان شود، جانم را بستان پیش از آن که دشمنی و نفرت بر من پیشی گیرد، یا خشم نسبت به من محکم و استوار شود.

خدایا! خصلت قابل سرزندی را در وجود من مگذار، جز این که اصلاحش کنی، و عیب قابل ملامتی را در عرصه گاه حیاتم رها مکن، جز این که نیکویش گردانی، و کرامتی را در من ناقص مگذار، جز این که کاملش فرمایی.

خدایا! بر محمد و آل محمد درود فرست و این خصلت‌هایی که می‌شمارم، به نفع من تغییر ده: شدت کینه دشمنان را به محبت، و حسد متجاوزان را به مودت، و بدگمانی و تهمت اهل صلاح را به اطمینان، و دشمنی نزدیکان را به دوستی، و مخالفت خویشان را به خوش رفتاری، و تنها و بی‌یار گذاشتن نزدیکان را به یاری، و دوستی فریبکاران را به درست شدن دوستی، و رد کردن همنشینان را به رفتای کریمانه، و تلخی ترس از ستمکاران را به شیرینی امنیت.

خدایا! بر محمد و آلش درود فرست، و مرا بر کسی که به من ستم می‌کند غالب و چیره، و بر ضد کسی که با من به مجادله برمی‌خیزد زبان گویند، و بر کسی که با من دشمنی می‌ورزد، پیروز قرار ده، و علیه کسی که نیرنگم می‌زند، چاره جویی بخش، و در برابر کسی که به من ستم می‌کند قدرت عنایت فرما، و علیه

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 121

کسی که به من دشنام می‌دهد و غیبت می‌کند، توان تکذیب مرحمت فرما، و از دست کسی که مرا تهدید می‌کند به سلامت دار، و از آن که مرا به راه صواب می‌برد، توفیق فرمانبری ده، و از آن که مرا به راه راست هدایت می‌کند، توفیق پیروی عنایت کن.

خدایا! بر محمد و آلش درود فرست، و مرا به این اموری که از تو می‌خواهم پایدار و استوار دار: ایستادن در برابر کسی که به من خیانت کرده با سلاح نصیحت و خیرخواهی، پاداش دادن به کسی که از من دوری جسته با نیکی و خوبی، جزا دادن به کسی که مرا از عطایش محروم ساخته، با بذل و بخشش، تلافی کردن نسبت به کسی که با من قطع رابطه کرده، با صلح و پیوند، مخالفت ورزیدن با کسی که از من غیبت کرده، با نیکو یاد کردن از او، به جا آوردن سپاس، در برابر خوبی و چشم پوشی از بدی.

خدایا! بر محمد و آلش درود فرست، و مرا به زیور شایستگان بیارای، و زینت پرهیزکاران را به من بپوشان که زیور و زینت شایستگان و پرهیزکاران در این امور است: گسترش عدالت، فروخوردن خشم، خاموش کردن آتش فتنه، جمع کردن پراکنده شدگان، اصلاح بین مردم، آشکار کردن کارهای خوب مردم، پوشاندن عیوب انسان‌ها، نرم خوبی، فروتنی، خوش رفتاری، آرامش، وقار، خوش اخلاقی، پیشی گرفتن به سوی فضیلت، انتخاب نیکی و احسان، ترك سرزنش، خوبی کردن به غیر مستحق، حق گوئی، گرچه سنگین باشد، اندک دانستن گفتار و کردار خویم، هر چند زیاد باشد و زیاد شمردن گفتار و رفتار بدم، هر چند اندک باشد، و همه این امور را به دوام اطاعت از حضرتت، و همراهی با مسلمانان، و دست برداشتن از اهل بدعت، و آنان که رأی ساختگی در دین را به کار می‌گیرند، کامل کن.

خدایا! بر محمد و آلش درود فرست، و فراخ‌ترین روزی را، هنگامی که پیر

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 122

شدم برایم قرار ده، و نیرومندترین نیرویت را، زمانی که خسته و درمانده شدم نصییم فرما، و مرا به سستی و کسالت از بندگی مبتلا نکن، و نه به ناپیایی از شناخت راهت، و نه به دچار شدن خلاف دوستیت، و نه به همراهی کردن با کسی که از تو جدا شده، و نه به جدا شدن از کسی که با تو همراه گشته.

خدایا! چنانم قرار ده که هنگام ضرورت با کمک حضرتت به دشمنان حمله کنم، و به هنگام نیاز از تو بخواهم، و زمان درماندگی و مسکنت، به درگاه تو بنالم.

خدایا! مرا به این امور امتحان مکن: کمک خواستن از غیر خودت، هنگامی که مضطر شوم. به خاکساری و فروتنی در برابر ما سوای وجودت، زمانی که به تھی دستی گرفتار آمم. به زاری کردن به درگاه غیر حضرتت، وقتی که دچار ترس شوم، تا به خاطر این امور مستحق خواری و منع نعمت و روی گردانی و بی‌اعتنایی از جانب تو گردم.

ای مهربان‌ترین مهربانان! آنچه شیطان از آرزوی باطل و بدگمانی و حسد در دل من می‌اندازد، همه را یاد بزرگیت و اندیشه در قدرتت، و تصمیم و طرح علیه دشمنت قرار ده، و آنچه بر زبانم جاری می‌کند، از فحش و بدگویی یا ناسزا به ناموس مردم، یا شهادت باطل، یا غیبت مؤمن غایبی، یا دشنام به حاضری و آنچه شبیه اینهاست، همه را سخن به حمد و سپاست و مبالغه در ثنایت، و فرو رفتن در تعظیمت و شکر نعمتت و اقرار به احسانت و شمردن نعمت‌هایت قرار ده.

خدایا! بر محمد و آتش درود فرست، و بر من ستم نشود، در حالی که به دفعش از من توانایی، و بر دیگری ستم نکنم، در حالی که بر نگاه داشتنش از من قادری، و گمراه نشوم در حالی که بر هدایت من نیرومندی، و تھی دست نشوم، در حالی که فراخی روزی من نزد توست، و طغیان نکنم، در حالی که توانگری

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 123

من از جانب توست.

خدایا! به سوی آمرزشت آمدم، و به جانب بخشش روی کردم، و به گذشتت مشتاقم، و به احسانت اعتماد کردم. چیزی نزد من نیست که به خاطر آن سزاوار بخشش شوم، و پس از این که علیه خود داوری کردم، به این نتیجه رسیدم که چیزی جز احسانت برام نیست؛ پس بر محمد و آتش درود فرست و به من احسان کن.

خدایا! به هدایت، گویایم کن و تقوا را به من الهام فرما، و به پاکیزه‌ترین روش توفیقم ده، و به اموری که پسندیده‌تر است به کارم گیر.

خدایا! مرا به بهترین راه بر، و مرا بر آیینت قرار ده که بر اساس آن بمیرم و بر مبنای آن زنده باشم.

خدایا! بر محمد و آلش درود فرست، و مرا در تمام امور زندگی از میانه‌روی بهره‌مند کن، و اهل صواب و درستی، و از زمره راهنمایان به خیر، و از بندگان شایسته‌ات قرار ده، و رستگاری روز قیامت و سلامت از کمینگاه عذاب را روزم فرما.

خدایا! از نفس من آنچه که او را رهایی و نجات می‌دهد، برای خود دریافت کن و برای نفس من از نفس من آنچه که او را اصلاح می‌کند باقی گذار. همانا نفس من در معرض هلاکت است؛ مگر این که تو حفظش کنی.

خدایا! اگر اندوهگین شوم، تو ذخیره و مایه دل خوشی منی، و اگر از هر دری محروم کنند، تو محل رفت و آمد منی، و اگر در فشار و سختی قرار گیرم، کمک خواهیم از وجود توست، و آنچه از دستم رود، عوض و بدلش نزد توست، و برای هر چه فاسد شود، مایه اصلاح پیش توست، و هر آنچه را ناپسند داری، تغییرش به دست توست.

خدایا! پیش از بلا به عافیت، و قبل از درخواست، به توانگری، و پیش از

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 124

گمراهی، به هدایت بر من منت گذار، و مرا از سختی و دشواری، آزار بندگان کفایت فرما، و ایمنی روز قیامت را نصیبم کن، و ارشاد کردن نیکو و خوب را به من عطا فرما.

خدایا! بر محمد و آلش درود فرست، شرور را به لطف خود از من دفع کن، و به نعمت مرا پرورش ده، و به بزرگواریت، مرا اصلاح کن، و به احسانت مرا مداوا فرما، و در سایه پناهت جای ده، و خلعت خشنودیت را بر من بپوشان، و زمانی که امور بر من مبهم و مشکل شود، به هدایت آمیزترینش، و هنگامی که اعمال برایم مشتبه شود، به پاکیزه‌ترینش، و چون آیین‌ها دچار اختلاف شوند، به پسندیده‌ترینش، موفقم دار.

خدایا! بر محمد و آلش درود فرست، و تارك وجودم را به تاج کفایت بیارای، و به حسن سرپرستی، بلند مرتبه‌ام گردان، و مرا صدق هدایت بخش، و به گشایش در امور زندگی آزمایشم مکن، و آرامش نیکو به من عطا فرما، و زندگی را دشوار و سخت قرار مده، و دعایم را به من برگردان؛ برگرداندنی تلخ و ناهنجار، همانا من برای تو ضدی در اعتقادم قرار نمی‌دهم، و با تو همانند و شبیهی نمی‌خوام.

خدایا! بر محمد و آلش درود فرست، و مرا از اسراف بازدار، و روزم را از تلف شدن نگاه دار، و داراییم را به برکت در آن افزون کن، و مرا برای خیر و نیکی در آنچه از آن مال خرج می‌کنم، به راه هدایت برسان.

خدایا! بر محمد و آتش درود فرست، و مرا از سختی و دشواری کسب و کار کفایت کن، و روزیم را از جایی که گمان نمی‌بریم عنایت فرما، تا در راه به دست آوردن روزی از بندگی باز نمانم، و سنگینی وبال‌های کسب را به دوش نکشم.

خدایا! آنچه را می‌طلبم، به قدرتت برایم فراهم کن، و از آنچه می‌ترسم، به

ترجمه صحیفه کامله سجاده، ص: 125

عزّت پناهم ده.

خدایا! بر محمد و آتش درود فرست، و آبرویم را به توانگری حفظ کن، و قدر و منزلتم را به تنگدستی پست مفرما که از روزی خوارانت روزی بخواهم، از بدان و اشرار آفریده‌های عطا بی‌طلبم، تا به سپاسگزاری کسی که عطایم می‌کند گرفتار شوم، و به سرزنش کسی که از عطا کردن به من باز می‌ایستد دچار گردم، و حال آن که تو متولّی عطا و منعمی، نه دیگران.

خدایا! بر محمد و آتش درود فرست، و صحت و سلامتی که در عبادت مصرف شود، آسایش و فراغتی که در فضای زهد به کارم آید، و دانش و معرفتی که در عمل به کار گرفته شود، و پارسایی و تقوایی که از افراط و تفریط دور باشد، روزی من فرما.

خدایا! مدت عمرم را به عفو و بخشش پایان ده، و آرزویم را در امید به رحمت تحقّق ده، و راههام را برای رسیدن به خشنودیت هموار ساز، و در تمام احوال، کردارم را نیکو گردان.

خدایا! بر محمد و آتش درود فرست، و مرا در اوقات بی‌خبری برای یادت بیداری ده، و در روزگار مهلت برای فرمانبرداریت به کار گیر، و برایم راه آسانی به سوی محبتت باز و هموار کن و به سبب آن، خیر دنیا و آخرت را برایم کامل ساز.

خدایا! بر محمد و آتش درود فرست؛ مانند برترین درودی که پیش از او بر یکی از بندگان فرستادی، و پس از او بر یکی از آفریده‌هایت می‌فرستی، و ما را در دنیا و آخرت خوبی عطا کن، و مرا به رحمت از شکنجه آتش حفظ فرما.

ترجمه صحیفه کامله سجاده، ص: 126

دعای 21 هجوم اندوه و نگرانی از گناه

خدایا! ای بی‌نیاز کننده فرد ناتوان! و ای حافظ بندگان از حادثه ترسناک! خطاها مرا دچار تنهایی کرده؛ پس هم‌نشینی که وزرو وبال و عذاب خطاها را از من دفع کند برام نیست، و از تحمل خشم ناتوان شده‌ام، و نیرو دهنده‌ای برام نمی‌باشد، و بر ترس دیدارت، به وقت مرگ و قیامت، آهم دیداری نامناسب و هولناک نزدیکم، و آرام بخشی برای ترسم وجود ندارد.

اگر مرا بترسانی چه کسی در برابر تو امانم می‌دهد؟ و اگر تنهایم بگذاری چه کسی مرا یاری می‌دهد؟ و اگر ناتوانم سازی چه کسی مرا تقویت می‌کند؟

ای خدا! من پرورده را جز پروردگار پناه نمی‌دهد، و شکست خورده را جز پیروز امان نمی‌بخشد، و خواسته شده را جز خواستار کمک نمی‌کند.

ای خدای من! تمام آن وسایل و اسباب به دست اراده توست، و گریزگاه و پناهگاه به سوی توست، پس بر محمد و آلش درود فرست، گریزم را پناه ده، و خواسته‌ام را روا کن. خدایا! اگر روی کریمت را از من بگردانی، یا مرا از احسان بزرگت محروم کنی، یا روزیت را از من دریغ ورزی، یا رشته پیوندت را از من بگسلی، راهی برای دست یابی، به هیچ یک از آرزوهایم جز تو نیام، و بر آنچه پیش توست، جز به یاری تو دست رسی پیدا نکنم؛ چرا که من بنده تو،

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 130

و در قبضه اراده توام. اختیارم به دست توست، با فرمان تو فرمانی برای من نیست. حکم تو در تمام شؤون زندگی من جاری است، و تقدیرت درباره من عین عدالت است. مرا نیروی بیرون رفتن از قلمروی سلطنت تو نیست، و استطاعت تجاوز از حیطة قدرتت برام وجود ندارد، و توان جلب دوستیت را ندارم، و به خشنودیت نمی‌رسم، و به آنچه نزد توست جز به طاعتت و فضل رحمتت، دست نمی‌یابم.

خدایا! صبح و شب کردم، درحالی که بنده خوار و بی‌مقدار توام. برای خود جز با کمک حضرتت بر جلب سودی و دفع زبانی قدرت ندارم. به آنچه درباره خود گفتم، شهادت می‌دهم. به ناتوانی نیرویم، و کمی تدبیرم اعتراف می‌کنم؛ پس

آنچه را به من وعده دادی وفا کن، و آنچه را که به این بنده‌ات عطا فرموده‌ای، کامل ساز؛ زیرا که من بنده بی‌نوا، ذلیل، ناتوان، دردمند، کوچک، بی‌مقدار، تهی دست، ترسان و پناهنده به توام.

خدایا! بر محمد و آلش درود فرست، و مرا نسبت به یاد خود در آنچه به من عطا کردی، فراموشکار مکن، و به احسانت در آنچه به من بخشیده‌ای غافل و بی‌خبر مساز، و از اجابت دعایم، گرچه تأخیر افتد ناامید مکن. هر چند در خوشی باشم، یا ناخوشی، در سختی باشم یا رفاه، در سلامت همه جانبه باشم یا بلا، در تنگدستی و بیچارگی باشم یا نعمت، در دارایی باشم یا محنت، در تهیدستی باشم یا توانگری.

خدایا! بر محمد و آلش درود فرست و شایم را برای خودت، و ستودنم را محض حضرتت، و سپاسم را در تمام حالاتم به خاطر وجود مبارکت قرار ده، تا به آنچه از دنیایم عطایم می‌کنی، خوشحال نشوم، و بر آنچه در دنیا محروم می‌کنی اندوهگین نگردم، و تقوایت را به قلبم بچسبان، و بدنم را در اعمالی که از من قبول می‌کنی به کارگیر و وجودم را، برای دور ماندن از هر خلائی که به

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 131

جانب من می‌آید، به طاعت و بندگی مشغول دار، تا ذره‌ای از خشم را دوست نداشته باشم، و نسبت به ذره‌ای از خشنودیت خشم نورزم.

خدایا! بر محمد و آلش درود فرست، و دلم را برای دوستیت خالی کن، و به یاد خود مشغول ساز، و به بیم و هراس از خود نشاطش ده، و به شوق و رغبت به سویت نیرومندش کن، و به جانب طاعتت میلش ده، و در محبوب‌ترین راههای به سویت روانش ساز، و در تمام دوره زندگیم او را به رغبت داشتن نسبت به آنچه نزد توست رام گردان.

از دنیا، تقوایت را توشه‌ام و سفرم را به جانب رحمت، و ورودم را در خشنودیت، و جایم را در بهشت قرار ده، و مرا قدرتی بخش که تمام بار خشنودیت را به دوش جان حمل کنم.

گریزم را به سویت، و میلم را در آنچه نزد توست قرار ده، و لباس وحشت از شرار بندگان را بر دلم بیوشان، و انس گرفتن به خودت و عاشقانت و اهل طاعتت را به من ارزانی دار.

و به سود هیچ بدکار و کافری بر من منت و نعمت قرار مده. و روی نیازم را به جانب آنان مکن؛ بلکه آرامش دل، و انس جان، و بی‌نیازی و انجام گرفتن کارم را برعهده خود، و برگزیدگان از بندگان قرار ده.

خدایا! بر محمد و آتش درود فرست، و مرا همنشین و یار ایشان قرار ده، و به شوق ورزیدن به سویت، و به عمل برایت چنانکه دوست داری و می‌پسندی بر من منت گذار؛ همانا تو بر هر کاری توانایی، و تحقق آن همه که گفتم بر تو آسان است.

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 132

دعای 22 سختی و دشواری امور

خدایا! کار دشواری چون اصلاح نفسم را بر عهده من نماده‌ای که خودت از من به آن کار تواناتری، و تواناییت بر آن کار و بر من، بیش از توانایی من است؛ پس چیزی که تو را از من خشنود می‌کند به من عطا فرما، و خشنودیت را در حال تندرستی‌ام، از من دریافت کن.

خدایا! مرا طاقت بر مشقت، و شکیبایی بر مصیبت، و قدرت بر تنگ دستی نیست؛ پس روزم را منع مکن و مرا به بندگانت وامگذار؛ بلکه خود به تنهایی حاجتم را برآور و کار ساز من باش، و به من با نظر رحمت بنگر، و در تمام امورم مصلحتم را در نظر گیر؛ زیرا اگر مرا به خود واگذاری، از تحقق دادن کارهایم عاجز شوم، و به کاری که مصلحت من در آن است برنخیزم، و اگر مرا به بندگانت واگذاری، با ترش‌رویی به من بنگرند، و اگر به پناه خویشانم فرستی، محروم سازند، و اگر عطا کنند، عطایی اندک و پر دردسر دهند، و بر من منت بسیار گذارند، و بیش از اندازه نگوهرش کنند.

خدایا! پس به احسانت بی‌نیازم کن، و به بزرگیت مرتبه بلندم ده و به توانگریت، دستم را گشاده ساز، و به آنچه که نزد توست بی‌نیازم فرما.

خدایا! بر محمد و آتش درود فرست، و مرا از حسد رهایی ده، و از گناهانم

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 136

بازم دار، و از حرام‌ها پرهیز ده، و بر معاصی دلیرم مگردان، و میل و رغبتم را متوجه خود فرما، و خشنودیم را در آنچه از جانب تو به من می‌رسد قرار ده، و مرا در آنچه روزیم کرده‌ای، و از روی بزرگواری به من بخشیده‌ای، و احسان فرموده‌ای برکت ده، و مرا در تمام حالاتم، محفوظ، حراست شده، پوشیده، دست نایافتنی، پناه داده و امان یافته قرار ده.

خدایا! بر محمد و آلش درود فرست، و مرا به انجام تمام آنچه برای خود یا بنده‌ای از بندگانت، در جهت از جهات طاعتت بر من لازم و واجب فرموده‌ای توفیق ده، و اگر بدتم از انجامش ناتوان باشد، و نیرویم از آن سست شود، و توان و قدرتم به آن نرسد، و مال و منالم گنجایشش را نداشته باشد، خواه یادش باشم یا فراموشش کرده باشم، و آن تکلیف، ای پروردگارم! از اموری باشد که به حساب من گذاشته‌ای، و من از انجامش غفلت کرده‌ام، آن را از عطای عظیمت، و رحمت و اسعادت از جانب من ادا کن که تو توانگر کریمی، ای پروردگارم! آن تکالیف را به گونه‌ای از جانب من ادا کن که چیزی از آن برعهده من نماند، تا روزی که تو را ملاقات می‌کنم، لازم نیاید از خوبی‌هایم کم کنی، و بر بدی‌هایم بیفزایی.

خدایا! بر محمد و آلش درود فرست، و برای آخرتم میل و رغبت در عمل، آنهم عمل برای خودت روزیم فرما، تا جایی که درستی این عمل را از قلبم بیابم، و به گونه‌ای که بی‌رغبتی نسبت به دنیایم بر من چیره شود، و به صورتی که از سر شوق خوبی‌ها را به جا آورم، و از بیم و ترس از عذاب، از بدی‌ها در امان مانم، و نوری به من بخش که به وسیله آن در میان مردم زندگی کنم، و در تاریکی با فروغش راه یابم، و به سبب آن از اشک و شبهه‌ها، رهایی یافته، روشنی ایمان و اعتقاد محکم و استوار به دست آورم.

خدایا! بر محمد و آلش درود فرست، و ترس و اندوه و عذاب، و اشتیاق

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 137

پاداش وعده داده شده را روزیم فرما، تا لذت آنچه تو را به خاطر آن می‌خوانم، و دشواری چیزی که از آن به تو پناه می‌آورم، بیابم.

خدایا! آنچه از کار دنیا و آخرتم، مرا اصلاح می‌کند می‌دانی؟ پس به برآوردن خواسته‌های من مهربان باش.

خدایا! بر محمد و آل محمد درود فرست، و هنگام کوتاهی در شکر گزاریت، آنهم شکرگزاری به خاطر نعمت‌هایی که در زمان آسایش و سختی، و سلامت و بیماری به من عنایت فرمودی، حق را که تسلیم بودن در برابرت، و اقرار به احکام حکیمانانه‌ات و اعتراف به کوتاهی و زبیدتم در شکر است روزیم کن، تا از وجودم نسیم خشنودی و آرامش باطن دریابم؛

آنهم در برابر ادای وظیفه‌ای که نسبت به حضرتت بر من واجب است، ادای وظیفه در اموری که در حال ترس و امنیت، و خشنودی و خشم، و زیان و سود پیش می‌آید.

خدایا! بر محمد و آلش درود فرست و سلامت سینه از حسد روزم کن تا به هیچ يك از بندگانت برای ذره‌ای از احسانت که به آنها عنایت کردی، حسد نوزم، و تا جایی که هیچ نعمتی از نعمت‌هایت را، بر احدی از بندگانت در دین یا دنیا، یا سلامت یا تقوا، یا فراخی یا راحت نبینم؛ جز آن که برتر از آن را به لطف تو، و از سوی تو برای خود آرزو کنم، یگانه‌ای و شریکی برایت نیست.

خدایا! بر محمد و آل محمد درود فرست و خودداری از خطاها، و پرهیز از لغزش‌ها را در دنیا و آخرت، در حال خشنودی و خشم روزم فرما؛ به طوری که حالت درونم نسبت به آنچه که از خشنودی و خشم بر من وارد می‌شود، یکسان و مساوی باشد، در حالی که عمل‌کننده به طاعتت باشم و خشنودی تو را در حق دوستان و دشمنان بر آنچه غیر طاعت و خشنودی توست ترجیح دهم، تا دشمنم از ستم و جورم ایمن باشد، و دوستم از رغبتم و پایین آمدن هوای نفسم به سویش ناامید گردد، و مرا از آنان قرار ده که تو را مخلصانه در حال آسایش

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 138

می‌خوانند، مانند خواندن مخلصین درمانده؛ همانا تو ستوده بزرگواری.

دعای 23 عافیت و شکر بر آن

خدایا! بر محمد و آلش درود فرست، و عافیت را بر من پیوشان، و سراپایم را به عافیت فراگیر، و به عافیت محفوظم دار، و به عافیت گرامیم دار، و به عافیت بی‌نیازم کن، و به عافیت بر من صدقه ده، و عافیت را به من ببخش، و عافیت را بر من بگستران، و عافیت را برایم شایسته گردان، و در دنیا و آخرت بین من و عافیت جدایی مینداز.

خدایا! بر محمد و آلش درود فرست، و مرا عافیت ده؛ عافیتی بی‌نیاز کننده، شفا بخش، برتر، افزون شونده؛ عافیتی که در بدتم عافیت تولید کند، عافیت دنیا و آخرت.

و بر من منت گذار، به تندرستی و امنیت و سلامت در دین و بدنم و بینایی در دلم، و قاطعیت در امورم، و هراس برایت، و بیم از حضرتت، و توان و نیرو بر آنچه از طاعتت به من فرمان دادی، و دوری از نافرمانیت نسبت به آنچه مرا از آن برحذر داشتی.

خدایا! بر من منت گذار به حج و عمره، و زیارت قبر رسولت که درود و رحمت و برکاتت بر او و بر آل او باد، و بر زیارت قبور اهل بیت رسولت علیهم السلام، همیشه تا وقتی که مرا زنده بداری، در امسال و همه سال و آن زیارت را مقبول

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 142

و پسندیده و منظور نظر پیشگاهت، و اندوخته‌ای برآیم نزد خود قرار ده.

و زینام را به سپاس و شکر و ذکر و ستایش نیک، نسبت به حضرتت گویا کن، و دلم را برای راههای مستقیم دینت گشاده فرما، و مرا و فرزندانم را پناه ده از شیطان رانده شده، و از شرّ جانوران زهردار، و حیوانات بدون زهر، و سایر جانداران، و مردم چشم شور، و از شرّ هر شیطان سرکش، و شرّ هر پادشاه ستمگر، و شرّ هر خوش گذران نازپرورده، و شرّ هر ناتوان و قوی، و شرّ هر عالی مقام و فرومایه، و شرّ هر کوچک و بزرگ، و شرّ هر دور و نزدیک، و از شرّ هر جن و انس که در برابر پیامبرت و اهل بیتت، جنگی را برپا کرد، و از شرّ هر جنبنده‌ای که تو زمام اختیارش را به دست داری. همانا تو بر راه راستی.

خدایا! بر محمد و آلش درود فرست، و هر که نسبت به من آهنگ بدی کند، او را از من بگردان، و نیرنگش را از من دور ساز، و شرش را از من دفع کن، و مکرش را به گلوگاهش برگردان، و مانعی پیش رویش قرار ده تا چشمش را از دیدن من کور، و گوشش را از شنیدن گفتار من کر سازی، و دلش را از یاد من قفل کنی، و زبانش را از گفتگو درباره من لال گردانی، و سرش را بکوبی، و عزّتش را خوار کنی، و بزرگیش را بشکنی، و بر گردنش، گردن بند خواری اندازی، و کبریایش را از هم بپاشی، و مرا از تمام زیان و شرّ و طعنه و غیبت و عیب جوئی، حسد، دشمنی، بندها، دامها، پیاده و سواره‌اش ایمن داری؛ همانا تو شکست‌ناپذیر توانایی.

دعای 24 پدر و مادر

خدایا! بر محمد بنده و فرستاده‌ات، و بر اهل بیت پاکش درود فرست، و آنان را به برترین درودها و رحمت و برکات و سلام خود، مخصوص گردان.

خدایا! پدر و مادرم را به گرمی داشتن نزد خود، و درود از جانب حضرتت اختصاص ده. ای مهربانترین مهربانان!

خدایا! بر محمد و آل محمد درود فرست، و دانش آنچه از حقوق ایشان بر من واجب است، به من الهام فرما، و دانش همه آن حقوق واجبه را برایم فراهم آور؛ سپس مرا به آنچه در این زمینه الهام کرده‌ای به کار گیر، و برای انجام آنچه به دانستنش بینایم می‌کنی توفیق ده، تا به کار بستن چیزی که به من آموخته‌ای از دستم نرود، و اندامم از خدمت کردن بر اساس حقوقی که به من الهام فرموده‌ای، سنگین نشود.

خدایا! بر محمد و آلش درود فرست؛ چنانکه ما را به وجود مبارکش شرافت دادی، و بر محمد و آلش درود فرست؛ همان سان که به سبب حضرتش حقی به سود ما برعهده مردم واجب فرمودی.

خدایا! چنانم قرار ده که از پدر و مادرم مانند ترسیدن از پادشاه ستمکار بترسم، و به هر دو همچون مادری مهربان نیکی کنم، و اطاعت و نیکوکاریم را به

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 146

آنان، در نظرم از خواب خواب آلوده شیرین‌تر، و برای سوز سینه‌ام، از شربت گوارا، در ذایقه تشنه، خنک‌تر گردان تا خواسته هر دو را بر خواسته خود ترجیح دهم. و خشنودی آنها را بر خشنودی خود مقدم دارم، و نیکوکاری ایشان را در حق خود، هر چند اندک باشد، زیاد شمارم، و نیکوکاری خود را دربارۀ ایشان هر چند بسیار باشد، اندک به حساب آورم.

خدایا! صدایم را در محضر آنان آهسته، و گفتارم را پاکیزه و دلنشین، و خویم را نسبت به آنان نرم فرما، و دلم را به هر دو مهربان ساز، و مرا نسبت به هر دو اهل مدارا و نرمش و مهربان و دلسوز گردان.

خدایا! آنان را به پاس پرورش من پاداش ده، و در برابر گرمی داشت من جزا عنایت فرما، و هر چه را در کودکی من نسبت به من منظور داشتند، در حق آنان منظور دار.

خدایا! آنچه از جانب من آزار به ایشان رسیده یا کار ناپسندی از من نسبت به آنها رخ داده، یا حقی که از آنان بر عهده من ضایع شده، همه را موجب ریختن گناهانشان، و بلندی مقامشان و افزونی خوبی‌هایشان قرار ده، ای تبدیل‌کننده بدی‌ها، به چندین برابرش به خوبی‌ها.

خدایا! آنچه را پدر و مادرم، در سخن گفتن با من از اندازه بیرون رفتند، یا در کاری نسبت به من زیاده‌روی کردند، یا حقی را از من به تباهی کشیدند، یا واجبی را نسبت به من کوتاهی کردند، همه را به آنان بخشیدم، و تمام آنها را بر هر دو

نثار کردم، و از تو می‌خواهم که وزر و وبال آن را از دوش آنان برداری؛ زیرا من آنان را نسبت به خود، در کوتاه آمدنشان از حقم متهم نمی‌کنم و آنان را در نیکوکاریشان درباره خود سهل‌انگار نمی‌دانم، و از آنچه درباره‌ام انجام داده‌اند ناراضی نیستم.

ای پروردگار من! حق آنان بر من، از حق من بر آنان واجب‌تر، و احسانشان

ترجمه صحیفه کامله سجاده، ص: 147

به من پیش‌تر و دیرین‌تر، و نعمتشان نسبت به من عظیم‌تر است از این که آنان را بر اساس عدالت، به دایره تلافی کردن وارد کنم، یا با آنان مانند آنچه را با من رفتار کردند، رفتار کنم. ای خدای من! اگر چنین کنم، روزگار مدیدی که به تربیتم مشغول بودند و زحمت سختی که در نگاهداری من تحمل کردند، و آن همه بر خود تنگ گرفتند، تا در زندگی من گشایش باشد چه می‌شود؟! بعید است که بتوانند حق خود را به طور کامل از من دریافت کنند، و من قدرت ندارم حقوقی که از آنان برعهده من واجب شده، تدارک کنم، و وظیفه خدمت را نسبت به آن دو به جا آورم؛ پس بر محمد و آلش درود فرست، و ای بهترین کسی که از او یاری خواهند! مرا بر ادای حق آنان یاری ده و ای راه‌نماینده‌تر کسی که به او رو کنند! مرا برای خدمت به پدر و مادر توفیق عنایت کن، و روزی که هر انسانی به خاطر آنچه مرتکب شده جزا داده می‌شود، و در برنامه جزا به آنان ستم نمی‌شود، مرا در زمره آنان که عاقبت پدر و مادرند قرار مده.

خدایا! بر محمد و آلش و بر نسل او درود فرست، و پدر و مادرم را به برترین چیزی که پدران و مادران بندگان مؤمنان را به آن اختصاص دادی، اختصاص ده، ای مهربان‌ترین مهربانان!

خدایا! یاد ایشان را در پی نمازهایم، و در وقتی از اوقات شبم، و در هر ساعتی از ساعات روزم، از یادم مبر.

خدایا! بر محمد و آلش درود فرست و مرا به برکت دعایم برای آنان بیامرز، و آنان را به خاطر احسانشان به من، در گردونه آمرزش قرار ده؛ آمرزشی لازم و قطعی، و به خاطر شفاعتم در حق آنان، از آنها خشنود شو؛ خشنودی استوار و پابرجا، و آنان را با گرمی داشتن به جاهای سلامت برسان.

خدایا! اگر آمرزش نسبت به آنها بر من پیشی گرفته، پس آنها را شفیع من قرار ده، و اگر مرا پیش از آنها مورد مغفرت قرار داده‌ای، پس مرا شفیع آنان

ترجمه صحیفه کامله سجاده، ص: 148

فرما تا در پرتو مهربانیت، در سرای کرامت و جایگاه آمرزش و رحمت گرد آییم؛ همانا تو دارای احسان عظیم و نعمت قدیمی، و تو مهربان‌ترین مهربانانی.

دعای 25 درباره فرزندان

خدایا! به باقی ماندن فرزندانم، بر من منت گذار و به شایسته نمودنشان، برای پیروی از من، و به بهره‌مند شدنم در دنیا و آخرت از ایشان بر من منت گذار، خدایا! عمرشان را به سود من طولانی کن، و مدّت زندگی آنها به خاطر من بیفز، و خردسالشان را به نفع من تربیت کن، و ناتوانشان را برای من نیرومند ساز، و بدن‌ها و آیین‌ها و اخلاقشان را برایم به سلامت دار، و به آنها در جان و اعضا و هر کارشان که به آن اهتمام دارم، سلامت همه جانبه عنایت کن، و برای من و به دست من، روزی آنان را فراوان فرما. و آنان را نیکوکار، پرهیزکار، بصیر و بینا، شنوا، و فرمانبردار خود، و نسبت به دوستان عاشق و خیرخواه، و در ارتباط به دشمنان، معاند و کینه ورز قرار ده.

خدایا! وجودم را به آنان نیرومند، و کجی‌ام را به وسیله آنان راست فرما، تبارم را به آنان افزون کن، و مجلسم را به آنان زینت ده، و یادم را به آنان زنده دار، و در نبود من کارهایم را به وسیله ایشان کفایت کن، و مرا به سبب آنان بر روا شدن نیازم یاری ده، آنان را نسبت به من عاشق و مهربان، و روی آورنده، و برایم مستقیم و مطیع قرار ده؛ نه عصیان کننده و عاق و مخالف و خطاکار، و مرا در تربیت و ادب کردن و نیکی در حقشان یاری فرما، و مرا از جانب خود

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 152

علاوه بر آنان اولاد پسر بخش، و آن را برایم خیر قرار ده، و آنان را در آنچه از تو می‌خواهم یاورم ساز.

و مرا و نسلم را از شیطان رانده شده پناه ده؛ چرا که تو ما را آفریدی، و به ما امر و نهی فرمودی، و ما را در ثواب آنچه به آن امر کردی ترغیب، و به عذاب آنچه از آن نهی فرمودی تهدید کردی، و برای ما دشمنی قرار دادی که با ما نیرنگ می‌کند، و او را بر ما تسلطی دادی که ما را به آن اندازه بر او تسلط نیست، در دل‌هایمان جایش دادی، و در رهگذرهای خویشمان روانش ساختی، اگر ما از او غفلت ورزیم، او از ما غافل نمی‌شود، و اگر او را فراموش کنیم، او ما را فراموش نمی‌کند. ما را از عذاب تو ایمنی می‌دهد، و از غیر تو می‌ترساند.

چون آهنگ کار زشتی کنیم، ما را بر آن دلیر کند، و چون قصد کار شایسته‌ای کنیم، ما را از آن باز دارد. ما را به شهوات می‌طلبد، و بنای شبهه‌ها را برای ما برپا می‌کند. اگر به ما وعده دهد، دروغ می‌گوید، و اگر به آرزویمان نشانند،

تخلف می کند، و اگر تو نیرنگش را از ما نگردانی، ما را گمراه می کند، و اگر از فسادش، حفظمان نکنی، ما را به لغزش می اندازد.

خدایا! سلطه اش را نسبت به ما با سلطنت مغلوب کن تا به سبب کثرت دعایمان به پیشگاهت، او را از ما باز داری تا به وسیله تو، از نیرنگش در زمره حفظ شدگان از شر او قرار گیریم.

خدایا! تمام خواسته هایم را عطا کن، و همه حاجاتم را برآور، و از اجابت دعا که اجابتش را برایم ضمانت کرده ای محروم مکن، و دعایم را از درگاهت که مرا به آن دستور داده ای منع مفرما، و هر آنچه در دنیا و آخرت باعث اصلاح شود به من عنایت کن؛ آنچه را که از آن یاد کردم و آنچه فراموشم شد، اظهار کردم یا پوشیده داشتم، آشکار نمودم یا پنهان کردم، و در تمام این امور به سبب درخواستی که از تو دارم، مرا از اصلاح کنندگان قرار ده؛ آنان که به

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 153

درخواستشان از تو، در شمار کامیابان شدند، و با توکل بر تو محروم از لطفت نشدند.

و مرا از آنانی قرار ده که به پناه آوردن به تو خو گرفته اند، و از سودای با تو سود سرشار برده اند، و پناهنده به عزت شدند، و رزق حلال از احسان فراگیرت به جود و کرمت بر آنان وسعت دادی، و به وسیله تو از مدار خواری درآمد به تخت عزت نشستند، و از ستم و جور، به عدالت پناهنده شدند، و به رحمتت، از بلا و مصیبت، سلامت همه جانبه یافتند، و به غنای تو، از تهیدستی به توانگری رسیدند، و به تقوای تو از گناهان و لغزشها و خطاها، محفوظ ماندند، و به طاعتت، به خیر و هدایت و درستی، توفیق یافتند، و به قدرتت بین آنان و گناهان حایل و مانع ایجاد شد، رهاکننده معصیت های تو، در جوار رحمت ساکنند.

خدایا! همه این امور را به توفیق رحمتت به ما عطا کن، و ما را از عذاب دوزخ پناه ده، و به تمام مردان و زنان مسلمان و مردان و زنان با ایمان، مانند آنچه را برای خود و فرزندانم از تو خواستم، در این جهان و آن جهان عطا فرما! همانا تو به بندگان نزدیک، اجابت کننده دعا، شنوا و دانا، بخشنده و آمرزنده، مهربان و رحیمی، و ما را در این دنیا و آن دنیا حسنه عنایت کن، و از عذاب دوزخ حفظ فرما.

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 154

دعای 26 همسایگان و دوستان

خدایا! بر محمد و آلش درود فرست، و سرپرستی مرا، درباره همسایگان و دوستانم که به حق ما آگاه و با دشمنان ما مخالفند، به برترین سرپرستیت به عهده گیر و آنان را به این امور موفق فرما: برپا داشتن روش و طریقه‌ات، فراگرفتن محاسن اخلاقت برای سود رساندن به ناتوانشان، جبران کردن تنگدستی شان، عیادت بیمارشان، هدایت کردن مسافرشان، پنهان داشتن اسرارشان، پوشاندن عیوبشان، یاری دادن به مظلومشان، خوب کمک کردن به آنان در مایحتاج زندگیشان، احسان به ایشان با مال و ثروت و بخشش فراوان، عطا کردن آنچه برای آنان لازم است پیش از درخواستشان.

خدایا! مرا چنان قرار ده که بدکارشان را به نیکی و خوبی پاداش دهم و از ستمکارشان با گذشت و بخشش صرف نظر کنم، درباره همه آنان خوش گمانی را به کار گیرم، تمامشان را با نیکوکاری سرپرستی کنم، عقیقانه چشم از خطایشان بپوشم، فروتنانه با آنان نرم باشم، مهربانانه بر بلا دیده آنان رقت آورم، در پنهان دوستی خود را بر آنان ظاهر سازم، خیرخواهانه دوام نعمتشان را بخواهم، آنچه برای اقوام خود لازم می‌دانم، برای آنان لازم بدانم، آنچه برای مخصوصان خود رعایت می‌کنم، برای آنان رعایت کنم.

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 158

خدایا! بر محمد و آلش درود فرست، و مرا هم از جانب ایشان، رفتاری به همین صورت نصیب فرما، و کامل‌ترین بهره‌هایی که نزد ایشان است برای من قرار ده، و بصیرتشان را در حق من و معرفتشان را به فضل من افزون فرما، تا به خاطر من نیک‌بخت شوند، و من نیز به خاطر آنان نیک‌بخت شوم. پروردگار جهانیان! دعایم را مستجاب کن.

دعای 27 مرزداران

خدایا! بر محمد و آلش درود فرست، و به عزت مرزهای مسلمانان را محکم و استوار ساز، و به نیرویت نگهبانان مرزها را توانایی بخش، و عطایای آنان را به توانگریت کامل و سرشار کن.

خدایا! بر محمد و آلش درود فرست، و تعدادشان را بیفزای و سلاحشان را تیز و برآکن، و اطراف و جوانبشان را محکم و نفوذناپذیر ساز، و جمعشان را به هم پیوند ده، و کارشان را رو به راه کن، و آذوقه آنان را پی در پی برسان، و

سختی‌هاشان را به تنهایی کارساز باش، و به یاری خود نیرومندشان ساز، و به شکیبایی مددشان ده، و آنان را در چاره‌جویی، دقت نظر عنایت فرما.

خدایا! بر محمد و آل محمد درود فرست، و آنچه را به آن جاهلند به آنان بشناسان و آنچه را نمی‌دانند، به آنان بیاموز و آنچه را بینش ندارند، نسبت به آن بیناشان کن.

خدایا! بر محمد و آلش درود فرست، و هنگام برخورد با دشمن، یاد دنیای خدعه‌گر فریب‌کار را از خاطرشان ببر، و اندیشه مال‌فتنه‌انگیز را از صفحه دلشان محو کن و بهشت را برابر چشمشان قرار ده، و آنچه را در بهشت فراهم کرده‌ای؛ از مسکن ابدی و سراهای ارجمند و حوریان زیباروی و نهرهای روان

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 162

شده، با آشامیدنی‌های رنگارنگ، و درختانی با شاخ و برگ آویخته، همراه با میوه‌های گوناگون، در برابر دیدگان‌شان بنمایان، تا هیچ کدام از آنان آهنگ پشت کردن به دشمن نکنند، و فکر گریز از هم‌آورد را به خاطرش نگذرانند.

خدایا! به سبب آن امور، دشمنان‌شان را در هم شکن، و دست قدرت آن نابکاران را از ایشان جدا ساز، و بین دشمن و جنگ افزارشان فاصله انداز، و بندهای دلشان را از جا بر کن، و میان آنان و آذوقه‌هاشان دوری انداز، و در فنون جنگی‌شان سرگردان‌شان ساز، و از مقصدشان گمراه‌شان کن، و کمک را از آنان قطع فرما، و از تعدادشان بکاه، و دلشان را از بیم و ترس پر کن. و قدرتشان را از فعالیت علیه مرزداران باز دار، و زیانشان را از سخن علیه آنان ببند، و با شکست خوردن‌شان، گروه پشت سرشان را پراکنده ساز، و شکست آنان را مایه عبرت دیگران ساز، و با خواری و زبونی آنان، آرزوهای کسانی را که پس از آنها بندگان قطع کن.

خدایا! زنان‌شان را عقیم ساز، و صلب مردان‌شان را خشک کن، و نسل چهارپایان و گاو و گوسفندشان را قطع فرما، به آسمان‌شان اجازه باریدن، و به زمین‌شان رخصت رویدن مده.

خدایا! به این امور تدبیر مسلمانان را نیرو بخش، و شهرهایشان را استوار ساز، و اموالشان را فزونی ده، و خاطرشان را از جنگ با دشمن برای بندگیت، و از کارزار با آنان برای خلوت کردن جهت راز و نیاز خودت آسوده کن؛ تا در سراسر زمین جز تو پرستش نشود، و صورتی از آنان جز برای تو به خاک نساید.

خدایا! هر ناحیه از مسلمانان را، به جنگ با مشرکانی که در برابرشان هستند بدار، و آنان را از جانب خود به فرشتگانی که پیاپی درآیند مدد فرما، تا دشمنان را به دورترین نقطه آباد زمین فراری دهند، و با کشتن و اسارتشان، زمینت را از لوث وجود آنان خالی کرده و پاک نمایند، یا این که اقرار کنند به این که تو

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 163

خدایی و غیر تو خدایی نیست، تنهایی و همتا نداری.

خدایا! این سرنوشت را بر همه دشمنانت عمومیّت بده؛ در اطراف همه کشورها، از هند و روم، و ترك، و خزر، و حبشه، و نوبه، و زنگبار، و سقالبه، و دیلمه و دیگر طوایف مشرکین، آنان که نام و نشان و اوصافشان بر ما پنهان است، و تو به دانش خود آنان را شماره کرده‌ای، و به قدرتت به آنان آگاهی.

خدایا! مشرکان را از دستیابی به سرزمین مسلمانان به دیگر مشرکان گرفتار ساز، و آنان را با کاستن عددشان، از کاستن مسلمانان جلوگیری باش، و با پراکنده کردن آنان، از گرد آمدنشان علیه مسلمانان بازدار.

خدایا! دل‌هاشان را از آرامش تھی ساز، و بدن‌هاشان را از توانایی بی‌بهره کن، و قلوبشان را از چاره جوئی غافل ساز، و اندامشان را از ایستادن در برابر رجال اسلام سست کن. آنان را از کوبیدن دلیران بترسان، و سپاهی از فرشتگان با عذابی از عذاب‌هایت را علیه آنان برانگیز؛ مانند کاری که روز جنگ بدر انجام دادی، «1» تا به این سبب بنیانشان را قطع کنی، و شوکتشان را ریشه کن سازی، و جمعیتشان را پراکنده کنی.

خدایا! آب‌های آنان را به وباء، «2» و خوراکشان را به بیماری‌ها مخلوط کن، و شهرهاشان را به زمین فروبر، و پیوسته بر آن شهرها سنگ و ریگ بباران، و به قحطی و خشک سالی بکوبان، و آذوقه آنان را در خالی‌ترین و دورترین زمین قرار ده، و دژهای آن زمین را از حفاظت آنان منع کن، و آنها را به گرسنگی دائم، و بیماری دردناک دچار ساز.

خدایا! هر رزمنده‌ای از اهل آیینت، یا مجاهدی از پیروان سنتت با آنان جنگ کند، تا دینت برتر، و حزب و گروهت نیرومندتر، و نصیب دوستانت

---

(1) - اشاره به آیه 123 سوره آل عمران است.

(2) - از معجزات حضرت سجاد علیه السلام است، که قرن‌ها قبل از پاستور به وجود میکرب اشاره فرموده است.

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 164

کامل تر باشد، او را آسانی پیش آور، و کار را برایش مهیا ساز، و پیرویش را عهده‌دار باش، و برای او یاران و همنشینان برگزین، و پشتش را قوی کن، و درآمدش را کامل فرما، و او را به نشاط و خرمی بهره‌مند ساز، و آتش شوق به دنیا و مال و منال را از او فرو نشان، و از اندوه تنهایی پناه ده، و یاد زن و فرزند را از خاطرش بزدا.

و حسن نیت را برایش انتخاب کن، «1» و عافیتش را عهده‌دار شو، «2» و سلامت را همراهش فرما، و از ترسیدن نگاهش دار، و جرأت را به او الهام کن، و نیرومندی را روزیش فرما، و او را به پیروزی یاری ده، و راهها و روش‌های اسلامی را به او بیاموز، و راه شایسته را در داوری کردن به او بنما، و ریا را از او برطرف کن، و از شهرت و خودنمایی رهایش فرما، و اندیشه و ذکر و مسافرت و اقامتش را در راه خشنودی خود و برای خود قرار ده. پس هرگاه با دشمنان تو و دشمنان خودش روبه رو شود، عددشان را در نظرش اندک نما، و مقامشان را در دل او کوچک ساز، و او را بر آنان پیروزی ده، و دشمنان را بر او پیروز مکن، و اگر زندگی او را به نیک بختی پایان دادی، و شهادت را برایش مقدر فرمودی، بعد از آن باشد که دشمنت را با کشتن ریشه کن سازد، و پس از آن باشد، که اسارت به دست مسلمانان، آن نابکاران را به رنج و زحمت افکند، و به دنبال آن باشد که اطراف و جوانب سرزمین‌های مسلمین یعنی یابد، و پس از آن باشد که دشمنان به میدان جنگ پشت کرده، و شکست خورده بازگردند.

خدایا! هر مسلمانی که عهده‌دار امور خانه رزمنده یا مرزداری شود، یا در نبود او به کفالت و سرپرستی خانواده‌اش اقدام کند، یا به قسمتی از مالش او را یاری دهد، یا او را به ساز و برگ جنگ مدد رساند، یا همت او را برای رفتن به

---

(1) - مسئله نیت، به طور مفصل در دعای بیستم گذشت.

(2) - توضیح و تفسیر عافیت، در دعای بیست و سوم گذشت.

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 165

جهاد تند و تیز گرداند، یا وی را در برابرش به دعای خیر همراهی کند، یا پشت سرش آبروی او را حفظ نماید، به او نیز اجر همان رزمنده و مرزدار را، وزن به وزن و مثل به مثل عنایت فرما، و عمل او را پاداشی نقد عطا کن، که بدون درنگ،

سود کاری که پیشاپیش فرستاد، و شادی عملی که به جا آورد، در همین دنیا به دست آورد، تا عمرش به پایان رسد، و به آن پاداشی برسد که از احسانت بر او روا داشته‌ای، و از کرامتت برای او مهیّا ساخته‌ای.

خدایا! هر مسلمانی که کار اسلام او را نگران کند، و گرد آمدن مشرکین علیه مسلمین او را به اندوه نشیند، پس قصد جنگ، یا آهنگ جهاد کند، ولی ناتوانی و سستی او را بنشانند، و تنگدستی و حاجت او را وادار به کنندی و درنگ کند، یا پیش آمدی او را از رفتن به تأخیر اندازد، یا مانعی در برابر اراده‌اش قد علم کند، نامش را در زمره عبادت کنندگان ثبت فرما، و ثواب مجاهدان را بر او واجب کن، و وی را در سلك شهیدان و شایستگان قرار ده.

خدایا! بر محمد بنده و رسولت، و آل محمد درود فرست؛ درودی برتر از درودها، و از نظر رفعت و مرتبه، بالای همه درودها، که مدّتش به پایان نرسد، و شماره‌اش قطع نشود؛ درودی کامل‌تر از درودهایی که گذشت، از درودهایی که بر یکی از دوستان فرستادی. تو عطا بخش ستوده‌ای، آغاز کننده و بازگرداننده‌ای، هر چه را بخواهی انجام می‌دهی.

ترجمه صحیفه کامله سجاده، ص: 166

دعای 28 راز و نیاز با خداوند متعال

خدایا! بر بریدتم از غیر و پیوستنم به تو، خود را خالص و پاک کردم، و با تمام وجودم به حضرتت روی آوردم، و از کسی که نیازمند عطای توست قطع امید کردم، و درخواستم را از آن که از احسان تو بی‌نیاز نیست برگرداندم، و دیدم که حاجت خواستن نیازمند از نیازمند، محصول سبکی رأی و گمراهی عقل اوست.

ای خدای! من چه بسیار انسان‌ها دیدم که با تکیه به غیر تو، عزّت خواستند، ولی خوار شدند، و از غیر تو درخواست ثروت کردند، اما به تھی دستی نشستند، و آهنگ بلندی کردند، ولی پست شدند؛ پس دور اندیشی دورانیش با دیدن امثال این سبک مغزان، که بنا گذاشت به غیر تو تکیه نکند صحیح است، و عبرت آموزی از اینان، او را موفق کرد و انتخاب درستش، او را به راه راست رهنمون شد.

پس ای مولای من! تو جایگاه درخواست منی نه غیر تو، و تو رواکننده حاجت منی نه غیر تو، و تو پیش از هر موجودی که بخواندش، مخصوص به خواندن منی، هیچ کس در امید من با تو شریک نمی شود، و احدی در دعای من با تو، هم پیمان نمی گردد، و ندای من کسی را با تو به يك سلك در نمی آورد.

ای خدای من! من وحدانیت و یگانگی و قائم بودن به قدرت و بی نیازی، و

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 170

برتری حول و قوت، و پایه والایی و رفعت مخصوص توست، و هر چه غیر توست، در تمام عمرش به او رحم شده، و در زندگی مغلوب قدرتی گشته، و در کارش شکست خورده، و در صفات و خصوصیات جا به جا شد؛ تو بالاتر از آنی که شبیهها و همانندها برای تو باشد، و بزرگتر از آنی که همسانها و همتاها برایت قرار دهند؛ پس پاك و منزهی و معبودی جز تو نیست.

دعای 29 ضیق روزی

خدایا! ما را در رزق و روزمان، به یقین نداشتن، و در مدت زندگی مان به درازی آرزو آزمودی تا جایی که روزی های تو را، از روزی خوران خواستیم، و به آرزومان نسبت به عمر طولانی، در عمر سال خوردگان طمع بستیم؛ پس بر محمد و آل محمد درود فرست، و ما را یقینی صادقانه بخش که به سبب آن از مشقت طلب روزی بی نیازمان کنی، و اطمینانی خالص به ما الهام کن، تا به خاطر آن از شدت رنج و تعب نگاهمان داری.

و چنان کن که آنچه در قرآنت به صراحت وعده داده ای، و از پی آن وعده در کتابت سوگند یاد کرده ای، ما را از دویدن دنبال آن رزقی که رساندنش را به ما متکفل شده ای باز دارد، و مانع پریشانی خاطر ما نسبت به آنچه ضامن کفایتش شده ای، شود.

پس چنین گفته ای و گفته تو حق و راست ترین گفته هاست، و سوگند خورده ای، و سوگندت راست ترین و رساترین سوگند است:

«و روزی شما و آنچه به شما وعده داده شده، در آسمان است.»

سپس گفتی: «پس به پروردگار آسمان و زمین سوگند، موجود بودن روزی، و آنچه به آن وعده داده شده‌اید حق است، مانند آن که شما سخن می‌گویید.»

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 174

دعای 30 پرداخت قرض و دین

خدایا! بر محمد و آلش درود فرست، و مرا از وامی که به خاطر آن آبرویم را بریزی نجات بخش؛ وامی که ذهنم را پریشان می‌کند، و فکرم را پراکنده می‌سازد، و کارم را در چاره کردن آن طولانی می‌کند.

ای پروردگارم! از اندوه وام و فکرمش، و از دل مشغولی به آن، و بی‌خواهیش به تو پناه می‌برم؛ پس بر محمد و آلش درود فرست، و مرا از آن پناه ده.

ای پروردگارم! از خواری وام در این زندگی دنیا، و از گرفتاریش، پس از مرگ به تو پناه می‌جویم؛ پس بر محمد و آلش درود فرست، و مرا از سختی وام به ثروت سرشار، و رزق کافی که از من قطع نشود، پناه ده.

خدایا! بر محمد و آلش درود فرست، و مرا از اسراف و زیاده خواهی بازدار، و به بخشیدن و میانه روی مستقیم ساز، و نیکو اندازه نگاه داشتن را به من بیاموز، و مرا به لطف خود از ولخرجی حفظ کن، و روزیم را از وسایل حلال جاری فرما، و خرج کردم را در راه‌های خیر و نیکی جهت ده، و ثروتی که برای من خودبینی ایجاد کند، یا به ستمگری کشاند، یا به دنبال آن دچار طغیان و سرکشی شوم از من بگیر.

خدایا! همنشینی با تھی دستار را محبوب من قرار ده، و مرا در همنشینی با

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 178

آنان به صبر نیکو یاری ده، و آنچه از متاع دنیای نابود شدنی که از من گرفتی، آن را در خزانه‌های پایداریت برایم ذخیره کن، و آنچه از توشه ناچیز دنیا به من دادی، و از کالای بی‌ارزشش برای من پیش انداختی، وسیله رسیدن به جوارت، و پیوستن به مقام قرب حضرتت، و سببی به سوی بهشت قرار ده؛ همانا تو دارنده احسان عظیمی، و تو بخشنده کریمی.

دعای 31 توبه و بازگشت

خدایا! ای آن که توصیف وصف کنندگان او را نمی ستاید، و ای آن که امید امیدواران از او نمی گذرد، و ای آن که پاداش نیکوکاران نزد او ضایع نمی شود، و ای آن که حضرت او نهایت ترس عابدان، و هدف بیم پرهیزکاران است.

این جایگاه کسی است که دست‌های گناهان، او را دست گردان کرده‌اند، و مهارهای خطاها، او را به دنبال خود کشیده‌اند، و شیطان بر او چیره شده و از باب ضایع کردن امر نسبت به آنچه امر فرمودی کوتاهی کرده، و به خاطر غفلت از عاقبت کار، آنچه را نمی کردی مرتکب شده، مانند کسی که قدرت را بر وجودش جاهل و فراوانی احسانت را نسبت به خودش منکر است، تا هنگامی که دیده هدایت برایش باز شده، و ابرهای کوردلی، از صفحه باطنش برطرف گشته، ستم‌هایی که بر خود کرده، به شمار آورده، و در اموری که پروردگارش را مخالفت کرده به اندیشه نشسته؛ در نتیجه گناه بزرگش را بزرگ، و عظمت مخالفتش را عظیم دیده.

پس با امید به حضرتت و شرمساری از وجود مقدّست، به جانب تو روی کرده و از باب اطمینان به تو، رغبت و شوقش را متوجّه پیشگاه تو ساخته، و از روی یقین یا طمعش آهنگ تو کرده، و از باب اخلاص، با توشه ترسش به سوی

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 182

تو روی آورده، طمعش از هر که به او طمع ورزیده می شود تهی شده غیر تو، و ترسش از هر چه از آن ترسیده می شود، برطرف شده جز تو، پس با حال زاری و ذلّت پیش رویت ایستاده، و از روی تواضع و فروتنی دیده‌اش را به سوی زمین انداخته، و سرش را در برابر عزّت، ذلیلانه به زیرافکنده و خاضعانه رازش را که تو از او به آن داناتری، برای آشکار ساخته، و خاشعانه گناهانش را که حضرتت به تعدادش آگاه‌تر است برشمرده، و برای نجات از گناهان بزرگی که برای مرتکب شونده‌اش در علم تو، عین هلاکت است، و زشتی اعمالی که در عرصه قضا و قدرّت او را رسوا کرده، به فریاد رسی و طلب یاری برخاسته؛ همان گناهانی که روزگار لذّت‌هایش پشت کرده و از بین رفته، و پیامدهای زیان بخشش به جا مانده و گریبان گیر شده.

ای خدای من! اگر این گنهکار را کیفر دهی، عدالتت را منکر نمی شود، و اگر از او گذشت کنی و به او رحمت آوری، گذشتت را در برابر بی نهایت بودن بزرگ نمی شمارد؛ برای این که تو پروردگار کریمی، پروردگاری که آمرزش گناه بزرگ، او را بزرگ ننماید.

خدایا! اینک منم که در پیشگاهت نسبت به امرت، مطیع و سر به فرمان آمدم، و آن امر این است: ما را دستور دادی دعا کنیم، و من وفای به وعده‌ای را که در مورد اجابت دعا داده‌ای خواستارم؛ زیرا فرمودی: «مرا بخوانید تا شما را اجابت کنم.»

خدایا! پس بر محمد و آلش درود فرست و با من با آمرزشت برخورد کن؛ چنانکه من با اعتراف به گناه با تو برخورد کردم، و مرا از لغزش گناهان برگیر؛ چنانکه خود را برای تو پست کردم، و به پرده پوشیت بر من پرده پوشان، چنانکه از به کیفر رساندن من درنگ کردی.

خدایا! نیتم را در طاعتت استوار کن، و بینشم را در بندگیت محکم فرما، و به

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 183

اعمالی موقّعم دار که به سبب آن اعمال، چرکی خطاها را از من بشویی، و هنگامی که می‌خواهی جانم را بگیری، مرا بر آیین خود و آیین پیامبرت محمد - علیه السلام - بمیران.

خدایا! در این موقعیتی که هستم، از گناهان بزرگ و کوچکم، و پوشیده و آشکارم، و از لغزش‌های گذشته و جدیدم به سویت توبه می‌کنم؛ توبه کسی که با خود از گناه سخن نمی‌گوید، و اندیشه بازگشتن در عرصه خطا را به خاطرش راه نمی‌دهد.

ای خدای من! در کتاب محکم و استوارت فرمودی: «بازگشت و توبه بندگان را می‌پذیری، و از گناهان گذشت می‌کنی، و توبه‌کنندگان را دوست داری.» پس چنانکه وعده دادی، توبه‌ام را بپذیر و همان‌گونه که ضمانت کردی از گناهانم گذشت کن، و چنانکه شرط فرمودی محبتت را بر من واجب گردان.

من هم ای پروردگارم! در برابر این همه عنایات تو تعهد و شرطم این است که به آنچه پسند تو نیست برنگردم و ضمانتم این است که به آنچه مورد نکوهش توست بازنگردم، و پیمانم این است که از تمام گناهانم دوری کنم.

خدایا! به آنچه انجام داده‌ام آگاه‌تری؛ پس آنچه را از من آگاهی بیامرز، و مرا به قدرتت به آنچه دوست داری، برگردان.

خدایا! حق و حقوق قابل مطالبه‌ای از مردم به عهده من است که آنها را به یاد دارم، و حق و حقوقی است که از یاد برده‌ام و همه آنها در برابر چشم توست که به خواب نمی‌رود، و در مقابل دانش توست که فراموش نمی‌کند؛ پس در برابر

آن حقوق به صاحبانش عوض ده، و گرانی آنها را از دوش من فرود آر، و سنگینی اش را از من بردار، و مرا از این که مرتکب مانند آنها شوم، حفظ کن.

خدایا! برای من قدرت وفای به توبه نیست جز به نگهداری تو، و توان خودداری از خطاها نیست مگر از ناحیه نیرو و توان تو؛ پس مرا به نیروی

ترجمه صحیفه کامله سجاده، ص: 184

کفایت کننده نیرومند ساز، و به نگهدارنده ای بازدارنده، یاریم ده.

خدایا! هر بنده ای که به پیشگامت توبه کند، و در علم غیبت معلوم است که شکننده توبه است، و بازگشت کننده به گناه و خطایش. من به تو پناه می آورم از این که چنین باشم؛ پس این توبه مرا توبه ای قرار ده که پس از آن نیازمند به توبه ای نباشم؛ توبه ای سبب محو شدن گناهان گذشته، و سلامت از گناه در باقی مانده عمر.

خدایا! از نادانیم به درگامت عذر می خواهیم، و نسبت به زشتی عملم طلب بخشش می کنم؛ پس مرا از باب احسان در پناه رحمت خود آر، و از راه تفضل به پوشش عافیت مرا بپوشان.

خدایا! از عملی که با خواسته ات مخالفت می کند یا مرا از عرصه محبت بیرون می برد، مانند اندیشه های غیر منطقی دلم، و نگاه های چشمم، و گفته های بی جای زبانم، به درگامت توبه می کنم؛ توبه ای که هر يك از اندامم به سهم خودش از کیفیت سالم بماند، و از سختگیری های دردناکت که متجاوزان از آن می ترسند، در امان قرار گیرد.

خدایا! تنهاییم را در برابرت، و تپیدن دلم را از ترست، و لرزه اندامم را از هیبتت رحم کن. ای پروردگرم! محققاً گناهانم مرا در آستانت در مقام خواری و رسوایی برپا داشته؛ پس اگر سکوت کنم، کسی از جانب من سخن نمی گوید، و اگر از خود شفاعت کنم، شایسته شفاعت نیستم.

خدایا! بر محمد و آتش درود فرست، و کرم و بزرگواریت را نسبت به خطاهایم، شفیع من قرار ده، و با عفو بر زشتی های من تفضل فرما، و به پاداشی که از کیفیت سزاوار آتم پاداشم مده، و دامان احسانت را بر من بگستران، و مرا به پرده پوششست بپوشان، و با من رفتار کن؛ رفتار نیرومندی که بنده خواری، پیش او به زاری برخاسته، و او بر آن بنده خوار رحمت آورده، یا

ترجمه صحیفه کامله سجاده، ص: 185

رفتار توانگری که تھی دستی نزد او رفته، و او تھی دست را از مال و ثروتش بی نیاز کرده.

خدایا! از کیفیت برایم حمایت کننده‌ای نیست؛ پس باید عزّت و توانییت حمایت کند، و برایم در پیشگاه تو شفیع نیست؛ پس باید احسانت شفیع من شود، و گناهانم مرا ترسانده؛ پس باید عفو تو مرا امان دهد. پس آنچه به زبان آوردم، از باب نادانیم نسبت به کردار زشتم، و از روی فراموشی در مورد عمل بر گذشته‌ام نیست؛ بلکه برای آن است که آسمانت و هر که در آن است، و زمینت و هر که روی آن است، صدای ندامتی که برای تو آشکار کردم، و فریاد توبه‌ای که در سایه آن به تو پناه بردم، بشنود تا مگر برخی از آنان به خاطر رحمت بر بدی وضعم رحم کند، یا رقت بر من به سبب بدی حالم او را دریابد، تا از جانب خود دعایی به من کند، که از دعای خود من، نزد تو به اجابت نزدیک‌تر باشد، یا از طرف او شفاعتی به من برسد، که از شفاعت من استوارتر جلوه کند؛ شفاعتی که نجاتم از خشم، و دستیابیم به خشنودیت به آن باشد.

خدایا! اگر پشیمانی از گناه، در پیشگاهت توبه است، من از همه پشیمانان، پشیمان‌ترم، و اگر ترك گناهانت بازگشت است، من اولین بازگشت کننده‌ام، و اگر استغفار، ریزنده گناهان است، من از مستغفرینم.

خدایا! چنانکه به توبه کردن فرمان دادی، و پذیرفتنش را ضمانت فرمودی، و به دعا ترغیب کردی و اجابتش را وعده دادی؛ پس بر محمد و آلش درود فرست، و توبه‌ام را بپذیر، و مرا از درگاهت باز مگردان؛ بازگشت کسی که از رحمت ناامید است. همانا تو پذیرنده توبه گناهکارانی، و رحم کننده بر خطاکاران بازگشت کننده‌ای.

خدایا! بر محمد و آلش درود فرست چنانکه ما را به وسیله او راهنمایی کردی، و بر محمد و آلش درود فرست چنانکه ما را به سبب او، از جهالت و

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 186

گمراهی رهانیدی، و بر محمد و آلش درود فرست؛ درودی که در روز قیامت و روز نیاز به تو، از ما شفاعت کند. تو بر هر کاری توانایی و خواسته من بر تو آسان است.

دعای 32 دعای پس از نماز شب

خدایا! ای دارای فرمانروایی ابدی و جاوید! و ای صاحب سلطنتی که بدون سپاهیان و دست یاران، پر قدرت و نیرومند است! و ای مالک عزت ماندنی و ثابت که با رفتن روزگاران، و سپری شدن سالها، و گذشت زمانها و ایام، خللی در آن وارد نمی شود؛ بلکه ازلاً و ابداً ماندنی و ثابت است، سلطنت عزیز و شکست ناپذیر است؛ اول این سلطنت را حدّ و مرزی، و آخرش را پایان و نهایتی نیست، و فرمانروایی برتر است؛ چنانکه همه اشیا، از دسترسی به قلّه بی نهایتش فرو مانده اند. نهایت وصف واصفان، به پایین ترین مرتبه از بلندی و رفعتی که به خود اختصاص داده ای نمی رسد. اوصاف در مقام وصف گمراه و سرگشته، و تعریفها در پیشگاه حضرتت، عاجز و از هم گسسته اند، و دقیق ترین تصورات در بارگاه کبریا بیست سرگردانند. با بیانی که اول دعا تو را ستودم، اکنون باید نتیجه گیری کنم که تو در اولیت اولی؛ اولیتی که ازلی است و آن را حدّ و مرزی نیست، و هم چنین دائم و جاویدی. از نظر عمل بنده ای ناتوانم؛ عملم در کمیت اندک، و در کیفیت دارای عیب و نقص و از جهت آرزو، دارای آرزوی بزرگ و فراوانم، وسایل پیوند که عبارت از طاعات و عبادات و کار خیر است، از کفم بیرون رفته، مگر آنچه را رحمت وصل نموده. رشته های

ترجمه صحیفه کامله سجاده، ص: 190

امیدم از من گسسته، مگر آنچه از عفو و گذشت تو به آن چنگ زده ام. از اطاعت و بندگی، آنچه را که باید به حساب آورم، در پرونده ام اندک است، و از معصیت و نافرمانیت، آنچه را که باید از آن به سوی تو بازگردم، بسیار و فراوان است. گذشت از بنده ات، گرچه مرتکب گناه شده باشد، هرگز برای تو دشوار و سخت نیست؛ بنابراین از من بگذر.

خدایا! دانشت بر اعمال پنهان واقف است، و هر پوشیده ای نزد آگاهی آشکار است، و امور دقیق و لطیف، از نظرت پنهان نیست، و رازهای تھان از تو غایب نمی شود.

به یقین دشمنت ابلیس بر من چیره شده، دشمنی که برای گمراه کردن من از تو فرصت خواست، و تو بنابر مصالحی به او فرصت دادی؛ و برای منحرف کردن من، تا روز قیامت از تو مهلت خواست، و تو مهلتش دادی. این دشمن غدار مرا در عرصه هلاکت انداخت و حال آن که از گناهان کوچک نابود کننده، و معصیت های بزرگ تباه کننده به سوی تو می گریختم. در عین حال با وسوسه و تشویق او، مرتکب معصیت تو شدم و به بدی کردم سزاوار خشم تو گشتم. در چنین وضعیتی ابلیس ملعون، عنان حیل و تزویرش را از من گرداند؛ چرا که در دام حیلش گرفتار شده بودم، و نیازی به عنان گیری من نداشت و با بیزاری از من با من روبه رو شد؛ چرا که کارش در حق من انجام گرفته بود، و با برائت جستن از من، به من پشت کرد و از من روی گردان شد، و مرا یکه و تنها در صحرای خشمت وارد کرد. شفیع نیست که از من برای خلاصی ام از گناه به درگاهت شفاعت کند، و پناه دهنده ای نیست که مرا از تو امان دهد، و دژ استواری نیست

که مرا از کیفیت مانع گردد، و پناهگاهی نیست که از حضرتت به آن پناه برم. این جایگاه، جایگاه پناه آورنده به تو، و این محل، محلّ اعتراف کننده به گناه در پیشگاه توست؛ پس باید احسانت از من تنگی نکند که شامل

ترجمه صحیفه کامله سجاده، ص: 191

حالم نشود، و گذشتت از من کوتاه نیاید که مرا فرا نگیری، و زیان کارترین بندگانت و ناامیدترین آرزومندانی که به درگاهت آمده‌اند نباشم، مرا بیامرز؛ همانا تو بهترین آمرزندگان.

خدایا! فرمانم دادی و من با فرمانت مخالفت ورزیدم، و از گناه بازم داشتی، و من مرتکب گناه شدم اندیشه بد و نابه‌جا، خطا را در نظر آراست و من به آلوده شدن خطا گردن نهادم. نمی‌گویم روزی را روزه گرفتم تا آن روز را به نفع خود گواه گیرم، و شبی را به شب‌زنده‌داری برخاستم تا به آن شب‌زنده‌داری پناه جویم، و نه عمل مستحی را انجام داده‌ام، که به خاطر آن سزاوار مدح و ثنا شوم. کاری انجام نداده‌ام، جز واجبات که هر کس آنها را ضایع کند، هلاک می‌شود، و با شرافت و برتری کار مستحی، به حضرتت متوسّل نمی‌شوم؛ در صورتی که از به جا آوردن بسیاری از تکالیف واجب غفلت کرده‌ام، و از جایگاه‌های انجام حدودت تجاوز کرده، گرفتار محرمات شدم، و پرده حرمت‌ها را دریدم، و گناهان بزرگی را مرتکب شده‌ام، که عافیت تو در برابر رسوایی‌های آنها برای من پرده و پوشش است، و این جایگاه کسی است، که به خاطر ارتکاب گناه، از تو شرمسار و بر خود خشمگین، و از تو خشنود است؛ پس با دلی شکسته و گردنی افتاده، و پستی‌گرانبار از خطاها به سوی تو آمده، و در میان امید و بیم نسبت به تو قرار گرفته، و تو شایسته‌تر کسی هستی که به او امید ورزند، و سزاوارتر کسی که از او بترسند و پروا کنند؛ پس آنچه را امید دارم به من ببخش و از آنچه بیم دارم امانم ده، و به رحمت که به وسیله آن به بندگانت باز می‌گردد به من بازگرد. تو بزرگوارتر کسی هستی که از او درخواست می‌شود.

خدایا! اکنون که مرا به پرده گذشت و عفو پوشاندی، و در این جهان فانی، احسانت را در برابر مردم شامل حال من فرمودی، پس مرا از رسوایی‌های

ترجمه صحیفه کامله سجاده، ص: 192

جهان ابدی، در برابر اهل محشر که عبارتند از فرشتگان مقرب و پیامبران بزرگوار، و شهدا و شایستگان پناه ده؛ آن شهدا و شایستگی که در دنیا همسایه‌ام بودند، و من زشتی‌هایم را از آنان می‌پوشاندم، و خویشاوندانی بودند، که در کارهای بد و اعمال خلافم، از آنها شرم داشتم. آنان که به پرده پوشی آنها اعتماد نداشتم. و به تو ای پروردگرم، در آمرزشت نسبت

به خود اطمینان کردم، و تو سزاوارتر کسی هستی که به او مطمئن شوند، و بخشنده‌تر کسی هستی، که به او رغبت کنند، و مهربان‌تر کسی هستی، که مهربانیش را بخواهند؛ پس به من رحم کن.

خدایا! تو مرا به صورت آبی کم ارزش، از پشتی که استخوان‌هایش در هم فشرده، و راه‌هایش تنگ است، به تنگنای رحم مادر که آن را به پرده‌ها پوشانده‌ای فرود آوردی، و مرا از مرحله‌ای به مرحله دیگر تغییر دادی، تا وقتی که صورت انسانیم را کامل کردی، و اندام را در من پابرجا فرمودی؛ همان‌گونه که در کتابت وصف کردی: نطفه، سپس علقه، آنگاه پاره گوشت، و بعد از آن استخوان. سپس استخوان را گوشت پوشاندی، آنگاه آن گونه که خواستی، مرا به مرحله‌ای دیگر از آفرینش درآوردی، تا زمانی که به رزق و روزی تو نیازمند شدم، و از فریاد رسی احسانت بی‌نیاز نگشتم، از اضافه خوردنی و آشامیدنی کنیزت که مرا در اندرونش جای دادی، و در قرارگاه رحمت به ودیعت سپردی، برایم خوراک و آشامیدنی قرار دادی.

ای پروردگام! اگر در آن حالات مرا به نیروی خودم و می‌گذاشتی، یا ناچارم می‌کردی که از قوت خود برای رشد و کمال بهره‌گیرم، هر آینه نیرو از من کناره می‌گرفت، و قوت از من دور می‌شد؛ پس به فضل و احسانت مرا تغذیه کردی؛ تغذیه کردن نیکوکار مهربان. این تغذیه کردن را از باب عطا و فضلت تا به این پایه که رسیده‌ام، هم چنان دربارم انجام می‌دهی، در هیچ

ترجمه صحیفه کامله سجاده، ص: 193

حالی از نیکوکاری محروم نمی‌شوم، و نیکی احسانت دربارم کندی نمی‌ورزد، با این همه لطفی که دربارم کردی و می‌کنی، اعتماد به تو محکم نمی‌شود، تا کوشش‌م را در عبادات و طاعاتی که نزد تو برایم بهره‌دهنده‌تر است به کار گیرم. شیطان، مهارم را در بدگمانی ضعف یقین به دست گرفته، به این خاطر از بد همسایگی‌اش نسبت به خویش، و پیرویم از او به درگاهت شکایت می‌کنم، و از تسلطش بر وجودم، از تو درخواست حفاظت دارم، و برای برگرداندن مکر و حيله‌اش از خود، به درگاه تو زاری می‌کنم.

و از تو می‌خواهم که راه به دست آوردن روزی را برایم آسان کنی.

سپاس مخصوص توست، بر نعمت‌های بزرگی که نسبت به من آغاز کردی، و دست قدرت کسی در فراهم آوردن و رساندنش به من در کار نبوده، و سپاس مخصوص توست که شکر به احسان و انعامت را به من الهام فرمودی. پس بر محمد و آلش درود فرست، و رسیدن به روزیم را بر من آسان کن، و به مقداری که برایم مقرر کرده‌ای قانع ساز، و به سهم

در آنچه نصیب فرموده‌ای راضی کن، و آنچه از جسم و عمرم خرج می‌شود، در راه طاعت و بندگیت قرار ده، همانا تو بهترین روزی دهندگانی.

خدایا! به تو پناه می‌برم از آتش که به سبب آن بر هر که از تو سرپیچی کرده، سخت گرفته‌ای، و هر که را از خشنودیت روی گردانده تهدید به عذاب کرده‌ای، و از آتشی که نورش تاریکی، و ملامتش دردناک، و دورش نزدیک است، و از آتشی که برخی از آن برخی دیگر را می‌خورد، و بخشی از آن به بخشی دیگر حمله می‌کند، و از آتشی که استخوان‌ها را می‌پوساند، و اهل خود را از آب جوشان سیراب می‌کند، و از آتشی که به هر کس در نزدش زاری کند، تخفیف نمی‌دهد، و به هر کس از او مهر جوید، مهر نمی‌ورزد، و قدرت بر تخفیف نسبت

ترجمه صحیفه کامله سجاده، ص: 194

به کسی که برایش فروتنی کند و مقابلش تسلیم شود ندارد؛ آتشی که با ساکنانش با عذاب دردناک و فرجامی سخت برخورد می‌کند، و به تو پناه می‌برم از عقرب‌های دهان گشوده‌اش، و مارهای نیش زننده به وسیله دندان‌هایش، و از آشامیدنیش که احشاء و دل‌های ساکنانش را پاره پاره می‌کند، و قلوبشان را از جا می‌کند، و برای آن اموری که انسان را از آتش دور می‌کند، و آدمی را از آن به عقب می‌اندازد، از تو راهنمایی و توفیق می‌خواهم.

خدایا! بر محمد و آلش درود فرست، و مرا به فضل رحمت از آن آتش پناه ده و به خوبی چشم پوشیت، از لغزش‌هایم چشم‌پوش، و مرا ای بهترین پناه دهندگان خوار مساز.

خدایا! تو بندگانت را از امور ناخوشایند حفظ می‌کنی، و خوبی عطا می‌فرمایی، و هر چه بخواهی انجام می‌دهی، و بر هر کاری توانایی.

خدایا! بر محمد و آلش درود فرست؛ هر گاه یاد نیکان شود، و بر محمد و آلش درود فرست، تا زمانی که شب و روز در رفت و آمد است؛ درودی که دنباله‌اش قطع نشود، و عددش شماره نگردد؛ درودی که فضا را فراگیرد و زمین و آسمان را پر کند. بر او درود فرست تا جایی که خشنود شود، پس بر او و آلش درود فرست؛ درودی که برایش حدّ و نهایتی نباشد، ای مهربان‌ترین مهربانان!

خدایا! به سبب دانشت که محیط به همه چیز است، از تو درخواست خیر دارم؛ پس بر محمد و آلش درود فرست، و به خیر و نیکی در حق من حکم فرما، و شناخت انتخاب کردن و برگزیدن را به ما الهام کن، و آن الهام را برای ما وسیله خشنودی به آنچه که برای ما مقدر کردی، و تسلیم به آنچه در حق ما حکم فرمودی، قرار ده.

پس آلودگی شك و دو دلی در تقدیرت را از دل ما پاك كن، و ما را به یقین مخلصان تقویت فرما، و داغ ناتوانی معرفت را نسبت به آنچه بر ایمان اختیار کردی، بر پیشانی ما نزن تا بزرگی و عظمتت را سبک انگاریم، و جایگاه خشنودیت را ناپسند شماریم، و به چیزی که از حسن عاقبت دورتر، و به ضد عافیت و سلامت همه جانبه نزدیکتر است مایل شویم. آنچه را از مقدراتت نمی‌پسندیم، محبوب ما قرار ده، و آنچه را از حکم تو سخت می‌پنداریم، بر ما آسان ساز، و گردن نهادن آنچه از مشیت و اراده‌ات بر ما وارد کردی، به ما الهام کن، تا عقب انداختن آنچه را پیش انداختی، و پیش انداختن آنچه را عقب انداختی دوست نداشته باشیم، و هر آنچه را دوست داری ناپسند نشماریم، و آنچه را ناپسند داشتی انتخاب نکنیم.

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 198

و کار ما را به آنچه عاقبتش پسندیده‌تر، و فرجامش برای انسان گرامی‌تر است پایان بخش، همانا تو عطای نفیس عنایت می‌کنی، و نعمت بزرگ می‌بخشی و هر چه می‌خواهی انجام می‌دهی، و تو بر هر کار توانایی.

دعای 34 رسوایی گناه و ستاریت خداوند

خدایا! تو را سپاس بر پرده پوشیت بعد از آگاهی، و بر عافیت بخشیدنت پس از دانستنت. همه ما مرتکب گناهان و معاصی شدیم، و تو احدی از ما را بین مردم به گناه مشهور نکردی، و به کارهای زشت و ناپسند آلوده شدیم، و تو يك نفر از ما را در برابر بندگانت رسوا نساختی.

هر يك از ما خود را به پرده زشتی و گناه پوشاند، و تو احدی را بر زشتی‌ها و گناهانش راهنمایی نکردی. چه بسیار نمی‌توانیم، و چه بسیار دستور تو را، که گفتی نسبت به آن قیام کنیم و آن را انجام دهیم، و ما از آن تجاوز کردیم.

و چه بسیار زشتی‌هایی که به دست آوردیم، و خطاهایی که مرتکب شدیم، در حالی که تو بر آنها آگاه بودی نه بینندگان دیگر، و تو بر افشایش قدرت داشتی؛ قدرتی فوق همه قدرتمندان؛ ولی عفو و چشم پوشی و عافیت برای ما در برابر دیده بینندگان پرده‌ای، و در مقابل گوششان سدّی بود.

پس آنچه از زشتی‌ها بر ما پوشاندی و آنچه از علل فساد و تباهی از ما پنهان کردی، برای ما پند دهنده و بازدارنده از بدخویی و نگاه دارنده ارتکاب معصیت، و سبب کوشش به سوی توبه نابود کننده گناه و راه پسندیده قرار ده، و

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 202

زمان قرار گرفتن در تمام این امور مثبت را نزدیک گردان، و داغ غفلت از خود را به پیشانی ما نزن، که ما به سوی تو مایل، و از گناهان تائبیم.

و خدایا! بر انتخاب شده از آفریده‌های محمد و عترتش درود فرست؛ عترتی که از میان تمام مخلوقات برگزیدی و عترتی که پاک و پاکیزه‌اند، و ما را گوش دهنده کلام آنان، و فرمانبردار دستوراتشان قرار ده؛ همان گونه که ما را به شنیدن کلامشان و اطاعت از دستوراتشان فرمان دادی.

دعای 35 رضا در برابر دنیاداران

سپاس خدای را، به خاطر خشنودی به حکم تقدیر خدا نسبت به تمام موجودات. شهادت می‌دهم که خدا آنچه را وسیله زندگی و معاش است، بین بندگان به عدالت تقسیم کرد، و نسبت به تمام بندگان راه احسان پیش گرفت.

خدایا! بر محمد و آل محمد درود فرست، و مرا به آنچه به بندگان عطا کردی امتحان مکن، و ایشان را به آنچه از من منع کرده‌ای میازمای، تا به بندگان حسد ورزم، و حکم و فرمانت را سبک انگارم.

خدایا! بر محمد و آلش درود فرست، و مرا به قضایات دل خوش کن، و سینه‌ام را به موارد فرمانت گشاده فرما، و به من حالت اعتماد و اطمینان بخش تا به وسیله آن اقرار کنم که قضای تو، جز به آنچه خیر است روان نشده و شکرم را برای حضرتت نسبت به آنچه از من دور داشتی، و عطایش را دریغ کردی، از شکرم بر آنچه به من عنایت فرمودی، افزون‌تر قرار ده.

و مرا از این که به تهیدست فقیری گمان پستی برم، و به ثروتمندی گمان برتری ورزم حفظ فرما. چه آن که شریف کسی است که طاعت تو او را شرافت داده، و عزیز کسی است که عبادت تو او را به عزت نشانده، پس بر محمد و آتش

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 206

درود فرست و ما را از ثروتی که تمام نمی شود بهره مند کن، و به عزتی که از بین نمی رود یاری ده، و ما را به جانب بهشت جاودانه روانه ساز؛ همانا تو یکتا و یگانه و بی نیازی، نزاییدی و زاییده نشدی، و احدی برایت همتا نبود.

دعای 36 هنگام نظر به ابر و برق و شنیدن بانگ رعد

خدایا! همانا این «رعد و برق» دو نشانه از نشانه های تو، و دو خدمتگزار از خدمتگزاران تواند، که در مقام فرمان بردن از تو، به رحمتی سودمند یا عقوبتی زیان بخش می شتابند، پس به وسیله آن دو، باران زیان بار بر ما مباران، و به سبب آن دو لباس بلا بر ما مپوشان.

خدایا! بر محمد و آتش درود فرست، و فایده و برکت این ابرها را بر ما نازل کن و آزار و زیانش را از ما بگردان، و از درون ابرها آفتی به ما نرسان، و بر آنچه که معیشت ما بر آن استوار است آسیبی نفرست.

خدایا! اگر این ابرها را به خاطر عقوبت برانگیخته ای، و محض خشم فرستاده ای، ما از خشمت به تو پناه می آوریم، و برای درخواست گذشت و عفو به درگاه تو زاری می کنیم. پس غضب و خشم را متوجه مشرکان کن، و آسیای عقوبت را نسبت به منحرفان به گردش آر.

خدایا! خشکی سرزمین های ما را به بارانت برطرف کن، و شدت خشم سینه ما را به رزق و روزی خود بیرون فرما، و ما را از خود به غیر خود مشغول و سرگرم مکن، و مایه و منبع نیکی خود را از ما جدا ساز؛ چه این که، بی نیاز کسی است که تواس بی نیاز کنی، و سالم کسی است که تواس از هر شری نگاه داری،

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 210

نزد کسی جز دفاع تو نیروی دفاع نیست و برای احدی از عذاب تو، وسیله حفظ و نگاه داری وجود ندارد؛ بر هر کسی که بخواهی، به هر چه که بخواهی حکم می کنی، و به آنچه اراده فرمایی دربار هر کس اراده کنی فرمان می دهی.

تو را سپاس بر آن که ما را از بلا نگاه داشتی، و تو را شکر بر نعمت‌هایی که به ما دادی؛ سپاسی که سپاس سپاسگزاران را پشت سر گذارد؛ سپاسی که زمین و آسمان خدا را پر کند. همانا تویی بسیار نعمت دهنده به نعمت‌های بزرگ، بخشنده نعمت‌های عظیم، پذیرنده سپاس اندک، قبول کننده شکر ناچیز، نیکوکار و خوش‌رفتار، دارای احسان، معبودی جز تو نیست، پایان کار به سوی توست.

دعای 37 اعتراف به ناتوانی از شکر

خدایا! کسی از شکر گزاریت در حالی از احوال، به نهایت شکر نمی‌رسد جز این که از احسانت نعمتی به دست می‌آورد، که او را به شکری دیگر وا می‌دارد.

و از آن‌جا که نعمت پیوسته و پی‌درپی به بندگان می‌رسد، پس کسی را قدرت بر شکر نیست، و از اطاعتت گرچه تلاش و کوشش کند به اندازه‌ای نمی‌رسد، جز این که در برابر شایستگی‌ات، به سبب فضل و احسانت، ناتوان از طاعت است؛ بنابراین سپاس گزارترین بندگانت از سپاس‌گزاریت عاجز، و عابدترین ایشان، از اطاعتت ناتوان است.

کسی شایسته آن نیست که به خاطر مستحق بودنش او را بیامیزی، و به سبب سزاوار بودنش از او خشنود شوی، هر که را بیامیزی به احسانت آمرزیده‌ای و از هر که خشنود شوی، به فضیلت خشنود شده‌ای، عمل اندکی را که پذیرفته‌ای جزا می‌دهی، و بر اندک چیزی که اطاعت شده‌ای پاداش عنایت می‌کنی، تا آن‌جا که گویی سپاس‌گزاری بندگانت که پاداششان را بر آن واجب کرده‌ای و جزای ایشان را از آن بزرگ ساخته‌ای، کاری است، که بدون قدرت دادن تو بر باز ایستادن از آن توانمند بودند، و از این جهت پاداششان دادی، اما اینان قدرت باز ایستادن از شکرت را بدون تو ندارند، ولی با آنها هم چون کسی که قدرت

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 214

باز ایستادن دارد معامله کردی، یا انگار می‌کنی سبب آن شکر به دست تو نبوده، و به این خاطر اجرشان دادی؛ ولی این طور نیست، بلکه ای خدای من! مالک کار ایشان بودی، پیش از این که آنان مالک عبادت تو شوند، و مزدشان را آماده کردی، پیش از آن که وارد طاعت و بندگی تو شوند، و آن برای این است که روش تو عطا کردن، و عادتت احسان، و راهت گذشت است.

همه آفریده‌هایت اعتراف دارند که تو درباره هر که عقوبتش کنی ستمکار نیستی، و شاه‌دند که هر که را از بلا عافیت دهی، در حقش احسان کرده‌ای، و همه درباره خویشتن به تقصیر و کوتاهی کردن نسبت به آنچه سزاوار آتی معترفند؛ بنابراین چنانچه شیطان ایشان را برای منصرف کردن از طاعتت نفریبد، هیچ عصیان‌گری تو را معصیت نکند، و اگر باطل را در نظرشان، مانند حق جلوه ندهد، هیچ گمراهی از راه تو گمراه نشود.

منزه و پاک، چه آشکار و روشن است بزرگواریت در معامله با کسی که تو را اطاعت کرده، یا از تو سرپیچی نموده.

مطیع را در برابر آنچه، خود برایش فراهم آورده‌ای پاداش می‌دهی، و معصیت کار را که تعجیل کیفرش در اختیار توست، به امید تو و بازگشت مهلت می‌دهی، به هر یک از مطیع و عاصی عطای کرده‌ای که سزاوار آن نیستند، و به هر یک احسانی فرموده‌ای که عملش از آن کوتاه است.

اگر مطیع را نسبت به نعمتی که به او دادی مقابله به مثل می‌کردی؛ یعنی برابر هر نعمتی عملی از او می‌خواستی، نزدیک بود که پاداشت را نیابد، و نعمت از او زایل شود؛ ولی حضرتت به بزرگواریت در برابر مدت کوتاه از دست رفتنی، که در آن به بندگیت برخاسته، به مدتی طولانی و همیشگی، و در مقابل مدت نزدیک گذرا، به مدت دامنه‌دار جاوید پاداشت دادی.

سپس در برابر رزقی که از سفره نعمتت خورده، تا به سبب آن بر بندگیت نیرو

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 215

گیرد، قیمت و عوض نخواستی، و از او نسبت به ابزاری که به کار بردن آنها را سبب رسیدن به مغفرتت قرار داده، بازرسی و حسابرسی دقیق نکردی، و اگر با بنده مطیعت چنین رفتار می‌کردی، رنجی را که در راه عبادت کشیده بود، و تمام کوششی که در مسیر طاعت به دوش جان برداشته بود، در برابر کوچک‌ترین نعمت‌ها، و عطاهاست از دست می‌رفت، و در پیشگاهت به خاطر دیگر نعمت‌هایت تا ابد بدهکار تو می‌ماند، و در گرو طلب کاری تو قرار می‌گرفت.

روی این حساب چه زمانی شایستگی چیزی از ثواب تو را پیدا می‌کرد؟! نه هیچ‌گاه.

ای خدای من! این حال و روز کسی است که از تو فرمان برده، و راه کسی است که تو را عبادت کرده، اما کسی که از فرمانت روی گردانده، و مرتکب گناه شده، در رساندن عذاب و کیفرت به او شتاب نکردی، به خاطر این که وضعش را در نافرمانیت، به حال برگشتنش به بندگیت تغییر دهد، و محققاً در اول کاری که آهنگ نافرمانی تو کرد، همه عذاب‌هایت

راکه برای تمام بندگانت آماده ساخته‌ای مستحق می‌شد؛ پس هر عذابی را که از او به تأخیر انداختی، و هر مجازات سخت و کفیری که از او بازداشتی، حقّ مسلّم و قطعی خود، و خشنودی به کمتر چیزی است که برای تو واجب و ثابت است.

پس ای خدای من! کریم‌تر از تو کیست؟ و بدبخت‌تر از کسی که به سبب مخالفت با تو هلاک شد چه کسی است؟ نه هیچ کس؟

پس تو والاتر از آنی که جز به احسان وصف شوی، و پاک‌تر از آنی که جز عدالت را بترسند. بیم ستمکاریت بر گناهکار نمی‌رود، و ترس واگذاشتن پاداش کسی که تو را خشنود کرده، در میان نیست؛ پس بر محمد و آلش درود فرست، و آنچه را آرزو دارم، به من ببخش و هدایتت را بر من افزون کن؛ به گونه‌ای که به سبب آن به توفیق در عملم برسم. همانا تو بسیار نعمت دهنده بزرگواری.

ترجمه صحیفه کامله سجاده، ص: 216

دعای 38 پوزش از کوتاهی در حقوق بندگان و طلب آزادی از آتش

خدایا! از تو پوزش می‌خواهم درباره ستم دیده‌ای که در حضور من به او ستم شد، و من یاریش ندادم، و از احسانی که نسبت به من شده، و سپاسش را به جا نیاوردم، و از بدکننده‌ای که از من پوزش خواسته و من پوزش او را نپذیرفتم، و از نیازمندی که از من درخواست کرده و من او را به خود ترجیح ندادم، و از حق مؤمن صاحب حقّی که بر عهده‌ام بوده و آن را نپرداخته‌ام، و از عیب مؤمنی که برای من آشکار شده و آن را نپوشانده‌ام، و از هر گناهی که برایم پیش آمده و از آن دوری نکردم.

ای خدای من! از همه اینها و از آنچه مانند اینهاست، با دلی آکنده از پشیمانی پوزش می‌خواهم؛ پوزشی که مرا در برابر پیش آمدهایی نظیر آنها باز دارد. پس بر محمد و آلش درود فرست، و پشیمانیم را از لغزش‌هایی که گرفتارشان شدم، و عزمم را بر ترك گناهانی که برایم پیش می‌آید، توبه قرار ده؛ توبه‌ای که برایم موجب عشق تو گردد، ای دوستدار توبه کنندگان!

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 220

دعای 39 طلب عفو و رحمت

خدایا! بر محمد و آلش درود فرست، و بنای شهوتم را از هر حرامی در هم شکن، و میل شدیدم را از هر معصیتی دور دار، و مرا از آزردن هر مرد مؤمن و زن مؤمنه، و هر مرد مسلمان و زن مسلمه باز دار.

خدایا! هر بنده‌ای نسبت به من مرتکب کاری شده که آن کار را بر او حرام کردی، یا پرده حرمت مرا که دریدنش را بر او ممنوع کردی دریده، پس زیر بار ستمی که بر من داشته مرده، یا در حالی که هنوز زنده است، حقی از من برعهده او ثابت است؛ پس او را نسبت به ستمی که بر من روا داشته بیامرزد، و در رابطه با حقی که از من پامال کرده عفو فرما، و درباره آنچه با من کرده مؤاخذه مکن، و به خاطر گناهانی که با ستم بر من مرتکب شده رسوایش نساز، و این عفو و گذشتم را از آنان و چشم پوشی و کار نیکی که بدون چشم داشت نسبت به آنان انجام دادم، از پرفایده‌ترین صدقات صدقه دهندگان و بالاترین عطا‌های مقربین پیشگاهت قرار ده، و در برابر عفو من از آنان عفو، و در مقابل دعایم برای آنان رحمتت را عوض قرار ده، تا هر يك از ما به سبب فزون بخشیت سعادتمند شویم، و هر کدامان محض احسانت رستگار گردیم.

خدایا! هر يك از بندگانت که از جانب من صدمه‌ای به او متوجه شده، یا از

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 224

سوی من آزاری به او رسیده، یا از من یا به سبب من ستمی بر او شده، و از پی آن ستم به گونه‌ای حقش را پامال کرده‌ام، که باز گرداندن آن حق برایش ممکن نیست، یا با حقی که بر عهده من دارد، چنان از او پیش گرفته‌ام و از دستش فرار کرده‌ام، که یافتن من برای گرفتن حقش به هیچ عنوان برایش میسر نیست، در عین همه این امور بر محمد و آلش درود فرست، و آن صاحب حق را به توانگری خود از من راضی کن، و حقش را به طور کامل از نزد خود بپرداز، و مرا از عقوبتی که بر اساس فرمانت مستحق آن شده‌ام نگاه دار، و از کیفری که عدالتت به آن حکم می‌کند نجاتم ده؛ زیرا

نیروی من تاب عذاب تو را ندارد، و برای طاقت من امکان تحمل خشم تو نیست. به درستی که اگر مرا بر پایه حق مکافات کنی هلاکم می کنی، و اگر به رحمت پوشانی، به مهلکه ام می اندازی.

ای خدای من! از تو بخشیدن چیزی را می خواهم که بخشیدن آن، چیزی از تو نمی کاهد، و باری را از دوشم می خواهم برداری، که برداشتن آن بر تو دشوار و گران نیست.

ای خدای من! از تو می خواهم که وجودم را به من ببخشی؛ وجودی که آن را خلق نکردی، تا به وسیله آن خودت را از شرّی باز داری، یا به سبب آن به سودی راه یابی؛ بلکه آن را آفریدی تا قدرتت را بر آفرینش نظیر آن به اثبات رسانی، و برهان و حجتی بر ایجاد شکل آن در آخرت قرار دهی، و از تو درخواست می کنم بار گناهایی که حمل آن مرا گران بار ساخته از دوشم برداری و از تو نسبت به آنچه سنگینی اش مرا به زانو درآورده، یاری می طلبم.

پس بر محمد و آلش درود فرست و وجودم را به خاطر ستم بر خود بر من ببخش، و رحمت را به برداشتن بار سنگین گناه از دوشم بر من بگمار. چه بسیار رحمت به بدکاران رسیده، و چه فراوان گذشت و عفو شامل ستمکاران شده.

پس بر محمد و آلش درود فرست، و مرا سرمشق کسانی قرار ده، که آنان را

ترجمه صحیفه کامله سجاده، ص: 225

به گذشتت از افتادن در افتادن گناه های خطاکاران سرپا نگاه داشتی، و به توفیقت از ورطه های مجرمان رها کردی، پس در سایه عفو از اسارت خشمت رها شد، و به دست احسانت از بند عدالتت به آزادی رسید.

ای خدای من! اگر این گونه رفتار کنی، درباره کسی رفتار کرده ای که استحقاق عقوبتت را انکار نمی کند و خود را از سزاوار بودن نسبت به خشمت تبرئه نمی نماید.

ای خدای من! این رفتار را با کسی می کنی که ترسش از تو، از امیدش به تو بیشتر است، و نومیدیش از نجات، از امیدش به رهایی پابرجاتر است، نه این که نومیدیش از باب یأس از رحمت تو یا امیدش بر اساس مغرور بودن به کرم تو باشد؛ بلکه از این جهت است که خوبی هایش نسبت به گناهانش اندک، و دلایلش در مورد وظایفی که برعهده اش بوده، سست و بی پایه است.

ای خدای من! شایسته ای که صدیقان به تو مغرور نشوند، و گنهکاران از تو مأیوس نگردند؛ زیرا تو پروردگار بزرگی هستی که احسانت را از احدی منع نمی کنی، و در گرفتن حق خود به کسی سخت گیری روا نمی داری، یادت از یاد شدگان برتر

است، و نام‌هایت از نسبت نقص منزه و پاک است، و نعمتت در میان تمام آفریده‌ها پراکنده و پخش است. تو را بر تمام آنچه از اوصافت بیان شد سپاس، ای پروردگار جهانیان!

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 226

دعای 40 یاد مرگ

خدایا! بر محمد و آلش درود فرست، و ما را از آرزوی دور و دراز بی‌نیاز کن، و دست آرزوهای دراز با عمل راستین از دامن حیات ماکوتاه فرما تا به پایان بردن ساعتی را از پی ساعتی، و دریافتن روزی را که به دنبال روزی، و پیوستن نفسی را به نفسی، و رسیدن گامی را به گامی آرزو نکنیم، و از فریب آرزوها ما را سالم دار، و از بدی‌هایش امان ده، و مرگ را در برابر دیدگان ما قرار داده؛ قرار دادنی دائم و همیشگی، و یادش را به گونه‌ای قرار مده که روزی یادش کنیم، و روزی از آن غفلت ورزیم.

و از اعمال شایسته عملی برآمان قرار ده، که آمدن به سوی تو را همراه با آن آرام و آهسته شماریم، و برای زود رسیدن به لقای تو حرص ورزیم؛ به طوری که مرگ برای ما محلّ انسی باشد که به آن انس گیریم، و مرکز الفتی باشد که به آن شوق ورزیم، و خویشاوند نزدیکی باشد که نزدیکی به او را دوست داشته باشیم. پس هنگامی که مرگ را بر ما وارد کنی و نازل فرمایی، ما را از دیدار چنین دیدارکننده‌ای خوشبخت فرما، و زمانی که بر ما وارد شد، ما را با او مأنوس ساز و ما را به مهمانیش به رنج و زحمت مینداز، و به زیارتش خوار و سرافکننده مکن، و آن را دری از درهای آمرزشت، و کلیدی از کلیدهای رحمت

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 230

قرار ده. ما را در زمره هدایت یافتگان بمیران؛ نه گمراهان، و در سلك مطیعانی که از مرگ اکراه ندارند، و در جمع توبه کنندگان از دنیا بپر نه گناهکاران و اصرار ورزان به گناه، ای ضامن پاداش نیکوکاران، و اصلاح کننده کردار بدکاران!.

دعای 41 طلب پرده‌پوشی

خدایا! بر محمد و آلش درود فرست، و بستر کرامت را برام بگستران، و به آبشخورهای رحمت درآور، و در وسط بهشتت جایم ده، و داغ مردود شدن از درگاہت را بر پیشانیم مگذار، و به نومییدی از درگاہت محروم مکن، و به گناہانی که مرتکب شدم، مرا به عرصه تقاص و عقوبت مینداز، و به خاطر اعمال زشتی که انجام داده‌ام، حسابم را مورد دقت قرار مده، و رازم را آشکار مکن، و سرم را فاش مساز، و عملم را در ترازوی عدالت مگذار، و امور پنهانم را در برابر چشم بزرگان و پیشوایان برملا مکن.

و آنچه که آشکار شدنش مایه ننگ من است. از آنان پنهان دار، و آنچه مرا در حضورت بدنام و رسوا کند، از دیدگان آنها پپوشان، مرتبه‌ام را به خشنودیت بالا بر، و کرامتم را به آمرزشت کامل کن، و مرا در زمره اصحاب یمن درآور، و به جانب راه‌های ایمن یافتگان هدایت کن، و در گروه رستگاران قرار ده، و انجمن شایستگان را به وجود من آباد کن، ای پروردگار جهانیان! دعایم را مستجاب فرما.

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 234

دعای 42 ختم قرآن

خدایا! تو مرا به پایان رساندن قرائت قرآنت یاری دادی؛ قرآنی که آن را به صورت نور فرستادی، و بر هر کتابی که نازل کردی، شاهد و نگهبان قرار دادی، و بر هر سخن و کلامی که بر خواننده‌ای برتری دادی.

و جداکننده‌اش ساختی، که به وسیله آن بین حلال و حرمت جدایی انداختی، و آیات به هم پیوسته‌ای است، که از برکت آن، راه‌های احکامات را آشکار کرده‌ای، و کتابی است که هر چیزی را برای بندگانت در آن بیان کرده‌ای؛ بیانی جامع و رسا، و وحی است که بر پیامبرت محمد صلی الله علیه و آله فرود آوردی؛ فرود آوردنی به حق.

و آن را نوری قرار دادی، که در پرتو پیروی از آن از تاریکی‌های گمراهی و نادانی، به عرصه گاه هدایت راه یابیم، و شفا برای کسی که با رعایت سکوت به آیتش گوش فرا دهد، برای آن که مفاهیم و معانی‌اش را درک کند، و واقعیت‌هایش را با دل و جان تصدیق نماید، و ترازوی عدلی که زبانه‌اش از حق منحرف نمی‌شود و نور هدایتی که روشنایی برهانش، از برابر بینندگان خاموش نگردد، و پرچم نجاتی که هر کس به جانب آیین استوارش قصد کند، گمراه نشود، و هر کس به دستگیره عصمتش در آویزد، دست‌های هلاک‌کننده به او نرسد.

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 238

خدایا! هم اکنون که ما را به تلاوت قرآن یاری دادی، و عقده‌های زیانمان را به زیبایی عبارتت گشودی، پس ما را از کسانی قرار ده، که حق این کتاب را چنانکه سزاوار آن است رعایت کنند، و تو را با اعتقاد تسلیم در برابر آیات محکمش اطاعت نمایند، و به پناهگاه اقرار به متشابهاتش، و دلایل روشنش پناه برند.

خدایا! تو قرآن را بر پیامبرت محمد صلی الله علیه و آله مجمل و سرپسته نازل کردی، و دانش شگفتی‌هایش را به طور کامل به او الهام فرمودی، و علم آن را به عنوان تفسیر به ما ارث دادی، و ما را بر کسانی که از دانش قرآن بی‌خبرند برتری دادی، و قدرت آگاهی از حقایقش را به ما عنایت کردی، تا ما را بر کسانی که طاقت درک مفاهیم آن، و قیام به آیاتش را ندارند، رفعت و سروری بخشی.

خدایا! چنانکه دل‌های ما را حامل واقعیت‌های آن ساختی، و شرافت و فضیلتش را به ما فهماندی، پس بر محمد خطیب به قرآن و بر آتش خزانه‌داران قرآن درود فرست، و ما را از کسانی قرار ده که اعتراف دارند: قرآن از جانب توست، تا شك و شبهه‌ای در مسیر تصدیق آن، عارض دل‌های ما نشود و انحرافی، ما را از راه راستش باز ندارد.

خدایا! بر محمد و آتش درود فرست، و ما را از کسانی قرار ده که به ریسمان محکم قرآن چنگ می‌زنند، و از متشابهات که محل لغزش عقول است، در پناه آیات محکمش مأوی می‌گیرند، و در سایه بال رحمتش آرامش می‌یابند، و به نور صبحگاهش راه می‌یابند، و به درخشندگی سپیده‌اش که موجب آشکار شدن حق است اقتدا می‌کنند، و از چراغش، چراغ می‌افروزند، و از غیر آن هدایت نمی‌جویند.

خدایا! همان‌گونه که محمد را به وسیله قرآن نشانه‌ای، برای هدایت به سوی خود نصب کردی و به سبب آل او، راه‌های خشنودی خود را آشکار ساختی، پس

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 239

بر محمد و آتش درود فرست، و قرآن را برای ما وسیله رسیدن به بالاترین منازل کرامت، و نردبانی که به جانب محل سلامت بالا رویم، و سببی که به وسیله آن، رهایی در عرصه قیامت را پاداش داده شویم و وسیله‌ای که از برکت آن در نعمت‌های سرای اقامت وارد گردیم، قرار ده.

خدایا! بر محمد و آلش درود فرست، و به واسطه قرآن، سنگینی گناهان را از دوش ما فرود آر، و زیبایی اخلاق نیکان را به ما عنایت فرما، و ما را پیرو آثار کسائی قرار ده که همه ساعات شب و تمام روز را، به وسیله قرآن به بندگی برخاستند، تا جایی که ما را به پاك کنندگی آن، از هر آلودگی پاك کنی. و تابع آثار کسائی قرار دهی که به نور قرآن روشنی جستند، و آرزوی بی جا آنها را از عمل برای آخرت غافل نکرد، تا با فریب و نیرنگ‌هایش آنان را به هلاکت اندازد، و از به دست آوردن آخرت باز دارد.

خدایا! بر محمد و آلش درود فرست، و قرآن را برای ما زمینه این منافع قرار ده؛ در تاریکی‌های شب‌ها مونس، و از تحریکات شیطان برای ارتکاب گناه، و خطرات وسوسه‌ها نگهبان، و برای گام‌های ما از حرکت به سوی گناهان بازدارنده، و برای زبان‌هایمان از فرو رفتن در گفتار باطل، - نه به خاطر بیماری - لال کننده، و برای اندامان از ارتکاب گناه مانع شونده، و برای طومار و اوراق عبرت که دست غفلت آن را در هم پیچیده، گستراننده، تا فهم شگفتی‌هایش و پندهای باز دارنده‌اش را که کوه‌های استوار، با وجود صلابتشان از تحمل آن ناتوانند، به دل‌های ما برسانی.

خدایا! بر محمد و آلش درود فرست، و به وسیله قرآن آراستگی ظاهر ما را تداوم بخش و خطرات وسوسه‌ها را از پنجه انداختن به سلامت دروتمان باز دار، و به سبب قرآن چرك دل‌هامان، و وابستگی گناهانمان را به وجودمان بشوی، و امور از هم پاشیده ما را به قرآن سامان بخش، و در جایگاه عرض

ترجمه صحیفه کامله سجاده، ص: 240

اعمال به پیشگاهت، تشنگی ما را که زاییده گرمای آن جاست، به سبب قرآن فرو نشان، و در هنگام برانگیختنمان در روز وحشت بزرگ، به وسیله قرآن بر ما جامه امن و امان پوشان.

خدایا! بر محمد و آلش درود فرست، و خلأ و شکاف تنگدستی و نداری ما را به وسیله قرآن جبران فرما، و به سبب قرآن زندگی فراخ و گسترده و فراوانی ارزاق را به سوی ما سوق ده، و ما را در سایه قرآن، از خصالت‌های ناپسند و پستی‌های اخلاقی دور کن، و به وسیله قرآن از سقوط در منجلاب کفر، و انگیزه‌های نفاق حفظ فرما، تا قرآن در روز قیامت راهبر و راهنمای ما به سوی خوشنودیت و بهشت‌هایت باشد، و در این جهان از خشم، و تجاوز از حدودت بازمان دارد، و برای ما در پیشگاهت، در حلال دانستن حلالش، و حرام دانستن حرامش شاهد و گواه باشد.

خدایا! بر محمد و آلش درود فرست و هنگام مرگ به سبب قرآن، سختی جان دادن، دشواری ناله کردن، و به شماره افتادن نفس را، آن هم وقتی که جان‌ها به گلو رسند، و گفته شود: چه کسی معالجه گر است؟! بر ما آسان فرما. آری، آسان فرما به خصوص هنگامی که فرشته مرگ، برای گرفتن جان از پرده‌های غیب آشکار شود، و تیرهای وحشتناک فراق

را از کمان اجل به سوی روح پرتاب کند، و از زهر کشنده مرگ، شربتی مسموم برای جان آماده نماید، و کوچ کردن و حرکت ما از دنیا به آخرت نزدیک شود، و عمل‌ها و کردارها، گردن بندهایی بر گردن گردد، و قبرها، تا روز دیدار و ملاقات آرامگاه باشد.

خدایا! بر محمد و آلش درود فرست، و ورود ما را در خانه کهنگی و پوسیدگی، و طول اقامتمان را بین طبقات خاک بر ما مبارک گردان، و قبرها را پس از جدایی از دنیا بهترین منازل قرار ده، و تنگی لحد را به رحمت، برای ما وسعت ده، و در برابر حاضران عرصه قیامت، به گناهان هلاک کننده‌ای که بر

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 241

گردن ماست رسوایمان مکن، و به سبب قرآن در جایگاه عرض اعمال، بر ذلت و پستی وضع ما ترحم فرما، و هنگام لرزش پل جهنم، لغزش گام‌های ما را به وقت عبور از آن به وسیله قرآن استوار ساز، و پیش از برپا شدن قیامت، تاریکی گورهای ما را به قرآن روشن کن، و ما را در سایه قرآن از هر گونه اندوه روز قیامت، و سختی ترس‌های روز بلای بزرگ و بی‌مانند نجات ده، و روزی که چهره ستم پیشگان سیاه می‌شود - روز حسرت و پشیمانی - چهره‌های ما را سپید کن، و برای ما در دل‌های مردم مؤمن، محبت و دوستی قرار ده، و زندگی را بر ما سخت و دشوار مکن.

خدایا! بر محمد بنده و رسولت درود فرست، در برابر این که، پیام دینت را به مردم رساند، و فرمانت را آشکار کرد، و نسبت به بندگانت خیرخواهی فرمود.

خدایا! پیامبر ما را که درودت بر او و بر آلش باد، روز قیامت از مقرب‌ترین پیامبران، و از نظر شفاعت در پیشگاهت، از نیرومندترین آنان، و از جهت منزلت و مقام از والاترین آنان، و از نظر جاه و آبرو، آبرومندترین آنان قرار ده.

خدایا! بر محمد و آلش درود فرست، و بنیانش را برتری ده، و دلیل و برهانش را بزرگ و با عظمت فرما، و میزانش را سنگین کن، و شفاعتش را بپذیر، و وسیله‌اش را نزدیک فرما، و رویش را سپید کن، و نورش را کامل، و درجه‌اش را بلند ساز، و ما را بر روش او زنده بدار، و بر آیینش بمران، و ما را در راهش قرار ده، و در راه او راه بر، و از اهل طاعتش قرار ده، و در گروه او محشور کن، و به حوضش وارد فرما، و از جامش سیرایمان کن.

و بر محمد و آلش درود فرست؛ درودی که به وسیله آن او را به آنچه که از خیر و احسان و کرامتت امید دارد برسانی، همانا تو صاحب رحمت گسترده و احسان گران قدری.

خدایا! به خاطر این که پیام‌هایت را رساند، و آیاتت را به سوی مردم برد، و

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 242

برای بندگان خیرخواهی کرد، و در راهت جهاد کرد، پاداشی به او عنایت فرما، برتر از پاداشی که به هر يك از فرشتگان مقربت، و انبیای مرسل و برگزیده‌ات عنایت فرمودی، سلام و رحمت و برکات خدا، بر او و بر اهل بیت پاکیزه و پاکش باد.

دعای 43 نگاه کردن به هلال

ای آفریده فرمانبردار و پوینده دائم و شتابان، رفت و آمدکننده در منازل معین شده و تصرف کننده در فلک تدبیر، ایمان آوردم به کسی که به سبب تو تاریکی‌ها را روشن کرد، آنچه را با حواس به سختی می‌توان یافت، به وسیله تو آشکار ساخت، و تو را دلیلی از دلایل فرمانروایی بر هستی، و نشانه‌ای از نشانه‌های سلطنت و قدرتت قرار داد، و تو را به زیادی و نقصان، و طلوع و غروب، و تابندگی و گرفتگی، به خدمت گرفت. در تمام این حالات فرمانبردار اویی، و به سوی خواسته‌اش شتابانی.

چه شگفت است تدبیری که در برنامه تو به کار برده، و چه دقیق است آنچه در شأن تو انجام داده، تو را کلید ماهی جدید، برای کاری جدید قرار داده. از خداوند، پروردگرم و پروردگارت، و آفریننده‌ام و آفریننده‌ات، و تقدیر کننده‌ام و تقدیر کننده‌ات، و صورتگرم و صورتگرت، درخواست می‌کنم که بر محمد و آلش درود فرستد، و تو را هلال با برکتی قرار دهد، که گذشت روزگاران آن برکت را از بین نبرد، و هلال پاکی که گناهان آلوده‌اش نکند، هلال ایمنی از بلاها، و سلامتی از بدی‌ها، هلال خوشی طالعی که نحسی در آن نباشد، و با میمنتی که مشقت گرد آن نگردد، و آسایشی که دشواری با آن مخلوط

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 246

نشود، و خیری که مزوج به شرّ نگردد، هلال امن و امان، و نعمت و احسان، و سلامت و اسلام.

خدایا! بر محمد و آلش درود فرست، و ما را از خشنودترین کسانی قرار ده که ماه نو بر آن طلوع کرده، و از پاکیزه‌ترین کسانی که به آن نگاه کرده، و خوشبخت‌ترین کسانی که در آن به انجام هر گونه عبادت، از واجب و مستحب

برخاسته‌اند، و ما را در این ماه به توبه موقت کن، و از گناه حفظ فرما، و از دست زدن به معصیت نگاه دار، و ما را در این ماه به سپاسگزاری نعمت برانگیز، و پوشش‌های عافیت را به ما بپوشان، و به سبب کامل به جا آوردن بندگیت در این ماه، نعمت را بر ما کامل کن. تو بسیار نعمت دهنده و ستوده‌ای، و درود خدا بر محمد و آل پاک و پاکیزه‌اش باد.

دعای 44 ماه مبارک رمضان

خدا را سپاس، که ما را به سپاس‌گزاریش هدایت فرمود، و ما را اهل سپاس قرار داد، برای این که از شکرگزاران احسانش شویم، تا در برابر این سپاس و شکر، پاداش نیکوکاران را به ما عنایت فرماید.

خدا را سپاس که دینش را به ما عطا کرد، و ما را به آیینش اختصاص داد، و در راه‌های احسانش وارد کرد، تا در آنها به لطف و فضلش به جانب رضوانش حرکت کنیم؛ حمدی که از ما بپذیرد، و به سبب آن از ما خشنود شود.

و خدا را سپاس که از جمله آن راه‌ها، ماه خود، ماه رمضان را قرار داد؛ ماه روزه، و ماه اسلام، ماه پاک‌کننده، ماه آزمایش، ماه قیام به عبادت، و ماهی که قرآن را در آن نازل کرد، که سراسر برای مردم هدایت است و نشانه‌هایی روشن از هدایت، و جداکننده بین حق و باطل؛ پس برتریش را بر ماه‌های دیگر بر پایه احترامات زیادی که برایش قرار داد، و فضیلت‌هایی که بین مردم مشهور است، آشکار ساخت.

پس آنچه را در ماه‌های دیگر حلال بود، به خاطر بزرگداشت این ماه حرام کرد، و خوراکی‌ها و آشامیدنی‌ها را محض گرمی داشت آن ممنوع فرمود، و بر آن وقتی واضح و روشن قرار داد، و آن نهمین ماه از ماه‌های قمری است که

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 250

حضرتش جلّ و عزّ اجازہ نمی‌دهد از آن وقت معین پیش افتد، و نمی‌پذیرد که از آن پس افتد.

سپس یکی از شب‌هایش را بر شب‌های هزار ماه برتری داد، و آن را شب قدر نامید، فرشتگان و روح در آن شب، به دستور پروردگارش، برای تعیین سرنوشت‌ها، و آوردن هر خیر و برکتی، و تقدیر هر کاری نازل می‌شوند. شی‌ی است آکنده از سلامت و رحمت، برکتش تا سپیده دم بر هر کس از بندگانش که بخواهد، از طریق قضایش که محکم و استوار کرده، پیوسته و دایمی است.

خدایا! بر محمد و آلش درود فرست، و شناخت برتری این ماه، و بزرگ داشت احترامش را، و خودداری از آنچه که در این ماه ممنوع کردی، به ما الهام فرما، و ما را به روزه داشتن این ماه، و حفظ اندامان از گناهانت و به کار گرفتن آنها در آنچه که تو را خشنود می کند یاری ده، تا با گوشمان به گفتار لغو گوش نکنیم، و با چشممان به تماشای لُهو نشتابیم، و تا جایی که دست‌هامان را به جانب حرامی نگشاییم، و با گام‌هامان به سوی ممنوعی نرویم، و شکم‌هامان جز آنچه را حلال کردی، در خود جای ندهد، و زیانمان جز به آنچه تو گفته‌ای گویا نشود، و عمل و وظیفه‌ای جز آنچه ما را به ثواب تو نزدیک می کند، متحمل نشویم، و جز آنچه ما را از کیفر تو نگاه می دارد، انجام ندهیم. آنگاه همه اینها را از ریای ریاکاران، و شهرت‌طلبی شهرت‌طلبان، خالص و پاک فرما؛ به گونه‌ای که کسی را جز تو در اعمالمان شریک نکنیم، و مقصد و منظوری در آن اعمال غیر تو نطلبیم.

خدایا! بر محمد و آلش درود فرست و ما را در این ماه، بر اوقات نمازهای پنج‌گانه، با آدابی که برای آنها معین کردی، و واجباتی که جهت آنها واجب فرمودی، و شروطی که محض آنها مقرر نمودی، و اوقاتی که تعیین کردی آگاه ساز، و ما را در ادای این نمازهای پنج‌گانه، در رتبه‌کسانی قرار ده، که به

ترجمه صحیفه کامله سجاده، ص: 251

مراتب و منزلت‌های آن رسیده‌اند، کسانی که حفظ‌کننده ارکان آنهایند، و هر يك از پنج نماز را در اوقات مخصوص به خودش ادا می کنند، و بر پایه آن کمیت و کیفیتی که بنده و رسولت که درود تو بر او و خاندانش باد؛ تشریح فرموده و بیان کرده، در رکوع و سجودش و همه فضایل و درجاتش، با کامل‌ترین طهارت و روشن‌ترین مرتبه خشوع و رساترینش.

و ما را در این ماه توفیق ده، که با خویشاوندان خود با نیکی و صله رحم ارتباط پیدا کنیم، و با احسان و بخشش به همسایگان خود رسیدگی نماییم، و اموال خود را از مظالم و حقوق مردم پاک کنیم، و با بیرون کردن زکات، ثروت و مال خود را در مدار پاکی قرار دهیم، و با کسی که با ما قهر کرده آشتی نموده و با آن که به ما ستم روا داشته، به عدالت و انصاف معامله کنیم، و با شخصی که با ما دشمنی کرده، از در مسالمت در آییم، مگر کسی که در راه تو، و به خاطر تو با او دشمنی شده باشد؛ همانا او دشمنی است که با او دوستی نکنیم، و حزبی است که به او دست صداقت ندهیم.

و ما را در این ماه توفیق ده، که به وسیله اعمال شایسته، که ما را به سبب آنها از گناهان پاک کنی به تو تقرّب جویم، و ما را در این ماه از این که بجواییم اعمال زشت را از سر بگیریم حفظ فرما، و کار بندگی ما در این ماه به جایی رسد، که هیچ يك از فرشتگان نتواند، بالاتر از آنچه ما به جا آوردم، از ابواب بندگی و طاعت برای تو، و انواع اعمالی که سبب قرب ما به حضرت توست، به پیشگاهت عرضه کند.

خدایا! به حق این ماه و به حق کسی که از آغاز تا پایانش تو را بندگی کرده، از فرشته‌ای که او را مقرب خود کردی، یا پیامبری که برای هدایت مردم فرستادی، یا بنده شایسته‌ای که به کرامت خود اختصاص دادی، از تو می‌خواهم که بر محمد و آلش درود فرستی، و ما را در این ماه شایسته کرامتی که به

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 252

اولیایت وعده دادی گردان، و آنچه برای اهل کوشش در بندگیت قرار دادی برای ما قرار ده، و ما را در زمره کسانی که به رحمت، شایستگی رسیدن به برترین مرتبه را یافتند، درآر.

خدایا! بر محمد و آلش درود فرست و ما را از انحراف در توحیدت، و کوتاهی در ستایشت، و تردید در دینت، و کوری از راهت، و بی‌احترامی به حرمتت، و گول خوردن از دشمنت، شیطان رانده شده، بر کنار کن.

خدایا! بر محمد و آلش درود فرست، و چنانچه در هر شب از شب‌های این ماه رمضان، بندگانی هستند که عفو آنها را آزاد می‌کند، و گذشت و چشم پوشیت آنان را می‌بخشد، پس ما را از آن بندگان محسوب کن، و ما را برای ماه رمضان از بهترین اهل و اصحاب قرار ده.

خدایا! بر محمد و آلش درود فرست، و با به محاق نشستن هلالش، گناهانمان را محو کن، و با سپری شدن روزهایش، گناهان را از وجود ما برکن، تا ماه رمضان در حالی از ما بگذرد که وجودمان را از خطاها پاکیزه، و از بدی‌ها خالص و آراسته فرموده باشی.

خدایا! بر محمد و آلش درود فرست؛ چنانچه ما در این ماه از حق و عدالت و بندگی و طاعت منحرف شویم، به دایره عدل و درستی برگردان، و اگر از راه هدایت به گمراهی افتیم، استوارمان ساز، و اگر دشمنت شیطان بر ما چیره شود، از کید و مکرش ما را رهایی بخش.

خدایا! این ماه را با بندگیمان برای حضرتت پُر کن، و اوقاتش را به طاعتمان برای وجود مبارکت زینت ده، و در روزش ما را به روزه داشتن، و در شبش ما را به نماز و زاری به درگاهت، و فروتنی به پیشگاهت، و خواری در برابرت یاری فرما تا روزش به غفلت ما از روزه، و شبش به کوتاهی ما از عبادت گواهی ندهد.

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 253

خدایا! ما را در دیگر ماه‌ها، و دیگر ایام، مادامی که زنده‌مان می‌داری چنین قرار ده، و هم چنین ما را از بندگان شایسته‌ات قرار ده؛ آنان که بهشت را به ارث می‌برند و در آن جاودانند، و از اموال خود در راه خدا می‌بخشند، و عمل شایسته انجام می‌دهند، در حالی که دل‌هاشان از اندیشه بازگشت به سوی پروردگارشان ترسان است، و از کسانی قرار ده که به سوی خیرات می‌شتابند، و نسبت به آن از دیگران پیشی می‌گیرند.

خدایا! بر محمد و آلش درود فرست، در همه وقت و در همه دم و در هر حال، به شماره درودی که فرستاده‌ای، بر هر که درود فرستاده‌ای و چندین برابر همه آنها، به چندین برابری که جز تو نتواند آنها را بشمارد؛ همانا تو آنچه را بخواهی، انجام می‌دهی.

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 254

دعای 45 وداع با ماه مبارك رمضان

خدایا! ای که میل و رغبتی به پاداش ندارد؛ چون بی‌نیاز از آفریده‌هاست، و ای که بر عطا بخشی‌اش، پشیمان نمی‌شود، و ای که پاداش بنده‌اش را مساوی و برابر نمی‌دهد؛ بلکه پاداشش بیش از عمل بنده است، نعمت ابتداست، دست کسی در ساخت و پرداختش دخالت ندارد، و گذشتت احسان و مجازات عدالت، و فرمانت اختیاری است. اگر عطا کنی، عطایت را به منت‌آلوده نمی‌کنی و اگر منع کنی، منعت بر پایه تجاوز نیست. کسی که تو را شکر کند، جزایش می‌دهی، در حالی که خودت شکر را به او الهام کردی، و کسی که تو را سپاس گوید، پاداشش می‌بخشی، در صورتی که سپاس را خودت به او تعلیم دادی.

پرده می‌پوشی بر کسی که اگر می‌خواستی رسوایش می‌کردی. جود و کرم می‌کنی بر کسی که اگر می‌خواستی منعش می‌فرمودی، در حالی که هر دوی اینها از جانب تو سزاوار رسوایی و منعند؛ اما چنین نمی‌کنی، چون تمام کارهایت را بر پایه احسان و تفضل بنا نهادی، و قدرتت را بر آیین گذشت به جریان انداختی، و با کسی که با تو به مخالفت برخاسته، با بردباری روبه‌رو شدی، و کسی را که بر ستم به خود همت گماشت مهلت دادی، با حلم و بردباریت

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 258

مهلتشان می‌دهی، تا به سویت باز گردند. شتاب در عقوبت را وا می‌گذاری، تا به عرصه گاه توبه و بازگشت بنشینند، تا آن که از جانب تو سزاوار هلاکت شده، هلاک نشود، و تیره بختشان به نعمت تو بدبخت نگردد. هلاکت و بدبختی آنان پس از طول مدتی است، که حرام و حلالیت را برای آنان روشن کردی، و پیوسته به عذاب تهیدستان فرمودی، و عذر بسیاری از این قبیل در برابرشان قرار دادی، و بی در پی بر آنان اتمام حجت کردی.

این همه، بر پایه کرم و بخششی از عفو توست ای بزرگوار! و سود و بهره‌ای است از مهربانی تو ای بردبار! تویی که دری برای بندگانت به سوی عفو گشودی، و آن را توبه نامیدی، و بر آن در گشوده دلیلی از وحیت قرار دادی، تا آن را گم نکنند، - ای که نامت والا و مبارک است! - فرمودی: «به سوی خدا بازگردید؛ بازگشتی خالص باشد که پروردگار گناهانتان را محو کند و شما را وارد بهشت‌هایی کند که از زیر آنها نهرها روان است. روزی که خداوند، پیامبر و کسانی که به او ایمان آوردند، خوار نمی‌کند، نورشان پیش رویشان، و از جانب راستشان در حرکت است. می‌گویند: خدایا! نور ما را کامل کن و ما را بیمارز، که تو بر هر کاری توانایی.»

پس بهانه و عذر کسی که پس از گشوده شدن در و اقامه دلیل، از ورود به عرصه گاه عفو غفلت کند چیست؟

و تویی که در معامله با خود، به بهره و سود بندگانت افزودی، و در این داد و ستدشان با تو، سودشان، و کامیابی و فوزشان به وقت ورود بر تو، و بهره افزون را از جانب خود برای آنها خواسته‌ای.

پس گفتی - ای که نامت مبارک و والاست! - «هر کس يك خوبی بیاورد، ده برابرش برای اوست، و هر کس يك بدی بیاورد، جز به مانند آن عقوبت نشود.»

و فرمودی: «داستان آنان که اموالشان را در راه خدا انفاق می‌کنند، مانند

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 259

دانه‌ای است که هفت خوشه رویانده، در هر خوشه صد دانه است، و خدای برای هر که بخواد، چند برابر می‌کند.»

و گفتی: «کیست که به خدا قرض نیکو دهد، تا خدا آن را برایش به چندین برابر بیفزاید.» و آنچه از نظایر این آیات درباره چندین برابر کردن خوبی‌ها در قرآن نازل فرمودی.

و تویی که با گفتارت از غیبت خود، و تشویقت که بهره آنها در آن است، به اموری راهنمایی کردی که اگر آن امور را از ایشان می‌پوشاندی، دیدگان‌شان آنها را درک نمی‌کرد، و گوش‌هایشان فرا نمی‌گرفت و اندیشه و فکرشان به آنها نمی‌رسید. پس گفتی: «مرا یاد کنید تا شما را یاد کنم، و مرا سپاس گزارید، و کفران نکنید.» و فرمودی: «اگر شکر کنید، بر شما افزون می‌کنم و اگر ناسپاسی کنید، محققاً عذاب من سخت است.»

و گفتی: «مرا بخوانید تا شما را اجابت کنم. آنان که از عبادت من - دعا - تکبّر می‌کنند، به زودی خوار و ذلیل وارد جهنّم می‌شوند. دعا و خواندن خود را عبادت، و ترکش را استکبار نامیدی، و بر ترک دعا به ورود در جهنّم با ذلّت و خواری تهدید کردی. بندگان واقعی‌ات، به خاطر نعمت تو را یاد کردند، و به سبب احسانت به شکرگزاری برخاستند، و به فرمانت تو را خواندند، و برای گرفتن عطای افزونت صدقه دادند، نجاتشان از خشم، و کامیابی‌شان به خشنودیت در این امور بود.»

و اگر مخلوقی از جانب خودش مخلوقی دیگر را، به همین گونه که تو بندگان را راهنمایی کردی، راهنمایی می‌کرد، موصوف به احسان، و نعمت بخشی بود، به هر زبانی مورد ستایش قرار گرفته بود. پس تو را سپاس تا آنجا که در سپاست راهی یافت شود، و تا آنجا که برای سپاس، کلمه‌ای که به آن ستوده شدی، و معنایی که به سپاس منحرف شود، باقی باشد.

ترجمه صحیفه کامله سجاده، ص: 260

ای که با احسان و فضل، بندگان‌ش را به سپاس فرا خوانده و آنان را در دریای نعمت و عطا غرق کرده، چه آشکار و پخش است نعمت در عرصه حیات ما، و چه سرشار و فراوان است عطایت بر ما، و چه قدر ما را به نیکی و احسان اختصاص داده‌ای! ما را به دینت؛ دینی که برگزیده‌ای، و به آیینت؛ آیینی که پسندیده‌ای و راحت؛ راهی که هموار کرده‌ای هدایت فرمودی، و به چیزی که مایه قرب به توست، و زمینه رسیدن به کرامتت، بینا کردی.

خدایا! تو از خالص‌ترین آن وظایف، و برگزیده‌ترین آن فرایض، ماه رمضان را قرار دادی که آن را از میان سایر ماه‌ها برگزیدی، و از میان همه زمان‌ها و روزگاره‌ها انتخاب فرمودی، و بر تمام اوقات سال ترجیح دادی؛ به خاطر آن که قرآن و نور را در آن نازل کردی، و ایمان را در آن چند برابر ساختی، و روزه گرفتن در آن را واجب کردی، و به شب زنده‌داری در آن تشویق فرمودی، و شب قدر را در آن که از هزار شب بهتر است، بزرگ داشتی. سپس ما را به سبب آن، بر دیگر امت‌ها ترجیح دادی، و در پرتو فضلش ما را از میان همه ملّت‌ها برگزیدی. پس به فرمانت روز را روزه گرفتیم، و شبش را به یاریت به عبادت برخاستیم، در حالی که خود را به سبب روزه و شب زنده‌داریش در معرض رحمت قرار دادیم؛ زیرا

خودت ما را در این ماه در معرض رحمت قرار دادی، و آن را وسیله رسیدن به پاداشت انتخاب کردم، و تو به انجام آنچه از درگاهت طلب شود توانایی، و به آنچه از احسانت درخواست شود، جواد و بخشنده‌ای، به کسی که برای تقرب به تو بکوشد قریب و نزدیکی.

به تحقیق این ماه در بین ما، در مرتبه و محلی ستوده‌ای است، و با ما مصاحبت کرد؛ مصاحبتی پسندیده و نیکو، و ما را به برترین بهره‌های جهانیان، سودمند کرد. سپس هنگام پایان یافتن وقتش، و به سر رسیدن مدّتش، و کامل شدن روزهایش از ما جدا شد. پس ما او را وداع می‌کنیم؛ وداع کسی که

ترجمه صحیفه کامله سجاده، ص: 261

هجراتش بر ما سخت و غم‌انگیز است، و روگرداندنش ما را غم زده و دچار وحشت کرد. برای او برعهده ما پیمانی محفوظ، و حرمتی در خور رعایت، و حقی واجب الاداء لازم شد. بر این اساس می‌گوییم: سلام بر تو ای بزرگترین ماه خدا! و ای عید دوستانش!.

سلام بر تو ای از میان اوقات، گرمی‌ترین همنشین! و ای بهترین ماه در ایام و ساعات! سلام بر تو؛ ماهی که در آن آرزوها و حاجات، به برآورده شدن نزدیک است، و اعمالی که موجب خشنودی خداست در آن پخش شده. سلام بر تو؛ همنشینی که هنگام موجود بودن منزلتت بزرگ، و وقت مفقود شدن فقدانش دردناک، و مایه امیدی که دوریش رنج آور است. سلام بر تو همدمی که چون رو کند، مونس گردد و مسرور و شاد کند، و زمانی که سپری شود، به وحشت اندازد، و دل‌ها را به درد آورد. سلام بر تو، همسایه‌ای که دل‌ها در آن نرم، و گناهان در او کم شد.

سلام بر تو یآوری که ما را در مبارزه با شیطان یاری داد، و رفیقی که راه‌های احسان را هموار و آسان ساخت. سلام بر تو، چه بسیارند آزادشدگان خدا در تو، و چه خوشبخت است کسی که حرمتت را محض وجود خودت رعایت کرد. سلام بر تو، چه بسیار گناهان را محو کردی و چه بسیار عیب‌ها را پوشاندی. سلام بر تو، چه طولانی بودی بر گناهکاران و چه با هیبت بودی در قلوب اهل ایمان.

سلام بر تو؛ ماهی که تمام زمان‌ها قدرت رقابت با او را ندارند. سلام بر تو؛ ماهی که نسبت به هر کاری مایه سلامتی است. سلام بر تو؛ که مصاحبت و همنشینی‌اش ناپسند، و معاشرتش نکوهیده نیست. سلام بر تو، چنانکه با برکات بر ما وارد شدی، و چرک خطاها را از ما شستی. سلام بر تو که وداع با تو؛ نه از باب خستگی، و فراغت از روزها، نه به خاطر ملالت است. سلام بر تو که قبل

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 262

از آمدنش خواستارش بودیم، و پیش از رفتنش بر او اندوهگینیم. سلام بر تو، چه بدی‌ها که به سبب تو از ما برطرف شد و چه خوبی‌ها که به وسیله تو بر ما فرو ریخت. سلام بر تو، و بر شب قدری که از هزار ماه بهتر است. سلام بر تو، دیروز نسبت به تو چه حریص بودیم، و فردا به سوی تو چه بسیار شوق داریم. سلام بر تو و بر فضیلتی که از آن محروم شدیم و بر برکات گذشته‌ات که از ما گرفته شد.

خدایا! ما اهل این ماهیم، که ما را به سبب آن شرافت و بزرگی بخشیدی، و با لطف و احسانت بر انجام اعمالش ما را موفق فرمودی. هنگامی که تیره بختان وقتش را نشناختند، و از بخت بدشان، از فضیلتش محروم شدند. تویی صاحب اختیار و سرپرست، که ما را به شناسایی آن برگزیدی، و به راه و روش آن هدایتمان کردی، و ما به توفیق تو، با همه کوتاهی و تقصیر، عهده دار روز و شب زنده‌داری او شدیم، و در آن اندکی از بسیار را به جا آوردیم.

خدایا! تو را سپاس؛ در حالی که به بدی‌هامان اقرار، و به ضایع کردن ماه مبارک و هم چنین به تباه کردن اعمالمان اعتراف داریم، و برای تو در دل‌هامان پشیمانی پا برجا و ثابت، و در زیانمان عذر صادقانه قرار دارد. بر این اساس در برابر تقصیر و تفریطی که در این ماه گریبان گیر ما شد، پاداشی عنایت کن که از پرتو آن پاداش فضیلت دلخواهان را در این ماه به دست آوریم، و اندوخته‌های گوناگون را که مورد علاقه است عوض بستانیم، و عذر ما را در کوتاهی از ادای حقت پذیر، و عمرهای ما را، که پیش روی ماست، به ماه رمضان آینده برسان، و چون ما را به آن رساندی، بر انجام عبادتی که شایسته توسع یاریمان فرما، و به انجام طاعتی که سزاوار آن ماه است برسان، و عمل شایسته‌ای که موجب تدارک حق توسع، در آن دو ماه از ماه‌های روزگار به دست ما جاری فرما.

خدایا! در هر گونه لغزشی که در این ماه رمضان وارد شدیم از گناه

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 263

کوچک یا بزرگ، یا معصیتی که در آن مرتکب شدیم، یا خطایی که در آن کسب کردیم، از روی عمد، یا فراموشی، که در آن به خود ستم روا داشتیم، یا به آن پرده حرمت دیگری را دریدیم، پس بر محمد و آلش درود فرست، و ما را به پرده پوشیت بپوشان، و به گذشتت از ما بگذر، و ما را به خاطر گناهی که کردیم، در برابر دیده شماتت کنندگان قرار مده، و زبان طعنه زندگان را به روی ما باز مکن، و ما از باب رأفت و لطفی که پایان نمی‌پذیرد، و بر پایه احسانت که کاستی ندارد، به اعمالی بدار که باعث ریزش گناهان، و کفاره اموری شود که در این ماه، از ما ناپسند شمردی.

خدایا! بر محمد و آلش درود فرست، و مصیبت از دست رفتن رمضان را جبران کن و روز عید و فطرمان را بر ما مبارک فرما، و آن را از بهترین روزهایی که بر ما گذشته قرار ده، جلب کننده‌ترین روز نسبت به عفو، و محو کننده‌ترین زمان برای گناه، و معاصی پنهان و آشکارمان را بپامرز.

خدایا! با گذشتن این ماه از خطاهای ما بگذر، و با خارج شدنش، ما را از گناهانمان خارج کن، و ما را از خوشبخت‌ترین اهل این ماه به آن و پرنسیب‌ترین آنان در آن، و بهره‌مندترین ایشان از آن قرار ده.

خدایا! کسی که این ماه را آن طور که می‌بایست رعایت کرد، و احترامش را به نحوی که شایسته بود حفظ نمود، و حدودش را به صورتی که سزاوار بود به پای داشت، و از گناهانش به طور کامل پرهیز کرد یا به وسیله عمل خالصی به تو تقرّب جست، عملی که موجب خشنودیت، و معطوف کردن رحمت بر اوست، پس مانند آنچه به او بخشیدی، بر ما هم از توانگریت ببخش، و چندین برابر آن را از احسانت به ما عطا کن. مسلماً احسانت کاستی نمی‌پذیرد، و خزاینت نقصان پیدا نمی‌کند؛ بلکه افزون می‌شود، و همانا معادن احسانت از بین نمی‌رود، و قطعاً عطای تو عطایی است گوارا.

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 264

خدایا! بر محمد و آلش درود فرست و برای ما پاداشی، همانند پاداش کسی که این ماه را روزه گرفت، یا در آن تا روز قیامت به بندگیت برخاست، ثبت فرما.

خدایا! در روز فطرمان که آن را برای مؤمنین عید و سرور، و برای اهل آیینت روز اجتماع و گردهمایی قرار دادی، به درگاهت از هر گناهی که مرتکب شدم، یا کار زشتی که از پیش فرستادم، یا اندیشه سوئی که در باطنمان پنهان داشتیم، توبه می‌کنیم؛ توبه کسی که خیال بازگشت به گناه را ندارد، و پس از آن به دامن خطایی بر نمی‌گردد؛ توبه‌ای خالص که از شک و تردید پاک باشد؛ پس آن را از ما بپذیر و از ما خشنود باش، و ما را بر آن توبه ثابت قدم دار.

خدایا! ترس از عذاب وعده شده، و شوق ثواب موعود را روزی ما فرما، تا لذت آنچه که از تو می‌خواهیم و اندوه آنچه که از آن به تو پناه می‌بریم در یابیم، و ما را نزد خود از توبه کنندگانی که محبتت را بر آنان ختم کردی، و بازگشت به طاعتت را از ایشان پذیرفتی قرار ده؛ ای عادل‌ترین عادلان!

خدایا! از تمام پدران و مادران و اهل دینمان بگذر؛ چه هر که از ایشان درگذشته، و چه آنها که تا روز قیامت خواهند آمد.

خدایا! بر محمد پیامبر ما و آتش درود فرست؛ همان گونه که بر فرشتگان مقربیت درود فرستادی، و بر او و آتش درود فرست؛ همان گونه که بر پیامبران مرسلت درود فرستادی، و بر او و آتش درود فرست؛ همان گونه که بر بندگان شایسته‌ات درود فرستادی، و برتر و بهتر از آن را، ای پروردگار جهانیان، درودی که برکتش به ما رسد، و سودش نصیب ما شود، و به خاطر آن دعایمان مستجاب گردد. تو بزرگوarter کسی هستی که به او روی آورده شده، و بی‌نیاز کننده‌تر کسی هستی که به او اعتماد شده، و بخشنده‌تر کسی هستی که احسانش درخواست شده، و تو بر هر کاری توانایی.

دعای 46 بازگشت از نماز فطر و جمعه

ای آن که رحم می‌کند به کسی که بندگان به او رحم نمی‌کنند! ای آن که می‌پذیرد کسی را که کشورها نمی‌پذیرند! ای آن که نیازمندان درگاهش را حقیر و کوچک نمی‌شمرد! ای آن که اصرار کنندگان به پیشگاهش را ناامید نمی‌کند! ای آن که دست ردّ به سینه کسانی که عمل خود را در برابر حضرتش بزرگ می‌شمارند نمی‌زند! ای آن که ارمغان و هدیه کوچک را می‌پذیرد، و اندک کاری که برایش انجام می‌گیرد، سپاس می‌نهد! و ای آن که عمل کم را قدرشناسی می‌کند، و پاداش بزرگ می‌دهد! و ای آن که هر که به او نزدیک شود، به او نزدیک می‌شود! و ای آن که هر که را از او روی گردانده، به سوی خود می‌خواند! و ای آن که نعمت را تغییر نمی‌دهد، و به انتقام شتاب نمی‌ورزد! و ای آن که نیکی را به بار می‌نشانند تا آن را بیفزاید، و از بدی می‌گذرد تا آن را محو و نابود کند!

آرزوها پیش از رسیدن به نهایت کرمیت، حاجت روا برگشتند، و ظرف‌های طلب به فیض بخشش لبریز شدند و اوصاف پیش از رسیدن به وصفیت، از هم گسیختند. برتری در بالاترین مرتبه‌اش، که فراز هر برتری است مخصوص توست، و جلال امجد که فوق هر جلال است، ویژه توست. هر بزرگی نزد تو

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 268

کوچک و هر شریفی در کنار شرف حقیر است.

آنان که به سوی غیر تو کوچ کردند، ناامید شدند، و آنان که جز تو را خواستند، به خسارت نشستند، و آنان که به درگاه غیر تو فرود آمدند، تباہ شدند، و نعمت خواهان جز آنان که از فضل و احسان تو نعمت خواستند، دچار تھی دستی و قحطی شدند. باب رحمت به روی علاقه‌مندان باز، وجود و سخایت برای گدایان رایگان، و فریاد رسیت به فریاد خواهان نزدیک است.

آرزومندان از تو نومید نمی شوند، و درخواست کنندگان از عطایت مأیوس نمی گردند، و آمرزش خواهان به کیفیت، بدبخت نمی شوند.

سفره روزیت برای گنهکاران پهن است، و بردباریت به جانب کسی که با تو دشمنی ورزید، روی آورنده است. عادتت احسان به بدکاران، و راه و روش مهلت به متجاوزان است، تا جایی که مدارایت، اینان را از بازگشت و توبه به درگاهت فریب داده و غافل ساخته، و مهلت دادنت، ایشان را از خودداری از گناه باز داشته. جز این نیست که آنان را فرصت دادی، به خاطر این که به فرمانت باز گردند، و محض اطمینان به دوام فرمانروایت مهلتشان دادی.

پس آن که اهل سعادت بود، فرجام کارش را به سعادت ختم کردی، و آن که اهل بدبختی بود، به بدبختی اش و آگذاشتی. همه اینان چه سعادت‌مندان و چه شقاوت‌مندان به حکم و حکومت تو باز می گردند، و کارشان منتهی به فرمان تو می شود. طولانی شدن زمان زندگی گنهکاران، قدرت پادشاهیت را سست نمی کند، و شتاب نورزیدن در عقوبت و بازپرسی آنان، برهان و دلیلت را باطل نمی سازد. حجتت استوار و پابرجاست و باطل نگردد، و پادشاهیت ثابت و همیشگی است و از بین نمی رود. پس عذاب دائم بر کسی که از تو روی تافت، و نومیدی ذلت بار برای کسی که از تو نومید شد، و بدترین تیره بختی برای کسی که به رحمت و کرم تو مغرور گشت.

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 269

چه بسیار دگرگونی‌هایی که در عذابت برای او هست، و چه بسیار زمان طولانی و درازی که در عرصه کیفیت رفت و آمد خواهد داشت، و فرج و گشایش از چنین انسانی چه اندازه دور است، و از رهایی یافتن از جهنم به آسانی و سهولت، چه بسیار ناامید است. این مجازات‌ها، بر اساس عدالت در حکم توست که در آن ستم نمی کنی، و از انصاف در فرمان توست که ظلمی در آن روا نمی داری. همانا حجت‌هایت را برای بیداری مردم، پی در پی آوردی و دلیل و عذرت را به سوی آنان فرستادی، و تهدیدت را یادآور شدی، و در ترغیب بندگان به ایمان و عمل، لطف و مدارا را به کار گرفتی، و برای بیداری آنان مثل‌ها زدی، و مهلت به مردم را طولانی کردی. کيفر را به تأخیر انداختی، در حالی که بر شتاب به عذاب توانا بودی، و فرصت دادی در صورتی که بر عجله قدرت داشتی.

مدارایت از روی ناتوانی، و مهلت دادنت از باب سستی، و خودداریت به خاطر غفلت، و به تأخیر انداختنت از روی مدارا و سازش نبود؛ بلکه برای این بوده که حجتت رساتر، و بزرگواریت کامل‌تر، و احسانت فراگیرتر، و نعمتت تمام‌تر باشد. تمام اینها بود و هست، و می‌باشد و خواهد بود. حجتت برتر از آن است، که بتوان همه آن را به دایره وصف

کشید، و بزرگیت بالاتر از آن است که بتوان به عمق و ژرفای آن رسید، و نعمت بیش از آن است که کمترینش سپاس شود.

اکنون نبود زبان سخن، مرا از سپاسگزاری ناتوان ساخته و خودداری از بزرگداشتت، مرا عاجز و ناتوان کرده، و نهایت قدرتم این است که به درماندگی از سپاست اقرار کنم.

ای خدای من! این درماندگی از سپاس نه از بی‌رغبتی؛ بلکه از ناتوانی من است. اینک منم که آمدن به درگاه تو را قصد می‌کنم، و از حضرتت توقع

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 270

پذیرایی نیک دارم. پس بر محمد و آلش درود فرست، و رازم را بشنو، و دعایم را مستجاب کن، و روزم را به نومیدی ختم مفرما، و نسبت به گداییم، دست ردّ به سینه‌ام نزن، و رفتنم را از نزدت، و بازگشتم را به سویت گرامی دار؛ زیرا هر چه را اراده کنی، از انجاش دچار سختی نمی‌شوی، و در برآوردن آنچه از تو خواسته شود، عاجز نمی‌باشی، و تو بر هر کاری توانایی، و حول و قوه‌ای نیست جز به خدای بلند مرتبه بزرگ.

دعای 47 دعای روز عرفه

خدا را سپاس، که مالک و مدبّر جهانیان است. خدایا! سپاس ویژه توست؛ ای پدید آورنده آسمان‌ها و زمین! ای صاحب جلال و اکرام! ای مالک همه اربابان و ای معبود هر معبود و خالق هر مخلوق و وارث هر چیز! چیزی شبیه او نیست و علم چیزی از او پنهان نمی‌ماند، و او به هر چیز احاطه دارد، و او بر هر چیز نگهبان است، تویی خدایی که جز تو خدایی نیست، و یکتا و یگانه‌ای، فرد تنهایی. و تویی خدایی که جز تو خدایی نیست، بزرگوار و ارجمندی، بزرگ و باعظمتی، کبیر و متکبری، و تویی خدایی که جز تو خدایی نیست، بلند مرتبه و بلند پایه‌ای، در انتقام‌گیری سخت و شدیدی، و تویی خدایی که جز تو خدایی نیست، بخشنده و مهربانی، دانا و درست کاری، و تویی خدایی که جز تو خدایی نیست، شنوا و بینایی، ازلی و آگاهی، و تویی خدایی که جز تو خدایی نیست، بزرگوار و بزرگوارتری، همیشگی و جاودانه‌تری، و تویی خدایی که جز تو خدایی نیست، اولی پیش از هر کس، و آخری پس از هر عدد، و تویی خدایی که جز تو خدایی نیست، نزدیک در عین بلندی مقامش، و بلند مقام در عین نزدیکی‌اش، و تویی خدایی که جز تو خدایی نیست، صاحب زیبایی و بزرگواری، و کبریایی و حمدی.

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 274

و تویی خدایی که جز تو خدایی نیست که همه چیز را بدون مایه و اصل پدید آوردی، و آنچه را صورت و شکل دادی، بدون نمونه برداری از چیزی شکل دادی، و آفریده‌ها را بدون اقتباس از نقشه‌ای آفریدی. تویی که هر چیز را در نیکوترین وضع، اندازه‌گیری کردی، و هر چیز را، از نظر تمام خصوصیات رو به راه فرمودی، و امور ماسوای خود را سامان دادی، تویی که در ایجاد موجودات شریکی یاریت نداد، و در کارت وزیری به پشتیبانیت برخاست. و برایت در امور آفرینش شاهد و نظیری نبود، تویی که اراده کردی، پس هر چه را اراده کردی حتمی و قطعی شد، و قضاوت فرمودی، و آنچه را قضاوت کردی بر اساس عدالت بود، و حکم کردی، و آنچه را حکم کردی بر پایه انصاف بود.

تویی که مکانی تو را فرامی‌گیرد، و سلطنتی در برابر سلطنتت به پا نخواست، و برهان و بیانی عاجزت نساخت. تویی که هر چیز را به شمار آوردی، و برای هر چیزی مدت قرار دادی، و هر چیز را به خوبی اندازه گرفتی.

تویی که دست اندیشه‌ها از رسیدن به ژرفای ذاتت کوتاه است، و فهم‌ها از درک چگونگی ات ناتوان است، و دیده‌ها جای کجاییت را در نیابند. تویی که ابتدا و انتهای نداری تا محدود شوی، و مانند موجودات نیستی که پس از عدم موجود شده باشی، و فرزندی نیاوردی، تا زاییده شده باشی، تویی که برایت همتایی نیست تا با تو به ستیز برخیزد، و همانندی برایت نیست تا در قدرت و سطوت و توانایی، با تو پهلوی به پهلوی زند، و نظیری برایت نیست، تا با تو از در مخالفت برآید. تویی که آغاز کرد و اختراع نمود، و پدید آورد و بدون نمونه آفرید و محکم و نیکو قرار داد ساختن آنچه را ساخت. منزّه و پاک؛ چه بزرگ است شأنت و چه بلند است در میان جایگاه‌ها، جایگاهت، و چه آشکار کننده به حق است قرآنت، و موازینی که برای جدا کردن حق از باطل قرار داده‌ای.

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 275

منزّه و پاک و مهربانی که چه بسیار است مهربانیت، و رؤوفی که چه بسیار است رأفتت، و حکیمی که چه بسیار است شناسایی ات.

منزّه و پاک؛ پادشاهی که دست معارضی به مرز پادشاهیت نرسد و بخشنده‌ای که سفره بخشندگیت چه پهن‌اور است؛ و بلند مرتبه‌ای، چه بلند مرتبه است رفعتت.

تو صاحب زیبایی و بزرگواری و کبریایی و حمدی. منزه و پاکی، دست قدرتت را به عطا کردن خوبی‌ها گشودی، و هدایت از نزد تو شناخته شد، پس هر که تو را برای دین، یا دنیا بخواهد می‌یابدت.

منزه و پاکی، هر کس در عرصه علم تو قرار گرفته، برایت فروتنی کرد و جمع آفریده‌هایت، در برابر بزرگیت تواضع کردند، و همه مخلوقات در پیشگاه تو گردن بند تسلیم به گردن انداختند.

منزه و پاکی، به حواس ظاهری درك نشوی و به حواس درون در نیایی، و به اعضا و جوارح لمس نگردي. مورد نيزنگ و کيد واقع نگردي، از بزرگی و عظمت کنار زده نشوی، در معرض نزاع و مغلوبیت و جدال و فریب و مکر قرار نگیری.

منزه و پاکی، راحت روشن و هموار، دستورت هدایت است، و تو زنده و آقا و بی‌نیازی.

منزه و پاکی، گفتارت درست و استوار، و قضاییت قطعی، و اراده‌ات جزمی و مسلّم است.

منزه و پاکی در برابر مشیتت ردّ کننده‌ای نیست و در مقابل کلمات، تبدیل کننده‌ای وجود ندارد.

منزه و پاکی ای صاحب آیات روشن! ای به وجود آورنده آسمان‌ها! ای آفریننده موجودات!

ترجمه صحیفه کامله سجاده، ص: 276

تو را سپاس، سپاسی که جاودانگی به جاودانگی ادامه پیدا کند و تو را سپاس؛ سپاسی که همراه نعمت پاینده باشد، و تو را سپاس؛ سپاسی که با شماره آفریده‌هایت برابری کند، و تو را سپاس؛ سپاسی که بر خشنودیت بیفزاید، و تو را سپاس؛ سپاسی که با سپاس هر سپاسگزاری توأم باشد، و شکر که شکر هر شاکری از آن کوتاه آید.

سپاسی که سزاوار غیر تو نباشد، و به وسیله آن جز به تو تقرّب جسته نشود؛ سپاسی که باعث دوام سپاس اول، و علت درخواست دوام سپاس آخر شود؛ سپاسی که بر اساس گردش زمان‌ها چند برابر گردد، و به افزایش‌های بی در پی فزونی یابد؛ سپاسی که حافظان اعمال از شمردنش ناتوان شوند، و بر آنچه کاتبان اعمال در کتاب تو می‌نویسند، افزون گردد؛ سپاسی که با عرش مجیدت برابر، و با کرسی بلندت معادل شود؛ سپاسی که پاداشش از جانب تو کامل گردد، و مزدش همه مزدها را فرا گیرد.

سپاسی که ظاهرش موافق باطنش، و باطنش موافق صدق نیت باشد؛ سپاسی که هیچ آفریده‌ای مانند آن را به جا نیاورده، و کسی جز تو ارزشش را نشناسد، سپاسی که هر کس در فراوان آوردنش بکوشد یاری شود، و هر کس در کامل آوردنش

نهایت جدیت را به کار برد، تأیید گردد، سپاسی که هر چه سپاس آفریده‌ای دارا باشد، و هر چه را پس از آن به وجود آوری، در بگیری؛ سپاسی که هیچ سپاس به کلامت از آن نزدیک‌تر، و هیچ کس از آن کسی که این گونه سپاس می‌گوید، سپاسگزارتر نباشد، سپاسی که به سبب کرمیت و محض کثرتش، باعث فزونی نعمت شود، و از باب احسان، پس از هر فزونی آن را به فزونی دیگر رسانی؛ سپاسی که شایسته ذات کرمیت باشد، و با عزّ جلالیت برابری کند.

پروردگارا! بر محمد و آل محمد درود فرست؛ آن انسان پسندیده؛ برگزیده؛ گرامی و مقرب، برترین درودهایت را، و بر او برکت نازل کن؛ کامل‌ترین

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 277

برکاتت را، و بر او رحمت آر؛ پر بهره‌ترین رحمت‌هایت را.

پروردگارا! بر محمد و آلش درود فرست، درودی فزون‌پذیر، که درودی فزون‌پذیرتر از آن نباشد، و بر او درودی فزاینده فرست، که درودی فزاینده‌تر از آن نباشد، و بر او درود فرست، درودی پسندیده، که درودی بالاتر از آن نباشد.

پروردگارا! بر محمد و آلش درود فرست؛ درودی که او را خشنود کند و بر خشنودیش بیفزاید، و بر او درود فرست؛ درودی که تو را خشنود کند، و بر خشنودیت به خاطر او بیفزاید، و بر او درود فرست؛ درودی که برای او جز به آن خشنود نشوی، و غیر او کسی را شایسته آن ندانی.

پروردگارا! بر محمد و آلش درود فرست؛ درودی که از خشنودی تو فرا رود، و پیوندش به بقای تو وصل شود، و پایان نپذیرد، چنانکه کلمات تو پایان نمی‌پذیرد.

پروردگارا! بر محمد و آلش درود فرست، درودی که درود فرشتگان و پیامبران و رسولان، و اهل طاعتت را به رشته نظم درآورد، و شامل درود بندگان، از جن و انس و پذیرندگان دعوت گردد، و درود هر که را از انواع آفریده‌هایت به وجود آوردی و پدید کردی، گرد آورد.

پروردگارا! بر او و آلش درود فرست؛ درودی که هر درود گذشته و جدید را در بگیری، و بر او و آلش درود فرست؛ درودی که نزد تو و غیر تو پسندیده باشد، و علاوه بر آن درودهایی را ایجاد کنی که در کنارش درودهای گذشته را چند برابر کنی، و با گذشت روزگاران چندان بر آن بیفزایی، که کسی جز تو نتواند آن را به شماره آورد.

پروردگارا! بر پاکیزه‌تران از اهل بیت او درود فرست؛ اهل بیتی که برای اجرای فرمانت انتخاب کردی، و آنان را خزانه داران دانشت، و حافظان دینت، و

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 278

جانشینان در زمینت، و حجت‌هایت بر بندگانت قرار دادی، و آنان را به اراده‌ات، از پلیدی و آلودگی به طور کامل پاک کردی، و وجود مبارکشان را وسیله‌ای به سوی خود، و راه مستقیمت به جانب بهشتت قرار دادی.

پروردگارا! بر محمد و آلش درود فرست؛ درودی که به سبب آن، بخشش و بزرگواریت را در حق آنان بزرگ گردانی، و عطا و بخشش‌های افزونت را برای آنان کامل گردانی، و نصیب آنان را از نیکی‌ها و بهره‌هایت سرشار فرمایی.

پروردگارا! بر پیامبر و آلش درود فرست؛ درودی که آغازش را مرزی، و مدتش را پایانی، و آخرش را نهایتی نباشد.

پروردگارا! بر آنان درود فرست؛ هم پایه عرش؛ و آنچه غیر عرش است به گنجایش آسمان‌ها و آنچه فوق آنهاست؛ درودی که آنان را به قرب تو رساند، و مایه خشنودی تو و آنان شود، و برای همیشه به نظایر و امثال آن متصل گردد.

خدایا! تو در هر زمان، دینت را به وجود امامی یاری دادی، زمانی که او را نشانه‌ای برای بندگانت جهت یافتن راه حق و مشعلی فروزان در سرزمین‌هایت برپا داشتی، پس از آن که رشته ارتباطش را به رشته ارتباط خود پیوند دادی، و او را سبب دست یابی به خشنودیت قرار دادی، و طاعتش را واجب و از نافرمانیش بیم دادی، و مردم را به فرمان بردن از دستوراتش و باز ایستادن از نھیش، و پیشی نجستن بر حضرتش، و پس نماندن از وجود مقدسش دستور دادی. آری، امام انتخاب شده تو، پناه پناهندگان و ملجأ مؤمنان، و دستگیره چنگ زندگان، و زیبایی جهانیان است.

خدایا! سپاس گزاردن نعمت‌هایی که به ولایت عنایت کردی، به او الهام فرما و ما را نیز به سپاسگزاری نعمت وجود ولی الهام کن، و از جانب خویش به حضرت او، قدرت و سلطنت یاری دهنده عنایت فرما، و در فتح و پیروزی آسانی را به رویش بگشا. و او را به نیرومندترین تکیه‌گاه خود یاری ده، پشتش

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 279

را محکم و بازویش را قوی فرما، و به نظر عنایت و لطف او را در سایه رعایتت قرار ده، و به حفظت او را حمایت کن، و به فرشتگانت او را یاری ده، و به نیرومندترین سپاهت مددش فرما، و به وسیله او قرآنت و حدودت و شریعت، و روش‌های رسولت را - که درودت بر او و آلش - به پادار. آنچه از نشانه‌های دینت را ستمکاران می‌رانده‌اند، به وجود امام

زنده کن، و به وسیله او زنگار ستم را از راحت پاک کن، و ناهمواری را از جادّهات برطرف فرما، و منحرفین از راحت را از میان بردار، و آنان که قصد ایجاد کجی و اعوجاج در دینت را دارند هلاک کن، و دلش را نسبت به دوستانت نرم، و دست قدرتش را علیه دشمنانت گشوده ساز، و مهربانی و رحمت و عطوفت و دل سوزیش را به ما ببخش، و ما را نسبت به او شنوا و فرمانبردار و در راه به دست آوردن خشنودیش کوشا، و در یاری و دفاع از او مددکار قرار ده، تا به وسیله این امور، به تو و به رسولت که درودت بر او و آتش باد، تقرّب جویم.

خدایا! بر دوستان محمد و آل محمد درود فرست؛ دوستانی که به مقامشان اقرار دارند؛ پیرو راهشان هستند؛ دنباله‌رو آثارشان می‌باشند، چنگ زنده به دستگیره محکم و استوارشان هستند؛ به ولایتشان تمسک دارند؛ به امامتشان اقتدا می‌کنند؛ به امرشان تسلیم‌اند، در فرمانبرداری از آنان کوشایند؛ منتظر حکومت و قدرت پیروزی آنانند؛ چشم دوخته به ایشانند. درودهای مبارک، پاکیزه، فزاینده صبحگاهان و شامگاهان بر آنان باد و بر ارواحشان درود فرست، و کارشان را بر اساس تقوا فراهم آور، و شؤون زندگی و احوالشان را اصلاح کن و توبه آنان را بپذیر؛ همانا تو بسیار توبه‌پذیر و مهربانی، و بهترین آموزندگانی، و ما را به رحمت همراه آنان در جایگاه امن و امان قرار ده، ای مهربان‌ترین مهربانان!

خدایا! این روز، روز عرفه است؛ روزی که آن را شرافت و کرامت و عظمت

ترجمه صحیفه کامله سجاده، ص: 280

دادی؛ سفره رحمت را در آن گستردی و در آن به عفوت بر بندگان منت نهادی، و عطایت را در آن بزرگ کردی، و به وسیله آن بر بندگان تفضل و احسان فرمودی.

خدایا! من بنده تو هستم که پیش از آفریدنش، و پس از به وجود آمدنش، بر او انعام کردی؛ پس او را از جمله کسانی قرار دادی، که به آیینت هدایت کردی، و برای ادای حقت توفیقش دادی، و با ریسمان رحمت و لطفت حفظش کردی، و در حزب خود واردش کردی و به دوستی دوستانت و به دشمنی دشمنانت ارشادش کردی. سپس او را دستور دادی، ولی فرمان نبرد. از زشتی‌ها بازش داشتی، ولی باز نایستاد. از معصیتت نھیش فرمودی، ولی امرت را مخالفت کرد و به جانب نھیت شتافت، نه از باب دشمنی با تو و گردنکشی در برابر تو؛ بلکه هوای نفسش او را به چیزی دعوت کرد که تواس از آن دور کردی و بر حذر داشتی، و دشمنت و دشمنش او را در این زمینه کمک داد، تا در عین معرفت به تهدیدت بر گناه اقدام کند، در حالی که به عفوت امیدوار، و به گذشتت اطمینان داشت. در صورتی که او با این همه محبتی که در حقش مبذول داشتی، و این همه نعمتی که به او بخشیدی، سزاوارترین بندگان بود که مرتکب معصیت نشود، و قدم در عرصه گناه نگذارد.

اینک منم که در برابرت قرار دارم، خوار، ذلیل، فروتن، متواضع، ترسان، و معترف به گناهان بزرگی که بر دوش برداشته‌ام، و خطاهای سنگینی که مرتکب شده‌ام، در حالی که به چشم پوشیت پناهنده، و به رحمت متمسکم. یقین دارم که امان دهنده‌ای مرا از عذابت امان نمی‌دهد، و باز دارنده‌ای مرا از کیفیت باز نمی‌دارد؛ بنابراین ای که به خاطر بدکرداریم از من روگردانده‌ای، به من بازگرد؛ همان گونه که با پوششت نسبت به کسی که مرتکب گناه شده باز می‌گردد، و از عفوت به من بیخش؛ همان گونه که از عفوت به تسلیم شده به

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 281

حضرت می‌بخشی، و با آمرزشت بر من منت گذار؛ همان گونه که از آمرزشت بر کسی که نسبت به تو امیدوار است منت می‌گذاری. این کار در نظرت بزرگ نمی‌آید.

و در این روز نصیبی برایم قرار ده، که به سبب آن به بهرای از خشنودیت دست یابم، و مرا از آنچه کوشش کنندگان در عبادتت به آن باز می‌گردند، - که پاداش و ثواب عظیم توست - تھی دست باز مگردان. من گرچه اعمال شایسته‌ای که آنان پیش فرستادند، پیش نفرستادم، ولی توحیدت و نفی همانند و همتاها و شبیه‌ها را از وجود مبارکت پیش فرستادم، و از همان درهائی که فرمان دادی از آنها وارد بر تو شوند، وارد شدم و با وسیله‌ای به تو تقرّب جستم که کسی جز با تقرّب به آن، به مقام قرب تو نرسد. سپس با توبه و زاری به پیشگاهت و اظهار ذلت و مسکنت برایت، و حسن ظنّ به حضرتت، و اعتماد به آنچه که نزد توست، تقرّب جویی را دنبال کردم، و امید به تو را که کمتر امیدواری با داشتن آن نومید می‌شود، ضمیمه آن کردم و از تو درخواست کردم؛ درخواست شخص کوچک، خوار، نیازمند، تھی دست، ترسان و پناه خواه. با این حال، درخواستم از روی بیم و زاری و پناه خواهی و ملجأطلبی بود؛ نه از روی گردن کشی به مانند کبر متکبران، و نه از روی خاطر جمعی؛ به مانند خاطر جمعی مطیعان، و نه از روی بلند پروازی؛ مانند بلند پروازی کسی که به شفاعت شفیعان مطمئن است. و من گذشته از این، کمترین کمتران و خوارترین خواران و همانند ذره یا کوچک‌تر از آنم.

ای که در کیفر بدکاران شتاب نکردی و نعمت ناز پروردگان غرق در عیش و نوش را منع نمودی! ای که به گذشت از لغزش بر لغزش داران منت می‌نهی، و به مهلت دادن به خطاکاران، تفضّل می‌ورزی! منم بدکار، منحرف به گناه، خطاکار، لغزش دار. منم که از روی جرأت بر تو اقدام به گناه کردم. منم که از

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 282

روی عمد تو را معصیت کردم. منم که خود را به وقت گناه از بندگانت مخفی کردم؛ ولی آشکارا به مخالفت با تو برخاستم. منم که از بندگانت ترسیدم؛ ولی خود را از تو ایمن و آسوده دیدم. منم که از عذابت نهراسیدم و از عقاب و خشمت نترسیدم. منم که بر خود جنایت کردم. منم که در گرو بلاهای خود هستم.

منم که حیلم اندک است، و گرفتاری و رنج طولانی است. به حق آن که او را از میان آفریده‌هایت اختیار کردی، و به کسی که برای خود برگزیدی، به حق کسی که از میان مخلوقات انتخاب کردی، و برای شأن خود پسندیدی، به حق کسی که طاعتش را به طاعت خود وصل کردی و نافرمانیش را هم چون نافرمانی خود قرار دادی، به حق کسی که دوستیش را به دوستیت مقرون ساختی و دشمنیش را به دشمنیت ارتباط دادی. مرا امروز به جامه عفو و رحمت پوشان؛ چون پوشاندن بر کسی که به پیشگاهت زاری و ناله کرد، و از گناهش بی‌زاری جست، و در حال توبه و درخواست آمرزشت به تو پناه آورد، و مرا همان گونه که اهل طاعتت و اهل قرب در درگاهت و منزلت و مقام در پیشگاهت را سرپرستی می‌کنی، سرپرستی کن.

و مرا مخصوص گردان، به آنچه مخصوص می‌گردانی کسی را که به پیمان وفاکرده و خود را برای تو به زحمت انداخته و در به دست آوردن خشنودیت خود را خسته کرده، و مرا به خاطر کوتاهی در حقت، و تجاوز از اندازه و قدم نسبت به حدودت، و پا فرا گذاشتن از عرصه گاه احکامت مؤاخذه مکن، و مرا به مهلت دادنت به بلای استدراج مبتلا مکن. «استدراج عبارت است از وا گذاشتن عبد به خودش تا قدم به قدم و کم کم به گناهش ادامه دهد، و در عذابش شتاب نشود تا خداوند ناگهان و غافل‌گیرانه او را فراگیرد.» مانند استدراج کسی که خیر و نیکی نزدش را از من بازداشته، و برای تو در رسیدن نعمتش به من حسابی باز نکرده.

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 283

مرا از خواب بی‌خبران، و خواب آلودگی اسراف‌کنندگان، و چرت به خود واگذاشتگان بیدار کن.

و دلم را در مسیری بر، که اطاعت‌کنندگان را به آن گماشته‌ای، و عبادت‌کنندگان را بر آن داشته‌ای، و مسامحه‌کاران را به آن نجات داده‌ای، و مرا از آنچه موجب دوری از تو می‌شود، و میان من و بهره‌ام حایل می‌گردد، و از آنچه نزد تو می‌جویم باز می‌دارد، پناه ده، و پویندن راه خیرات به سویت و پیشی گرفتن به آنها را به صورتی که دستور دادی، و رقابت در آنها را به نحوی که خواستی برانم هموار کن.

و مرا در زمره کسانی که تهدیدت را سبک می‌شمارند، و به این خاطر نابودشان می‌کنی نابود مکن. و همراه کسانی که متعرض خشمت می‌شوند، و به این علت هلاکشان می‌کنی، هلاک مکن، و در جمع کسانی که از راه‌های منحرف می‌شوند، و به این جهت درهمشان می‌کوبی، درهم مکوب، و مرا از گرداب‌های فتنه نجات ده، و از گلوگاه‌های بلا خلاص کن، و از غافلگیر شدن در عرصه مهلت پناه ده، و بین من و دشمنی که گمراهم می‌کند، و هوای نفسی که نابودم می‌نماید، و نقصی که در تنگنایم قرار می‌دهد، فاصله انداز.

از من روی مگردان، هم چون روی گرداندن از کسی که پس از خشمت از او خشنود نمی‌شوی، و از امید به حضرتت ناامیدم مکن، تا یأس از رحمت بر من چیره شود، و بیرون از تحمل و طاقتم نعمت به من عطا مکن، که از فزونی محبتی که بر دوش جامم می‌گذاری، گرانبارم کنی، و مرا از دست لطف و رحمت رها مکن؛ هم چون رها کردن کسی که خیری در او نیست، و نیازی به او نداری، و راه بازگشتی برایش وجود ندارد، و مرا مانند کسی که از نظر التفات افتاده، و هم چون کسی که رسوایی از سوی تو تمام وجودش را فرا گرفته دور مینداز، بلکه مرا از سقوط در افتادگان و هول و هراس گمراهان، و لغزش فریب

ترجمه صحیفه کامله سجاده، ص: 284

خوردگان، و پرتگاه تباه شدگان حفظ فرما.

و از آنچه اصناف مردان و زنان را به آن دچار کرده‌ای. عافیتم ده و به مقامات و درجات کسی برسان، که به او عنایت داشتی، و نعمتش بخشیدی، و از وی خشنود شدی، و برایش زندگی ستوده و خوبی تدارک دیدی، و او را سعادتمند از دنیا بردی، و گردن بند قطع شدن از آنچه خوبی‌ها را تباه می‌کند، و برکات را از بین می‌برد، به گردنم انداز، و پرده باز ایستادن از زشتی‌ها، و رسوایی‌های گناهان را بر قلبم بپوشان، و مرا به کاری هم چون طلب رزق و روزی، و پی‌گیری امور دنیا و مانند آن، که جز با کمک تو به آن نمی‌رسم، چنان سرگرم و مشغول مکن تا از عبادت و طاعتی که غیر آن، تو را از من خشنود نمی‌کند باز مانم.

و از سویدای قلبم، عشق دنیای پست را که مرا از آنچه نزد توست باز می‌دارد، و از طلب وسیله برای رسیدن به پیشگاهت مانع می‌شود، و از به دست آوردن مقام قرب به تو بی‌خبر می‌کند ریشه کن فرما، و تنها شدن برای راز و نیاز با خودت را، شب و روز را در نظرم بیارای، و به من مقام عصمت و خود نگاه داری و پرهیزی که وجودم را به خشیت نزدیک می‌کند، و از ارتکاب محرمات جدایم می‌سازد، و از اسارت گناهان کبیره آزادم می‌کند، عنایت فرما، و پاک شدن از آلودگی گناه را به من ببخش، و چرك خطاها را از وجودم بزدا، و مرا به جامه عافیتت بپوشان.

و ردای عفت را در برم کن، و به نعمت‌های کامل و فراگیرت فراگیر، و احسان و نعمت را پی در پی به من برسان، و به توفیق و راهنمایی یاریم فرما، و بر نیت شایسته و گفتار پسندیده و عمل نیک نصرتم ده، و مرا بدون قدرت و تواناییت به قدرت و توانایی وامگذار.

و روزی که مرا برای دیدارت برانگیزی خوار مکن، و پیش روی دوستان

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 285

رسوا مساز، و یادت را از خاطر به دست فراموشی مسپار، و نیروی ادای شکر را از من سلب مکن؛ بلکه در حالات فراموشی، هنگام فراموشی‌های نادانان نسبت به نعمت‌هایت، مرا ملازم شکر و سپاسگزاریت قرار ده، و به من الهام کن که به ستایش بر آنچه عطایم کرده‌ای برخیزم، و نسبت به احسانی که به من فرموده‌ای اعتراف کنم. رغبتم را به سویت بالاتر از رغبت راغبان، و سپاسم را نسبت به حضرتت، برتر از سپاس سپاسگزاران قرار ده.

و مرا هنگام نیاز به سویت وامگذار، و به خاطر گناهایی که به پیشگاهت ریخته‌ام هلاکم مکن، و آن گونه که با دشمنانت برخورد بد کردی، با من مکن؛ چرا که من تسلیم و سر سپرده توام. می‌دانم که تو را بر من از هر جهت حجّت است. تو از همه کس به بخشش سزاوارتری، و به احسان خود کرده‌تری، و اهل تقوا و آمرزشی.

و به عفو کردن شایسته‌تر از عذاب کردن، و به پرده پوشی، از پرده دری نزدیک‌تری. بر این اساس مرا زنده دار؛ به زندگی پاکیزه‌ای که بر آنچه از خیر دنیا و آخرت می‌خواهم بپیوندد، و به آنچه دوست دارم برساند؛ آن گونه که هیچ عملی که آن را ناپسند می‌داری، انجام ندهم و آنچه را نمی‌کرده‌ای مرتکب نشوم، و مرا بمیران مانند میراندن کسی که نورش از پیش رویش، و از جانب راستش حرکت می‌کند.

و مرا پیش رویت ذلیل و نزد بندگان عزیز فرما. هنگامی که با تو خلوت می‌کنم، حقیر و پستم کن؛ ولی در میان بندگان بلند مرتبه‌ام فرما.

از آن که از من بی‌نیاز است بی‌نیازم کن، و بر نداری و تمیذستیم در پیشگاه خود بیغزا، و از سرزنش دشمنان، و نزول بلا و خواری و رنج پناهم ده.

گناهایی را که از من خیر داری، بر من بپوشان؛ آن گونه که توانای بر انتقام می‌پوشاند؛ توانایی که اگر بردباریش نبود، انتقام می‌گرفت، و مؤاخذه کننده بر

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 286

گناه بود، اگر مدارایش نبود.

و زمانی که در حق قومی، فتنه یا بدی بخواهی، مرا از باب این که به تو پناه آورده‌ام، از آن فتنه و بدی نجات ده، و چون مرا در دنیایت، در موقف رسوایی به پا نداشتی، به همان صورت در جهان آخرت در چنان موقعی به پا مدار.

برای من اوایل نعمت‌هایت را به اواخر آن، و سودهای دیرینه‌ات را با تازه‌های آن توأم ساز.

آن قدر مهلتم مده که در کنار آن سنگدل شوم، و مرا دچار بلای کوبنده‌ای مکن که محض آن آبرویم از بین برود، و بر من داغ پستی و حقارت مزین که به خاطر آن ارزشم ناچیز شود، و نقصی در من قرار مده، که به سبب آن قدر و منزلتم مجهول ماند، و آن چنانم مترسان که به وسیله آن ناامید شوم، و آن گونه بیمم مده که در برابرش هراسناک گردم.

ترسم را در تهدیدت و پرهیزم را از اتمام حجّت و هشدارت، و بیمم را هنگام تلاوت آیات قرار ده.

شبم را به بیدار کردنم برای بندگیت، تنهائیم را برای شب زنده داری به خاطر حضرتت، و مجرّد بودنم را برای انس گرفتن به وجود مقدّست، و فرود آوردن حاجاتم به درگاهت، و رویه‌رو شدنم را با ذات مبارکت برای آزاد شدنم از آتش، و پناه دادنم را از عذابت که اهل جهنّم در آنند، آبادی زندگیم قرار ده.

و مرا تا زمان مرگم در سرکشیم سرگردان و در گرداب نادانیم بی‌خبر وامگذار، و بر اثر خلاف کاری‌ها، مایه پند برای کسی که پند پذیرد، و عبرت برای کسی که عبرت گیرد، و سبب فتنه و آزمایش برای کسی که نظر کند قرار مده.

و با من در زمره کسانی که با آنان مکر می‌کنی، مکر مکن، و در ایمان و عمل دیگری را به جای من انتخاب مکن، و نامم را از دفتر سعادت‌مندان تغییر مده، و

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 287

بدنم را دگرگون مساز، و مرا مضحکه بندگان و مسخره خود قرار مده، و مرا جز برای دنبال کردن خشنودیت و انتقام گرفتن از دشمنان به خدمت مگیر.

و مرا از خنکی عفت و شیرینی رحمت، و روح و ریحانت و بهشت دائمیت کامیاب کن، و به سبب گشایشی از توانگری، مزه فراغت از دل مشغولی نسبت به دنیا و آنچه در آن است، و پرداختن به اموری که دوست داری، و نیز طعم کوشش نسبت به آنچه عامل تقرب به پیشگاه تو و در نزد توست به من بچشان، و ارمغانی از ارمغان‌هایت را نصیب من فرما.

و تجارتم را سودمند و بازگشتم را به قیامت بی‌خسارت قرار ده، و مرا از مقامت بیمناک و به لقای مشتاق فرما، و به من توفیق توبه عنایت کن؛ توبه‌ای خالص که با آن هیچ گناه بزرگ و کوچکی را باقی نگذار، و هیچ گناه آشکار و پنهانم را وامگذار، و کینه مؤمنان را از دلم ریشه کن فرما، و دلم را نسبت به فروتنان مهربان کن و با من چنان باش که با شایستگی.

و به زیور پرهیزکارانم بیارای، و برانم یاد خوبی در باقی ماندگان و آوازه روزافزونی در میان آیندگان قرار ده، و مرا از نظر مقام و منزلت، در عرصه گاه پیشتازان به ایمان و عمل درآور، و گستردگی نعمت را بر من کامل کن، و کرامت‌های نعمت را نزد من پی در پی قرار ده. دستم را از عطا‌هایت پُر کن، و موهبت‌های گرانقدرت را به سویم فرست، و مرا همسایه پاکیزه‌ترین دوستانت در بهشتی که برای برگزیدگان آراسته‌ای قرار ده، و مرا به عطایای بزرگت، در مقاماتی که برای عاشقانت آماده کرده‌ای، پوشان.

و برانم نزد خود جایگاهی قرار ده که با دلی آرام در آن پناه گیرم، و منزلی که در آن سکونت گزینم و دیده به آن روشن کنم، مرا با گناهان بزرگ مقایسه مکن، و در آن روزی که اسرار برملا شود، هلاکم مگردان و هر شك و شبهه‌ای را از من پاك کن، و از هر رحمتی به سوی حق راهی برانم قرار ده، و نصیب مواهبم

ترجمه صحیفه کامله سجاده، ص: 288

را از عطایایت سرشار فرما، و بهره‌های احسان از فضل و بخششت را بر من فراوان کن.

و دلم را نسبت به آنچه نزد توست مطمئن ساز، و آهنگ و قصدم را برای آنچه که برای توست، از هر چیز دیگر فارغ کن. و مرا به کاری که بندگان خالصت را محض آن به کار گرفتی، به کار گیر و قلبم را از طاعتت به هنگام غفلت عقل‌ها نسبت به حقایق سیراب کن، و توانگری و پاك دامنی، و آسایش و بهبودی و تندرستی، گشایش و آرامش و سلامت همه جانبه برانم گرد آور.

و خوبی‌هایم را با گناهی که با آنها آمیخته می‌شود، و خلوت‌هایم را به وسوسه‌ها و مفساسدی که از طریق آزمایشت برایم پیش می‌آید تباہ مساز، و آبرویم را از این که دست‌گذاری نزد کسی از جهانیان دراز کنم حفظ فرما، و از طلبیدن آنچه نزد فاسقان است برکنارم دار، و مرا پشتیبان ستم‌کاران، و دست یار و یاور آنان برای نابود کردن قرآنت قرار مده، و از جایی که خود آگاه نیستم، چنان نگاهبانم باش که به سبب آن از هر ناراحتی محفوظم بداری و درهای توبه و رحمت و مهربانی و روزی فراخ را به رویم بگشا. من از رغبت کنندگان به سوی توام. نعمت دادنت را دربارهم کامل فرما، همانا تو بهترین نعمت دهندگانی.

و باقی مانده عمرم را برای طلب کردن خشنودیت در حجّ و عمره قرار ده، ای پروردگار جهانیان! و درود خدا بر محمد و آل پاک و پاکیزه‌اش و سلام بر او و بر آنان؛ سلامی پیوسته و جاودانه!

دعای 48 عید قربان و روز جمعه

خدایا! امروز، روز مبارک و میمونی است. مسلمانان در این روز در نواحی زمینت جمعند؛ مسلمانان سائل و خواهنده و امیدوار و ترسان، در اجتماعات حاضر می‌شوند و تو به جود و کرمیت بینای به حاجات آنان، و آسان بودن مسئله‌م در دایره قدرتت، از حضرتت می‌خواهم که بر محمد و آلش درود فرستی.

خدایا! پروردگارا! از تو درخواست می‌کنم، به این خاطر که فرمانروایی بر هستی از آنِ توست و سپاس، ویژه حضرت توست. خدایی جز تو نیست، بر دبار و کرمی، مهربان و بسیار نعمت دهنده‌ای، دارای عظمت و اکرامی، پدید آورنده آسمان‌ها و زمینی، هر مقدار بین بندگان مؤمنان تقسیم می‌کنی، از خیر یا سلامتی همه جانبه یا برکت یا هدایت یا عمل به طاعت، یا خیر خاصی که به سبب آن بر آنان منت می‌نهی و به واسطه آن به سوی خودت هدایتشان می‌کنی، یا در پیشگاهت درجه آنان را بالا می‌بری، یا از برکت آن خیری از خیر دنیا و آخرت به آنان عنایت می‌کنی، بهره و نصیب مرا از آن خیر، سرشار و فراوان گردانی.

خدایا! از تو می‌خواهم به این خاطر که فرمانروایی و حمد ویژه توست و خدایی جز تو نیست، به این که بر محمد، بنده ات و فرستاده‌ات و حبیبیت و

برگزیده‌ات و اختیار شده از آفریده‌هایت، و بر آل محمد، نیکوکاران، پاکان و خوبان درود فرستی؛ درودی که هیچ کس جز تو قدرت شمردن آن را نداشته باشد، و ما را در دعای شایسته هر کس از بندگان مؤمنت که تو را در این روز می‌خواند، شریک کنی، ای پروردگار جهانیان! و ما و ایشان را بیماری که تو بر هر کاری توانایی.

خدایا! با حاجتم آهنگ درگاه تو کردم، و بار تهیدستی و نداری و بیچارگی را به درگاهت فرود آوردم، و من به آمرزش و رحمت تا به عمل و کردارم مطمئن‌ترم، و هر آینه آمرزش و رحمت از گناهانم وسیع‌تر است؛ پس بر محمد و آل محمد درود فرست.

روا کردن هر حاجتم را خود بر عهده گیر؛ به خاطر قدرتی که بر روا کردنش داری، و آسان بودنش در برابر نیرومندیت، و محض نیازم به حضرتت، و بی‌نیازیت از من. مسلماً من به خیری نرسیدم جز از جانب تو، و هرگز احدی شری را از من برنگرداند غیر تو، و در امر آخرت و دنیایم به کسی جز تو امید ندارم.

خدایا! هر کس برای وارد شدن به مخلوقی، به امید صله و بخشش و درخواست خیر و جایزه‌اش، تهیه ساز و برگ کرد و آماده و حاضر و مهیا شد؛ اما ای مولای من! فراهم آوردن ساز و برگم و آماده شدنم و حاضر گشتنم و مهیا شدنم، فقط برای وارد شدن بر توست؛ آن هم به امید عفو و صله‌ات و درخواست خیر و جایزه‌ات.

خدایا! بر محمد و آل محمد درود فرست، و آن امیدم را در این روز، به ناامیدی تبدیل مکن. ای که درخواست کننده‌ای او را به مشقت نمی‌اندازد، و بخششی از توانگریش نمی‌کاهد! من از جهت اعتماد به عمل شایسته‌ای که از پیش فرستادم و به امید شفاعت آفریده‌ای، جز شفاعت محمد و اهل بیتش - که

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 293

درود و سلامت بر او و بر آنان باد. - به پیشگاهت نیامدم. آمدم در حالی که به گناه و بدم نسبت به خود معترفم که آمدم و به عفو عظیمی که به وسیله آن از خطاکاران گذشتی امید دارم. سپس طول توقّفشان بر گناه بزرگ حضرتت را از این که با رحمت و مغفرت به آنان رو کنی باز نداشت. ای که رحمتش گسترده، و عفویش بزرگ است، ای بزرگ! ای بزرگ! ای کریم! ای کریم! بر محمد و آل محمد درود فرست. به رحمت به من بازگرد و به احسانت بر من شفقت ورز، و به آمرزشت بر من گشایش ده.

خدایا! این مقام اقامه نماز عید قربان و جمعه که مخصوص خلفایت و برگزیدگان و جایگاه امنای توست در مرتبه بلندی است، که آن را ویژه آنان قرار دادی؛ ولی غاصبان و غارتگران این مقام را از آنها به غارت بردند و تو تقدیرکننده آنی. فرمانت مغلوب کسی نشود، و از تدبیر حتمی‌ات هر گونه که بخواهی و هر زمان که بخواهی فراتر نتوان رفت؛ به سبب این که تو آگاه‌تر به اموری و نسبت به آفریدنت و اراده‌ات متهم نیستی. کار این غارتگری نسبت به جایگاه عظیم عید و جمعه، تا آن جا رسید که برگزیدگان و خلفایت، مغلوب و شکست خورده و حق به غارت رفته شدند. می‌دیدند که حکم و فرمانت تغییر یافته، کتابت دور انداخته شده، واجبات از مسیر شریعت به دست تحریف افتاده، و سنت‌های پیامبرت متروک مانده است.

خدایا! دشمنان‌شان را از اولین و آخرین و هر که به کردارشان راضی شد، و طرفداران و پیروانشان را لعنت کن.

خدایا! بر محمد و آل محمد درود فرست؛ همانا تو ستوده و بزرگواری. مانند درودهایت و برکات و تحیات بر برگزیدگان، ابراهیم و آل ابراهیم، و در گشایش کار و آسایش و یاری و تسلط و تأیید ایشان تعجیل فرما.

خدایا! مرا اهل توحید و ایمان به خود و تصدیق به رسالت، و امامانی که

ترجمه صحیفه کامله سجاده، ص: 294

طاعتشان را واجب فرموده‌ای قرار ده؛ آن هم از جمله کسانی که توحید و ایمان به وسیله آنها و به دست آنان جریان پیدا می‌کند، آمین، ای پروردگار جهانیان!

خدایا! خشم را جز بردباریت بر نمی‌گرداند، و سخط را جز عفو رد نمی‌کند، و از عقابت جز رحمت پناه نمی‌دهد، و مرا از عذاب تو جز زاری به درگاه تو و در برابر تو نجات نمی‌دهد؛ پس بر محمد و آل محمد درود فرست. و ما را ای خدای من از سوی خود گشایش بخش؛ به قدرتی که مردگان را به آن زنده می‌کنی، و سرزمین‌های مرده را به حرکت می‌آوری.

ای خدای من! مرا از غصّه دوری از رحمت هلاک مکن تا خواسته‌ام را اجابت فرمایی، و مرا از اجابت دعایم آگاه کنی، و مزه سلامت همه جانبه را تا پایان زندگیم به من بچشان و دشمن شادم مکن، و او را وبال گردنم مکن و بر من چیره مساز.

خدای من! اگر بلند مقام کنی، کیست که پستم کند؟ و اگر پستم کنی، کیست که مرا بلند مقام کند؟ و اگر مرا گرامی داری، کیست که خوارم کند؟ و اگر خوارم کنی، کیست که گرامیم دارد؟ و اگر عذابم کنی، کیست که به من رحم کند؟ و

اگر مرا هلاک کنی، کیست که درباره بندهات به تو اعتراض کند یا از تو درباره اش بازخواست نماید؟ و من به این حقیقت پی برده‌ام که در حکم و فرمانت ستمی نیست، و در کیفیت شتاب و عجله‌ای وجود ندارد، و جز این نیست که کسی در کیفر شتاب می‌ورزد، که بیم از دست رفتن فرصت را دارد، و جز این نیست که کسی به ستم نیازمند است که ناتوان است، و تو ای خدای من از این امور برتر و بسیار بالاتری.

خدایا! بر محمد و آل محمد درود فرست، و مرا هدف بالا و نشانه انتقام و مجازات قرار مده، و مهلتم ده و اندوهم را بزدای، و از لغزش‌هایم بگذر، و به بلایی دنبال بلا گرفتارم مکن؛ چرا که ناتوانی و کمی تدبیر و زارتم را به

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 295

درگاہت می‌بینی.

خدایا! در این روز از خشمتم به تو پناه می‌آورم؛ پس بر محمد و آلش درود فرست، و پناهم ده، و در این روز از سخط تو، از خودت امان می‌خواهم، پس بر محمد و آلش درود فرست، و امامم ده.

و ایمنی از عذابت را درخواست دارم؛ پس بر محمد و آلش درود فرست و ایمنم ساز و از تو هدایت می‌خواهم؛ پس بر محمد و آلش درود فرست و هدایت کن، و از تو یاری می‌طلبم؛ پس بر محمد و آلش درود فرست و یارتم ده، و از تو درخواست رحمت می‌کنم؛ پس بر محمد و آلش درود فرست و به من رحم کن، و از تو بی‌نیازی می‌خواهم؛ پس بر محمد و آلش درود فرست و بی‌نیازم کن، و از تو درخواست روزی دارم؛ پس بر محمد و آلش درود فرست و روزم ده و از تو کمک می‌خواهم؛ پس بر محمد و آلش درود فرست و کمکم کن، و نسبت به گناهان گذشته‌ام از تو درخواست آمرزش دارم؛ پس بر محمد و آلش درود فرست و مرا بیامرز، و از تو حفظ و نگهداری از شرور و آفات می‌خواهم؛ پس بر محمد و آلش درود فرست و حفظم فرما؛ زیرا اگر اراده‌ات به پاکی من از گناه تعلق گیرد، هرگز به آنچه آن را نمی‌پسندی باز نگردم.

ای پروردگرم! ای پروردگرم! ای بسیار مهربان! ای بسیار نعمت دهنده! ای صاحب جلال و اکرام! بر محمد و آلش درود فرست. همه آنچه را از تو خواستم و مطالبه کردم، و به خاطر آن به جانب تو روی آوردم، برلم مستجاب کن و برلم بخواه و مقدر فرما و حکم کن و به اجرا گذار، و در آنچه برای من حکم می‌فرمایی، نیکی و خوبی مقرر کن، و برلم در آن برکت قرار ده. و به واسطه آن بر من تفضل فرمای، و به آنچه به من عطا می‌کنی خوشبختم کن و از احسان و وسعتی که نزد توست بر من بیفزای. همانا تو واسع و کریمی، و همه این مواهب را به خیر و نعمت آخرت پیوسته ساز، ای مهربان‌ترین مهربانان!

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 296

آنگاه از حضرت حق هر چه را می‌خواهی بخواه، و هزار بار بر محمد و آتش درود فرست، که حضرت زین العابدین علیه السلام چنین می‌کرد.

دعای 49 دفع شرّ دشمنان و ردّ فشار آنها

خدای من! راهنماییم کردی؛ ولی به کارهای پوچ و بیهوده پرداختم، و پندم دادی؛ اما سنگدل شدم، و نعمت زیبا عطایم کردی، به نافرمانی گراییدم.

چون هدایت و نعمت و عطایت را به من شناساندی، و من به توفیقت آنها را شناختم، و به زشتی گناهانی که در کنار این همه مواهب انجام دادم آگاه شدم، از حضرتت درخواست آمرزش کردم، و تو مرا آمرزیدی و عذرم را پذیرفتی، باز به گناه برگشتم، و تو گناهم را پوشاندی و رسوایم نکردی.

خدای من! تو را سپاس. خود را در وادی هلاکت انداختم، و در درّه‌های تباهی و نابودی وارد شدم، با ورود به آن درّه‌ها، خود را در معرض سخت‌گیری‌هایت قرار دادم، و با فرود آمدن به آنها، خود را در معرض عذاب‌هایت گذاشتم. برای نجاتم وسیله‌ام در پیشگاهت، توحید، و دستگیره‌ام این است که چیزی را شریک تو قرار ندادم و همراه تو معبودی نگرفتم. با همه وجودم به سویت فرار کردم، گریزگاه بدکار و پناهگاه، آن که سود و بهره خود را ضایع کرده، و پناهنده شده درگاه توست. چه بسیار دشمنی که شمشیر دشمنیش را علیه من از نیام بیرون کشیده و دم تیغش را علیه من تیز کرده، و سر نیزه‌اش را به قصد حمله بر من نازک ساخته و زهرهای کشنده‌اش را به آشامیدیم در

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 300

آمیخته، و تیرهای اصابت کننده‌اش را به سوی من نشانه رفته، و دیده نگهبانی و مراقبتش نسبت به من نرفته، تصمیم گرفته که مرا هدف شکنجه و آزار و ناراحتی قرار دهد، و جرعه تلخی و مرارتش را به کام من ریزد.

ولی ای خدای من! تو ناتوانیم را از تحمل بارهای گران و عجزم را از پیروزی، در برابر کسی که آهنگ جنگ و مبارزه با من را دارد دیدی و تنهاییم را در برابر عده زیادی که با من به عداوت و دشمنی برخاسته، و در حال بی‌خبری من، در کمین گرفتار کردنم نشسته‌اند، مشاهده فرمودی. پیش از آن که از تو یاری بخواهم، بی‌مقدمه به یاریم برخاستی، و پشتم را

به نیرویت محکم کردی. سپس سطوت و صولت و تندی و تیزی دشمن را شکستی، و پس از آن که در میان عده‌ای انبوه، و افرادی فراوان جا داشت، تنه‌ایش گذاشتی، و مرا بر او قدرت و برتری دادی، و آنچه را به سوی من نشانه رفته بود، به خودش برگرداندی، و او را از عرصه گاه جنگ بر ضد من بازگرداندی، در حالی که خشمش بهبودی نیافت، و کینه‌اش آرام نشد، و سرانگشتانش را به دندان گزید، و رخ برتافت و به میدان جنگ پشت کرد، در حالی که سپاهیان‌ش از آنچه وعده‌اش داده بودند، تخلف کردند.

و چه بسیار متجاوزی که با حيله‌هایش به حقوق من تجاوز کرد، و دام‌های شکارش را برایم نهاد، و مراقبت و نگهبانیش را بر من گماشت، و چون درنده‌ای که به انتظار به دست آوردن فرصت، برای شکار کردن صیدش کمین نماید، در کمین من نشست، در حالی که خوش رویی چاپلوسی را برایم آشکار می‌کند، و با شدت خشم مرا می‌پاید.

ای خدای من! پربرکت و بلند مرتبه‌ای، هنگامی که فساد باطن و زشتی آنچه را در دل و اندیشه داشت دیدی، او را با مغز در آن گودالی که برای شکار کننده بود در انداختی، و در پرتگاه حفره‌اش در افکندی، تا پس از سرکشیش، با

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 301

خواری و خفت در بند دامی که فکر می‌کرد مرا در آن ببیند گرفتار شد، و اگر رحمت تو نبود، آنچه بر سر او آمد، نزدیک بود به سر من آید.

و چه بسیار حسودی که به خاطر من اندوه و غصه گلوگیرش شد، و شدت خشمش نسبت به من در گلویش پیچید، و با نیش زبان مرا آزار داد، و به عیوب خودش به من طعنه زد، و آبرویم را نشانه تیرهای حسدش قرار داد، و صفات ناپسندی که در وجود خودش بود، به گردن من انداخت، و با مکرش مرا دچار شدت خشم کرد، و با نیرنگش آهنگ من نمود. ای خدای من! با فریاد خواهی از تو صدایت زدم، در حالی که به سرعت اجابت دعایم اطمینان داشتتم، و آگاه بودم که هر کس در سایه حمایت پناه گیرد، مورد ستم قرار نگیرد، و هر کس به پناهگاه یاری تو ملتجی شود، گرفتار ترس و وحشت نمی‌شود، و تو مرا به قدرتت از سختی و شرّ او حفظ کردی.

و چه بسیار ابرهای ناپسند و تیره و زشتی که از آسمان زندگیم برطرف فرمودی، و ابرهای نعمتی که بر من باریدی، جویبارهای رحمتی که در کشت زار حیاتم روان کردی، و چه بسیار جامه‌های عافیتی که بر من پوشاندی، و چشمه‌های حوادثی که به خاک انباشتی، و پرده غم‌هایی که از دلم برطرف کردی.

و چه بسیار گمان نیکی که به تو داشتم، و تو آنها را محقق ساختی، و نداری و فقری که جبران فرمودی، و افتادنی که دستم را گرفتی و از آن بلند کردی، و مسکنت و فقری که به غنا و ثروت تغییر دادی. همه اینها از روی نعمت دهی و احسان تو بود، و من در عین غرق بودن در تمام آن مواهب و الطاف، نسبت به نافرمانیت در تلاش و کوشش بودم؛ ولی بدکاریم و زشتی کردارم، تو را از کامل کردن احسانت در حق من باز نداشت، و این احسانت مرا از ارتکاب علل خشم تو منع نکرد.

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 302

تو از آنچه انجام می دهی بازخواست نمی شوی. از تو خواسته شد، عطا کردی و خواسته نشد، به عطا کردن آغاز فرمودی، و احسانت درخواست شد، بخل نورزیدی.

ای مولای من! تو نخواستی مگر احسان و اکرام و نیکی کردن و نعمت دادن را، و من نخواستم مگر افتادن در محرمات و تجاوز از حدودت و غفلت از تهدیدت را.

خدای من تو را سپاس؛ سپاس نسبت به نیرومندی که مغلوب نمی شود و مهلت دهنده ای که در عذاب کردن شتاب نمی ورزد. این جایگاه کسی است که به فراوانی نعمت ها اعتراف کرد، و با کوتاه آمدن از شکر نعمت ها، با نعمت ها به مقابله برخاست، و علیه خود به تباه کردن امورش گواهی داد.

خدایا! به مقام بلند و رفیع محمدی، و به ولایت روشن علوی به تو تقرّب می جویم، و به واسطه آن دو بزرگوار به درگاهت رو می کنم، که مرا از شرّ فلان و فلان پناه دهی، که این پناه دهی در کنار تواناییت تو را به تنگنا نمی اندازد، و در جنب قدرتت تو را دچار زحمت و رنج نمی کند، و تو بر هر کاری توانایی.

ای خدای من! از رحمت و دوام توفیقت به من بیخس که آن را نردبان رسیدن به خشنودیت قرار دهم، و به سبب آن از عقوبتت ایمن گردم، ای مهربان ترین مهربانان!

دعای 50 مقام ترس از خدا

خدایا! مرا درست اندام و موزون و متناسب آفریدی، و در حالی که کوچک و ناتوان بودم، پرورش دادی، و به اندازه کافی روزم بخشیدی. خدایا! در آنچه از قرآنت نازل فرمودی، و بندگانت را به آن مژده دادی یافتم که فرمودی:

«ای بندگان من که به سبب گناه بر خود اسراف کردید! از رحمت خدا نومید نشوید؛ مسلماً خدا همه گناهان را می‌آمرزد.» در گذشته از من گناهانی سر زد که به آنها آگاهی و خطاها و معصیت‌هایی بر عهده من است که به اندازه و مقدار و کیفیت و چگونگی آنها از من داناتری؛ پس وای به رسوایی من از آنچه پرونده من ثبت کرده، پرونده‌ای که تو برای نگارش اعمال مقرر فرموده‌ای.

و اگر نبود محل‌ها و جایگاه‌هایی که به عفو تو فرآگیر هر چیز است امید ببندم، خود را از دست می‌دادم، و از نجاتم مأیوس می‌شدم. اگر کسی می‌توانست از پروردگارش بگریزد، من به خاطر این همه گناهانم، برای این که دچار عذاب نشوم، به گریز از تو سزاوارتر بودم؛ تویی که نه در زمین و نه در آسمان، رازی از تو پوشیده نیست، و آن را در عرصه گاه قیامت حاضر می‌کنی، و همین بس که تو کیفر دهنده و حسابگر باشی که در کیفر و حساب، به افراد و اشخاص و آلات و ابزار نیاز نداری.

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 306

خدایا! تو خواستار و جوینده منی اگر بگریزم، و تو دریابنده منی، اگر فرار کنم. اینک منم که در برابرت قرار دارم، فروتن، خوار، بینی به خاک مالیده. اگر عذابم کنی سزاوار آنم، و عذاب ای پروردگار من از ناحیه تو عین عدالت است، و اگر از من بگذری، برنامه تازه‌ای نیست؛ چرا که از دیرباز گذشتت مرا فرا گرفته، و جامه عافیت را بر من پوشانده‌ای.

خدایا! به حق نام‌های مبارکت که در دانش تو محفوظ است، و احدی از آن خبر ندارد، و به جمال و زیبایی که پرده‌های نور آن را پوشانده، که بر این وجود بی‌تاب، و این استخوان‌های کهنه پوسیده رحمت آری. وجود ناتوانی که توانایی گرمی آفتاب را ندارد، چگونه تاب گرمی آتش را دارد؟! و قدرت شنیدن خروش رعدت را ندارد، چگونه توان شنیدن فریاد خشم را دارد؟!

خدایا! به من رحم کن؛ زیرا که من فردی حقیر و قدر و منزلتم ناچیز است، و عذاب کردن من چیزی نیست که به مقدار ذره‌ای در پادشاهی و فرمانرواییت بیفزاید، و اگر عذابم بر پادشاهیت می‌افزود، صبر و شکیبایی بر آن را از تو درخواست می‌کردم، و دوست داشتم که این فزونی برای تو باشد؛ اما خدایا! سلطنتت بزرگ‌تر و پادشاهیت باداوم‌تر از آن است که طاعت مطیعان بر آن بیفزاید، یا معصیت گناهکاران از آن بکاهد؛ پس به من رحم کن، ای مهربان‌ترین مهربانان! و از من گذشت کن، ای صاحب جلال و اکرام! و توبه‌ام را بپذیر که تو بسیار توبه‌پذیر مهربانی.

دعای 51 تضرع و زاری

خدایا! تو را سپاس می‌گزارم، و تو شایسته سپاسی. سپاس در برابر احسان نیکویت به من. و فراوانی نعمت‌هایت بر من، و عطای بزرگت نزد من. سپاس بر رحمت که به سبب آن مرا برتری بخشیدی، و بر نعمت که بر من سرشار و فراوان فرمودی، به اندازه‌ای به من خوبی کردی که سپاس و شکر از آن عاجز است، و اگر احسانت نسبت به من نبود، و نعمت‌های سرشارت در سرزمین زندگی من نمی‌ریخت، نمی‌توانستم نصیب خود را از آن به دست آورم، و وجودم را اصلاح کنم.

این تو بودی که بی‌مقدمه، احسانت را نسبت به من آغاز کردی و کفایت و بی‌نیازی در تمام کارهایم را روزی من کردی، و رنج و زحمت بلا را از من گرداندی، و قضای دهشت‌زا را از من منع کردی.

خدای من! چه بسیار بلای جانکاه که از من گرداندی، و چه بسیار نعمت فراوانی که دیده‌ام را به آن روشن ساختی، و چه بسیار خوبی‌های ارحمندی که از ناحیه تو نزد من است!!

تویی که به وقت ناچاری و درماندگی، دعایم را اجابت کردی و به وقت افتادن در مهلکه گناه، از لغزشم گذشتی، و حقوق مرا که دشمنان به زور و ستم

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 310

از من ربوده بودند، بازستاندی.

خدای من! هنگامی که در پیشگاهت به گدایی برخاستم، تو را بخیل نیافتم، و زمانی که آهنگ تو کردم، منقبض و گرفته‌ات ندیدم؛ بلکه تو را شنونده دعایم، و عطاکننده خواسته‌هایم یافتم، و نعمت‌هایت را در هر حالی از حالاتم و هر زمانی از زمان‌هایم، بر خود سرشار و کامل مشاهده کردم. تو نزد من ستوده‌ای، و خوبیت نزد من مورد سپاس و شکر است. جان و زبان و عقل من تو را می‌ستایند؛ ستایشی که بر عرصه کمال و حقیقت شکر برسد؛ ستایشی که در قلّه نهایت خشنودی تو از من باشد. پس مرا از خشم نجات ده.

ای پناه من در زمانی که راه‌های گوناگون و بی‌ربط مرا خسته می‌کند و به زحمت می‌اندازد. ای گذشت‌کننده از لغزش‌هایم، اگر عیب پوشی تو نبود، از رسوا شدگان بودم، ای توانایی دهنده من به نصرت و یاری، اگر یاری تو نبود از شکست خوردگان بودم. ای که پادشاهان یوغ ذلت و خواری را در پیشگاهش به گردن نهاده‌اند، و از عذاب‌ها و عقاب‌هایشان ترسانند! ای اهل تقوا! ای که نام‌های نیکو برای اوست! از تو می‌خواهم که از من بگذری و مرا بیامری.

بی گناه نیستم تا معذور باشم. نیرومند نیستم، تا پیروزی به دست آورم.

گریزگاهی ندارم، تا بگریزم. گذشت از لغزش‌هایم را از تو می‌خواهم؛ از گناهایی که مرا به ذلت و خواری نشانده و سرایایم را گرفته و به عرصه هلاکت در آورده، بیزاری می‌جویم.

پروردگرم! از تمام گناهانم در حال توبه و انابه به جانب تو گریختم؛ پس توبه‌ام را بپذیر.

پناهنده‌ام! پناهم ده. امان می‌خواهم، واگذارم نکن. گدایم، محرومم مفرما.

دست به دامانم، رهایم مکن. خواهنده‌ام، نومیدم برمگردان.

ای پروردگرم! در حالی که مسکین، درمانده، هراسناک، بیمناک، ترسناک،

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 311

تھیدست، و مضطرّ به درگاه توام، تو را می‌خوانم.

ای خدای من! از ناتوانی وجودم، نمی‌توانم نسبت به آنچه به دوستان و عده دادی شتاب ورزم، و از آنچه دشمنان را از آن برحذر داشتی، دوری کنم، و از اندوه زیادم و وسوسه نفسم، به تو شکایت می‌کنم.

خدای من! به خاطر زشتی باطنم رسوایم مکن، و به گناهم هلاکم مساز. تو را می‌خوانم و تو مرا اجابت می‌کنی؛ گر چه هنگامی که تو مرا می‌خوانی، در اجابتت کندی می‌کنم.

هر حاجتی که دارم، از تو می‌طلبم و هر کجا و در هر موقعیتی که باشم، رازم را به تو می‌سپارم. غیر تو کسی را نمی‌خوانم، و به احدی جز تو امید ندارم.

لَبَّيْكَ؛ لَبَّيْكَ؛ شکایت کسی را که به درگاهت شکایت کند می‌شنوی، و به آن که به حضرتت اعتماد کند رو می‌کنی، و هر که به دامن رحمتت در آویزد، از ناراحتی و رنج خلاصش می‌کنی، و هر که به تو پناه آورد، غم و اندوهش را بر طرف می‌کنی.

خدای من! به خاطر کمی شکر از خیر آخرت و دنیا محروم مکن و گناہانی که از من خیر داری بیامرز. اگر مرا عذاب کنی، من همان ستمکار، مقصّر، ضایع کننده، گناہکار، کوتاهی کننده، سست رأی، و ساده لوح و کودن نسبت به نصیب و بهره خویشم و اگر مرا بیامرزی، تو مهربان‌تری مهربانانی!

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 312

دعای 52 اصرار در درخواست از خدای تعالی

ای خدایی که چیزی در زمین و آسمان بر او پوشیده نیست! ای خدای من! چگونه بر تو پوشیده باشد، چیزی که خود آفریده‌ای؟ چگونه آنچه را ساخته‌ای، از دایره دانش بیرون باشد؟ یا چگونه از تو پنهان بماند، آنچه را که تو تدبیرش می‌کنی؟ یا چگونه می‌تواند بگریزد، کسی که جز به روزیت زنده نیست؟ یا چگونه نجات پیدا می‌کند، کسی که در غیر مملکت تو راهی برایش وجود ندارد؟

منزه و پاکی، ترسنده‌ترینشان، عامل‌ترین آنها به طاعت توست، و پست‌ترین آنها در پیشگاهت، کسی که روزیش را می‌دهی، و او غیر تو را می‌پرستد.

منزه و پاکی، کسی که برایت شریکی انگاشته و پیامبرانت را تکذیب کرده، از سلطنت نمی‌کاهد، و کسی که قضایات را ناپسند دارد، قدرت رد کردن فرمانت را ندارد، و کسی که تواناییت را تکذیب کند، نمی‌تواند خود را از قهر و غلبه تو باز دارد، و کسی که غیر تو را پرستد، از احاطه و تصرف و عذاب تو در نرود، و هر که لقای تو را ناپسند دارد، در زندگی دنیا ابدی و جاودانه نخواهد ماند.

منزه و پاکی، چه بزرگ است مرتبه‌ات، و غالب و قاهر است پادشاهیت، و

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 316

شدید است نیرویت، و نافذ است فرمانت.

منزه و پاک، فرمان مرگ را بر همه آفریده‌های ثابت و پابرجا کرده‌ای، چه آن که تو را به وحدانیت مؤمن شده، یا آن که به حضرتت کافر گشته، همگی طعم مرگ را می‌چشند، و به سویت باز می‌گردند.

مبارک و برتری، خدایی جز تو نیست، تنها و بی‌شریکی، به تو ایمان آوردم، و رسولانت را تصدیق کردم، و قرآنت را پذیرفتم، و به هر معبودی جز تو کافر شدم، و از هر که غیر تو را بپرستد، بیزاری جستم.

خدایا! روز را به شب، و شب را به روز می‌رسانم، در حالی که عملم را اندک می‌شمارم، به گناهم معترفم، به خطایم اقرار دارم. من به سبب اسراف بر نفسم از طریق گناه خوادم، عمل زشتم هلاکم کرده، هوسم مرا پست کرده، شهواتم مرا از رحمت محروم نموده، از تو درخواست می‌کنم ای مولایم! درخواست کسی که نفسش محض آرزوی درازش به پوچی و سرگرمی و بیهوده کاری دچار شده، و بدنش به خاطر نگران نبودن از عذاب و عقاب، و دوری از عبادت و تن‌پروری، غافل مانده. از این جهت رگ و پپاش در آرامش به سر می‌برد، و اضطراب و لرزشی ندارد، و دلش به سبب فراوانی نعمت به فتنه لذت مفتون شده، و اندیشه‌اش نسبت به فرجام کارش اندک است.

از تو درخواست می‌کنم؛ درخواست کسی که آرزو بر او چیره شده و هوی و هوس او را به فتنه انداخته، و دنیا بر او مسلط گشته، و مرگ بر سرش سایه انداخته. از تو درخواست می‌کنم؛ درخواست کسی که گناهانش را بسیار و فراوان شمرده، و به خطایش اعتراف کرده؛ درخواست کسی که پروردگاری جز تو و سرپرستی غیر تو، و نجات دهنده‌ای از تو و پناهگاهی از تو جز به سوی تو ندارد.

خدای من! به حق لازم و واجبی که در همه آفریده‌های داری، و به نام

ترجمه صحیفه کامله سجاده، ص: 317

بزرگت که به پیامبرت دستور دادی، تو را به آن تسبیح کند، و به بزرگی ذات کرمیت که کهنه نمی‌شود، و دگرگون نمی‌گردد، و تغییر حال نمی‌یابد، و فانی نمی‌شود، از تو می‌خواهم که بر محمد و آل محمد درود فرستی، و مرا با بندگیت از هر چیز بی‌نیاز کنی، و به خاطر ترس از تو، ارتباطم را با دنیا قطع فرمایی، و کرامت و رحمت فراوانت را به من برگردانی.

به سوی تو می‌گریزم و از تو می‌ترسم و به تو فریادرسی می‌کنم، و تو را امیدوارم و تو را می‌خوانم و به تو پناه می‌آورم، و به تو اعتماد می‌کنم، و از تو یاری می‌خواهم، و به تو ایمان می‌آورم، و بر تو توکل می‌کنم، و بر جود و کرمیت تکیه می‌زنم.

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 318

دعای 53 ذلت به پیشگاه حضرت حق

پروردگارا! گناهم مرا از گفتار باز داشته، و رشته سخنم به خاطر شدت شرمندگی از هم گسیخته، بهانه و عذری و دلیل و برهانی برانم نیست. به بلا و مصیبتی که گناهان من است اسیرم، در گرو کردارم رفته‌ام، سرگردان خطاهای خود هستم، در اراده و آهنگم نسبت به امور سرگردانم، با تمام وجود درمانده‌ام، خود را در جایگاه خواران گنهکار واداشته‌ام؛ جایگاه تیره بختانی که بر تو جری شده‌اند، و وعده‌ات را سبک شمرده‌اند.

منزه و پاکی. با چه جرأت نسبت به روی گردانی از دستورهایت دلیر شدم؟! و با کدام عامل هلاکت، خود را به نابودی انداختم؟!!

سقوط و به رو در افتادم، و لغزش گامم را رحمت آر، و به نادانیم با بردباریت و به بدکرداریم با احسانت به من بازگرد. من به گناهم اقرار دارم و به خطایم اعتراف می‌کنم. این دست و سر من است که برای قصاص از نفسم آن را به زاری تسلیم می‌کنم. به پیری و به پایان رسیدن روزگارم، و نزدیک شدن مرگم و ناتوانی و بیچارگی‌ام، و کمی تدبیرم رحم کن.

مولای من! هنگامی که اثر و نشانی از دنیا قطع شد و زیر خاک رفتم، و یادم از خاطر آفریده‌ها محو شد، و هم چون کسی که فراموش شده، در زمره فراموش

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 322

شدگان قرار گرفتم، به من رحمت آر.

مولای من! هنگامی که چهره و حالم دگرگون شود و بدنم بیوسد و اعضایم از هم پاشند و پراکنده شوند، و پیوندهایم بگسلد، بر من ترحم فرما.

ای وای بر بی‌خبری من نسبت به آنچه که در برزخ و قیامت و کنار میزان و صراط از من خواسته می‌شود!

مولای من! مرا در برانگیختن و زنده شدنم رحم کن، و در آن روز جایگاهم را با اولیایت، و محل برآمدن و حرکتم را در میان عاشقانت، و مسکنم را در جوارت قرار ده ای پروردگار جهانیان!.

دعای 54 درخواست از حق جهت دور گرداندن اندوهها

ای زاینده اندوه و برطرف کننده غم! ای رحمان دنیا و آخرت و مهربان هر دو جهان! بر محمد و آل محمد درود فرست و اندوه مرا بزدا، و غم را برطرف کن.

ای یگانه! ای یکتا! ای بی نیاز! ای کسی که نزاده و زاده نشده و احدی برای او همتا نیست! حفظم کن و پاکم فرما، و مصیبت و بلایم را از میان ببر - «در این قسمت از دعا آیه الکرسی و سوره فلق و ناس و قل هو الله احد را بخوان و بگو:» - خدایا! از تو درخواست می کنم؛ درخواست کسی که نیازش شدید، و نیرویش ضعیف و گناهانش زیاد شده، درخواست کسی که برای نیازمندیش فریاد رسی، و برای ناتوانیش نیرو دهنده ای، و برای گناهش آمرزنده ای، غیر تو نمی یابد.

ای صاحب جلال و اکرام! عملی را از تو درخواست می کنم که هر کس آن را انجام دهد، به خاطر آن دوستش داری و یقینی را می خواهم که به سبب آن کسی را سود می دهی که در مسیر جریان فرمان و اراده ات به وسیله آن یقین، حق یقین را به دست آورد.

خدایا! بر محمد و آل محمد درود فرست و جان مرا بر پایه صدق در نیت و

ترجمه صحیفه کامله سجادیه، ص: 326

عمل و اخلاق قبض کن، و نیازم را از دنیا بگسل و رغبتم را در آنچه نزد توست، در حالی که مشتاق لقاییت باشم، قرار ده و صدق توکل بر وجود مبارکت را به من ببخش. از تو بهترین سرنوشتی که مقدر شده درخواست می کنم، و از بدترین سرنوشتی که مقدر شده به تو پناه می آورم. ترس بندگان را از مقامت و بندگی فروتنان را برایت، و یقین توکل کنندگان را بر وجودت، و توکل مؤمنان را بر حضرتت از تو درخواست دارم.

خدایا! رغبتم را در خواسته‌هایم مانند رغبت عاشقانت در خواسته‌هایشان، و ترسم را مانند ترس دوستانت قرار ده، و مرا در عرصه خشنودیت به کار و عملی به کارگیر، که با آن چیزی از دینت را به خاطر ترس از کسی از آفریده‌هایت رها نکنم.

خدایا! این است حاجت من، رغبت و میلم را در آن بزرگ کن، و عذرم را در آن آشکار فرما، و حجّتم را در آن بر زبانم گذار، و جسمم را در آن سلامت بخش.

خدایا! کسانی صبح می‌کنند در حالی که به غیر تو اعتماد و امید دارند؛ ولی من صبح کردم در حالی که در تمام امورم اعتماد و امیدم تویی. برای من به آنچه سرانجامش از همه بهتر است حکم فرما، و از فتنه‌های گمراه‌کننده نجاتم ده، به مهربانیت ای مهربان‌ترین مهربانان! و درود خدا بر سرور ما محمد، فرستاده برگزیده خدا و اهل بیت پاکش.